היום בדבר
● הוועדה: כאבן שאין לה הופכין / עליזה ולך
● "זמן שווה" בפאריס / גדעון קוץ
● מקצוען לרשות ניירות הערך / אמנון אטד
● מדוע אין אלפי מנשה כעפולה / טדי פרויס
● הגולן מחוץ לכל קו / שמעון וייס
● כלכלה (4) תחבורה (5) רפואה (9) כל העולמות (10) ספורט (12)

קיוסקים

מזג האויר

(ע). – התחזית להיום: עלייה נוספת בטמפרטורות וירידה בלחות. הטמפרטורות החזויות:
ירושלים 10 23. רמת הגולן 9 26. צפת 9 23. חיפה 16 25.
עפולה 12 26. השומרון 15 26. תל אביב 14 24. גבול התעופה 13 25. ירדן 16 30. קיה 14 23. באר שבע 13 27. אילת 18 33.

שלישי, ו' באייר תשמ"ז, 5 במאי 1987 ● גליון 19109

היום 14 עמודים ● המחיר 85 אג', באילת 74 אג'

שמיר ופרס נפגשים היום, מחר הדיון בקאבינט

פרס: תיקו בקאבינט בשאלת הוועידה הבין־לאומית יביא להקדמת הבחירות

רביו: נתבע בחירות ביולי ● מביעים סיפוק מ"ההודעה הירדנית המאשרת הסיכום בתיווך ארה"ב ● ...: מה החיפזון הזה וריצת האמוק? יתכן שהתוכניות יסתיימו בלא־כלום וישראל תשלם בבחירות

מאת מיכה צינוביק, כתבת "דבר" בירושלים

ממלא־מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, אמר אתמול כי תיקו בדיון בקבינט על הצטרפות להוועידה הבין־לאומית יביא להקדמת הבחירות.

בשיחה עם עתונאים בבית הנשיא בעת קבלת הפנים המסורתית לסגל הדיפלומטי אמר פרס, כי בנושא הוועידה או שהממשלה תכריע או שהעם יכריע. הוא יצא חוצץ נגד קיום מערכת בחירות אותה הגדיר כ"בזבזנות וצעקנות". לדבריו אי־אפשר לומר כל הזמן "שום דבר לא בוער. כך היה עם היציאה מלבנון, צריך לקבל החלטה. זהו נושא רציני הנוגע לכולנו".

פרס אמר כי ינסה לשכנע את שמיר בפגישתם היום, אך נראה לו "שהעמדות כבר די גבוהות".

סגריר מצרים בישראל מוחמד בסיוני, אמר כי מצרים עומדת על כך שאש"ף ישתתף בוועידה הבין־לאומית. לדבריו ישראל לא תכתיב מי יהיו הנציגים הפלסטינים. "לא נסכים לדבר להפלסטינים יסרבו לו".

בסיוני אמר כי אם לא תנצל ישראל את ההזדמנות לוועידה הבין־לאומית יהיה הסיכוי קפוא לזמן רב. "באשר הלכנו לשלום עם ישראל הבהרנו שלא יהיה זה צעד חד־פעמי אלא צעד ראשון לקראת שלום".

סגריר ארה"ב בישראל תומס פיקרינג, אמר כי התקדמות רבה נעשתה לקראת כינוס הוועידה. בהקשר להחלטה על ידבר כך ארה"ב לשנוי בין גישות פרס ושמיר לוועידה אמר פיקרינג: "אנחנו מחויבים לעבוד עם ממשלת אחדות לאומית וכך יהיה".

מאת יוסי מלמן, מסופר המדיני של "דבר"

ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס יביא מחר לישיבת הקבינט הצעה לאשר את השתתפות ישראל במשא ומתן ישיר בפתיחה בין־לאומית עם משלחת ירדנית־פלשתינית.

בקורביו של פרס הביעו אמש סיפוק מההודעה ששודרה ברבת עמון ואשר מאשרת, לדבריהם, את עיקרי הסיכום שהושג בתיווך ארה"ב בקשר לכינוסה של הוועידה. הם הדגישו כי המלך חוסיין מסכים למעשה שהבסיס לדיונים יהיה החלטות האו"ם 242 ו־338, ורק מי שיגנה את הטירור ויפסיק אלימות יוכל להשתתף בוועידה.

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר לעומת זאת כי "אין כל חדש בדברים ששמענו מרבת עמון". בקורבי שמיר אמרו כי יש בהצעה "כדי להחזיר את אש"ף לכינוס שלום" ושום התחייבות שהוועידה הבין־לאומית תשמש אכן רק פתיחה למו"מ ישיר".

שמיר ופרס אמורים להפגש היום לפני ישיבת הקבינט, כדי לדון בהסכם בין הפערים לליכוד בנושא זה. פרס ינסה לשכנע את שמיר להתיר בעניין אך נוכח ההתנגדות שסב והשמיע ראש הממשלה בערב החג וכהג עצמו בראיונות להדיו והטלוויזיה נראה כי הסיכויים לכך קלושים.

בקורבי שר החוץ ציינו עוד כי נוטה דעתו של פרס להביא את הנושא להכרעה. הם הזהירו כי הוא לא יסכים למה שהליכוד ינסה לנהוג בעיני כל ... "ההזדמנות ההיסטורית לפתוח במשא ומתן ישיר עם ירדן". לדבריהם, אם לא תושג הכרעה

(המשך בעמ' 2)

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לענייני ערבים

ראש ממשלת ירדן זיד אל־ריפאעי הכחיש שלשום את דבר קיומו של הסכם בין המלך חוסיין לממלא מקום ראש הממשלה שמעון פרס בעניין הוועידה הבין־לאומית. בהודעה ראשונה מסוגה שתואמה עם המלך חוסיין, אמר ראש ממשלת ירדן שישראל עדיין לא אימצה את רעיון כינוס הוועידה הבין־לאומית על פי התפיסה הירדנית ולכן "אין תועלת להמשיך להכין את הוועידה". ריפאעי טען כי העמדות המיוחסות לאחרונה לירדן באמצעי התקשורת הזרים בעניין הוועידה הבין־לאומית "הן טענות שקר". לדבריו העמדה הירדנית האותנטית בעניין כינוס הוועידה – שהתקבלה על־ידי חמש החברות הקבועות במועצת הבטחון – מושתתת על העקרונות הבאים:

● המזכיר הכללי של האו"ם יזמן את הוועידה וישתתפו בה כל הצדדים הנוגעים לסכסוך לרבות אש"ף, בנוסף לחמש החברות הקבועות במועצת הבטחון.

● כל משתתפי הוועידה צריכים להסכים שמטרת הוועידה היא להשיג הסדר כולל לסכסוך הישראלי־ערבי על יסוד החלטות 242 ו־338 ומציאת פתרון לבעיה הפלשתינאית על כל צדדיה לרבות החזרת הזכויות הלגיטימיות של העם הפלשתינאי. כמו כן שומה על כל משתתפי הוועידה לגנות את פעולות הטירור האלימות.

● ירדן עומדת על הצורך בהפניית הזמנה לאש"ף להשתתף בפעולות הוועידה במסגרת משלחת ירדנית־פלשתינאית על יסוד הבנה המדינית שנחתם בין חוסיין

(המשך בעמ' 2)

שרי הליכוד תקפו בעצרת להוטת אריאל: פרס פועל מאחורי גבנו

...שרון: כל תוכניות פרס בשנים האחרונות הוכחו כפלולות ○ תיגרה בין השומר הצעיר לאנשי "כך" ● אלפים מ"גוש אמונים" צעדו ביריחו ● דוד לוי: בוועידה ייקבע גורל הארץ בתנאים קשים מאוד לגבולותיהם

מאת אוריאל בקיעטי, סופר "דבר"

שרי הליכוד בראשות דוד לוי תקפו אתמול בעצרת יום העצמאות ... שמעון פרס ... להעביר החלטה בוועידה הבין־לאומית. במקום פריצה תיגרה בין אנשי "השומר הצעיר" שבאו להפגין נגד ההתנחלויות לבין אנשי תנועת "כך". ... מאות ... 10,000 איש.

בעצרת הליכוד שהתקיימה באריאל תקף דוד לוי את הוועידה הבין־לאומית. "בוועידה זו ייקבע גורל ארץ ישראל בתנאים ... והיה במיתם. להפריד בלחץ ... על ישראל". דוד לוי תקף את פרס ... כי הוא פועל למען ... בין־לאומית ...

(המשך בעמ' 2)

תגרה בין מפגינים נגד ההתנחלויות לבין אנשי "כך"

שביתה באוניברסיטאות – מהיום

הסטודנטים יפגינו היום מול בניין ראש הממשלה בירושלים

יעל מישבסקי, סופרת "דבר" לענייני חינוך

היום משביתים את הלימודים בכל ...ות, במחאה על ...א הגיעה עדיין ...ובה שכר הלימוד בשנה הבאה.

הדחייה בהחלטת הממשלה נעשתה ביוזמת ראש הממשלה, מאחר ששר האוצר משה נסים נמצא בחו"ל.

יו"ר התאחדות הסטודנטים הארצית דוד ברמן, מסר אתמול כי דחיית ההחלטה בכל נוגע לשכר האוצר היא מינית ובעיניה על הוצר התייחסה רבינית ...

היום עומדים הסטודנטים ... מול בניין ראש הממשלה ... המפגינים בבניין יפתחו היום ... הסטודנטים של הטכניון ... להחליט אם הם מצטרפים לשביתה ... אלפי סטודנטים ...

עובדי המדינה מאיימים בסכסוך

גם האוצר יסרב לפתוח במו"מ על תוספת שכר לשנה הקרובה

במרכז לפתוח במשא־ומתן על העלאת השכר לשנה הקרובה – אמר ערב החג מנהל ההסתדרות עובדי המדינה ראובן קרעמר.

לדבריו, ראשי האיגודים ...

(המשך בעמ' 2)

...ת כינוס הפועל באיצטדיון רמת־גן, אמש (צילום: אריה ...) ראה סיקור במדור הספורט

מוסקווה צופים שהסכם על הטילים עם ארה"ב יושג בסבב השיחות הנוכחי

...ה, (רויטר). – מוסקווה ...כי המשלחות האמריקאית ...יות למוכן לפירוק הנשק ...סוכת הסבב על הוצאת כל ... לטווח בינוני מאדמת ... בסיבוב הנוכחי של ... – כך אמר אתמול ראש ... הסובייטית יולי וורונצוב ...

בתוך כך הודיע ראש המשלחת האמריקאית מקס קמפלמן, כי ארצו תגיש בקרוב טיוטת הסכם הקורא לקיצוץ "דראסטי" בטילים לטווח ארוך. קמפלמן אמר, כי קיצוץ של כ־50 אחוז בראשי החץ הגרעיניים הוא בעל עדיפות עליונה לארה"ב ו"יבטיח את בטחון שני הצדדים".

שתי המשלחות פתחו בשיחותיהן על הטילים לטווח בינוני וקצר ב־23 באפריל. סיבוב השיחות השמיני על טילים לטווח ארוך ועל כלי הנשק בחלל יחל היום. משקיפים מערביים אמרו, כי הסיבוב הנוכחי של השיחות הוא מכריע ביותר לגבי גורל הקיצוצים בטילים לטווח

וייצמן: אש"ף שוב עומד להחמיץ את רכבת השלום

עראפאת "זרק כפפה": מוכן להיפגש עם כל מנהיג ישראלי בחסות האו"ם כדי לדון על הקמת מדינה דו־לאומית

בורות (א.פ.), – מנהיג אש"ף יאסר עראפאת הצהיר אתמול להיפגש עם כל מנהיג ישראלי שהוא תחת חסות האו"ם כדי לדון עמו על הקמת מדינה דו־לאומית. עראפאת אמר, כי הוא מוכן להיפגש עם ראש הממשלה יצחק שמיר, עם שר החוץ שמעון פרס או עם כל מנהיג ישראלי אחר.

התנאי היחידי שהציב עראפאת לפגישה זו הוא שהיא תתקיים בחסות האו"ם. ...

על כך שקרים כל חייבת לקום מדינה פלסטינית עצמאית, שתרון באוחר יותר על קשריה עם המדינות הסובבות אותה.

מנהיג אש"ף אמר עוד, כי הוא "אופטימי" לגבי סיכויי כינוס ועידה בין־לאומית וכי הוא צופה שהמושב הראשון של ועידה זו יתכנס עוד לפני סוף שנה זו. עראפאת ציין עם זאת, כי ועידה מעין זו לא תוכל להתכנס בלי השתתפות אש"ף.

בהתייחסו ליחסים עם מצרים, שניתקו מכמה זמן אחר ... אש"ף לאחר הכינוס באלג'יר, אמר עראפאת כי עבודותיו הפרו־מצריות לא ישתנו. "כידוע, אני תומך במצרים והדבר זה לא יושפע בעמדה זו או אחרת", אמר מנהיג אש"ף.

עראפאת גם ניסה להבעיט מחשבות הקרע ביחסים בין אש"ף ובין ירדן ובאזיקו. "כדובר בהילוקי דעות בלבד", אמר עראפאת. הוא מסר, כי הוא בא במגע עם מנהיגים ערבים אחרים כדי לגשר על הילוקי הדעות אלה. "נשיא עיראק קלה מסר ביותר לנשיא מובארק בעניין זה", אמר.

מקורות בירושלים:

חוסיין אירגן הפגישה החשאית של נשיאי עיראק וסוריה – להשיג הסכמתם למהלכיו המדיניים

נשיא עיראק, סדאם חוסיין ונשיא סוריה אסד נפגשו ... ב־26 וב־27 באפריל ...

סדאם חוסיין והנשיא אסד מבוכבים תקיפה מתוכמת על רקע העויינות בין משטרי הבעת' בעיראק ובסוריה ... של הנשיא אסד באיראן. ... תוצאות הפגישה בין הנשיאים ... לפי שעה, קשה להעריך האם הפגישה בין אסד לסדאם חוסיין תוביל לפיוס של ממש בין סוריה לעיראק והפסקת התמיכה הסורית באיראן.

מקורות ישראליים אומרו כי ... בסוף השבוע לפגישה ... ארגן חוסיין ... להדגיש הסכמה של כתי הבריתות למהלכיו המדיניים של המלך חוסיין. לא ברורות עדיין תוצאות המפגש, אך ההרגשה הדיפלומטית ... היא כי ... לפגישה ניתנו ... "הסכמה להוועידה" ... בהנהגים של ישראל.

דלידה. צילום ארכיון

מאות מעריצים התקבצו סביב ביתה של הזמרת דלידה שהתאבדה בפאריס

מאת נעמי וין, סופרת "דבר" בפאריס

פאריס (מיוחד ל"דבר"). – זמרת דלידה נמצאה אתמול ללא רוח חיים, בביתה במונמארטר. היא התאבדה בגיל 54 ...

היא ... ב־1967 ... ב־1956 ...

לראשונה בגוש הסובייטי:

כינוס הקונגרס היהודי נפתח מחר בבודפשט

בודפשט (עתי"), – ...

מקורות אמריקאיים אמרו, כי התחזה החדש יהווה פריצת דרך בשיתוף הפעולה הצבאי האמריקאי־ישראלי. ...

חוזה האספקה הגדול ביותר מן הפנטאגון

ארה"ב עומדת לאשר לישראל פיתוח נשק ב־100 מיליון ד'

מאת כתב "דבר" באה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – ישראל עתידה לזכות בחוזה האספקה הגדול ביותר שסופק לה אי פעם הפנטאגון – כך נמסר אתמול בקורות אמריקאיים. המקורות אמרו, כי החוזה בסך של 100 מיליון דולר כולל פיתוח של טיל אמריקאי־ישראלי חדש.

התעשיה האווירית וכבה הכרזה ישראליות תכונה יותר ... הקבלניות העיקריות של ... שבכונה פרויקט "ארוי" והוא ... אמריקאית ... בימים הקרובים ... בוועדות ...

בתי הנבחרים ופקידים בכירים בפנטאגון אישרו את הפרויקט.

בחודש שעבר ערכה התעשיה האווירית תצוגה מוצלחת של טכנולוגיה אמריקאית־ישראלית מתקדמת בבסיס הילהאוויר האמריקאי שבאלבאמה. בעקבות תצוגה זו השתכנעו פקידים אמריקאים לאשר את החוזה עם ישראל.

נמסר, כי ישראל מפתחת טילים אמריקאיים מסלה כדי להתמודד עם האיום שמציבים טילי אס.אס.12 הסובייטיים וטילי קרקע־קרקע אחרים שברשות סוריה. הטילים הישראליים אמורים ליירט טילי קרקע־קרקע סייוד לעבר ישראל.

המקורות הוסיפו, כי העסקה מלמדת על רמת שיתוף הפעולה האיסטרטגית הגבוהה בין שתי המדינות. הם ציינו עוד, כי העסקה קשורה לטכנולוגיה האמריקנית בתחום "יוזמת ההגנה האיסטרטגית", הכמכונה "מלחמת הכוכבים".

יצאנית שנדקרה למוות התגלתה בפסט על־ידי בננות במכון בהרצליה

מאת ... סופר "דבר" ...

גופתה של אסתר אילבי, בת 31 ... נמצאה בקירוב ...

אתמול בשעה 18.30 ... בננות במכון הבננה ...

סניגורים חדשים לוועננו: אביגדור פלדמן ועדנה קפלן

מאת מיכה צינוביק, סופרת "דבר" בירושלים

עורכי־הדין אביגדור פלדמן ועדנה קפלן קיבלו את יצוגו של מרדכי ואנונו במקום עורך הדין אמנון זכרוני.

בראשית השבוע הסכים בית המשפט המחוזי לדחות את כל ישיבות בית המשפט שנקבעו במשפטו של ואנונו עד לסוף החודש, זאת לאחר התנגדות, בא כוח התביעה עוזי חסון, עורכי הדין קפלן ופלדמן; ...

בית המשפט ציין כי כתב האישום נגד ואנונו הוגש בסוף נובמבר 1986 וכי מיד לאחר הישיבה הראשונה שהתקיימה בדצמבר 1986 היה מוכן הסניגור לשמוע את המשפט תוך זמן קצר.

עוד ציין בית המשפט כי כל הדחיות עד עתה נגרמו ל"סיבות" ולאחר ומן ... הסניגוריה. בהחלטתו דחה איפוא בית המשפט את שמיעת המשפט ללא תאריך, אך ציין כי על הסניגוריה להודיע לבית המשפט מתי תהיה מוכנה לשמוע אותו. אם לא יקבל בית המשפט הודעה עד ה־22 במאי ייקבע הדיון על־ידי בית המשפט במועד שייראה לו.

65937
2074
may
هكذا من الأصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

סטודנטים באוניברסיטת יוהנסבורג נמלטים מרימוני הגז המדמיע שירתה לעברם המשטרה. עשרות סטודנטים ואנשי עיתונות נעצרו במהלך ההפגנה נגד הבחירות הכלליות ללבנים בלבד, העתידות להתקיים מחר. המתיחות במדינה עלתה לקראת הבחירות וארגוני העובדים השחורים הכריזו על יומיים של שביתה כללית. (צילום: אי.פי.)

מחר דיון בקאבינט

(המשך מעמ' 1)

חיובית, יתבע פרס לפרק את השותפות בממשלת האחדות הלאומית ולהקדים את הבחירות לחודש יולי. "אין הצדקה לקיום ממשלה שאינה מקיימת חובתה לתהליך השלום ולקוי היסוד שלה" אומר המקורבים. לעומת זאת אומר מקורביו של שמיר כי "אין כל סיבה לפרק את הממשלה ולהכניס את המשק למשבר קשה". לדבריהם, ההצעה של פרס, כפי שהובאה על-ידי ארה"ב, אינה עולה בקנה אחד עם קוי היסוד של הממשלה.

"התפתחות מרחיקה"

סופר "דבר" בדרום דני צדקוני מוסר:

בעת ביקור באשקלון הגיב אתמול פרס על דברי ראש הממשלה שמיר אתמול ב"קול-ישראל". שמיר אמר שאין צורך בבחירות ובמשבר ממשלתי, ופרס השיב: "מי שאינו רוצה משבר שלא יגיד קבלו את דעתי". פרס התקבל בפארק הלאומי ובפארק הים החדש "אשקלונה", בהתלהבות על-ידי אלפי בני אדם שבילו בשני האתרים את החג, ורבים ביקשו ממנו ש"יביא את השלום".

"מה שלא השתנה הרבה זה אצל שמיר ושרון. השינוי הוא בעמדותיה של ירדן, שבפעם הראשונה מדברת על ועידה בינלאומית, שאין לה סמכות לכפות", אמר פרס והוסיף: "זו התפתחות מרחיקת לכת ואני לא יודע מדוע מפחידים את העם". ארה"ב, אמר פרס, לא שינתה את עמדתה כלפי אש"ף, והיא עומדת על דעתה שהתנאי להשתתפות ברה"מ יהיה הכרה בישראל ופתיחת שערי היציאה. עוד ציין כי אם יהיה נסיון כפיה בוועידה יעזבו אותה האמריקאים והישראלים.

שרון קורא לחוסיין

"המלך חוסיין הוא מנהיג אמיץ כפי שהוכיח במשך עשרות שנות שלטונו. לכן, אם באמת הוא שואף להגיע עם ישראל לשלום בר-קיימא, אני קורא לו לאזור אומץ, לקום ולבוא למשא ומתן ישיר וגלוי לכל, לא בז'נבה, לא בלונדון, אלא בירושלים וברבת-עמון". כך אמר אתמול שר התעשיה והמסחר אריאל שרון, בטקס חנוכת מסוע האשלג סדום-צפע, במפעלי ים המלח.

שרון קרא לישראל לאמץ מדיניות דיפלומטית ישירה וגלויה עם שכנותיה, בדיוק כשם שנעשה הדבר עם נשיא מצרים לשעבר, אנואר סאדאת. "סאדאת" אמר שרון, "הראה לעולם הערבי את הדרך כיצד ניתן להגיע להסכם שלום עם ישראל. לא בחשיכה, לאור היום בעת שהגיע לירושלים, במו"מ ישיר וגלוי. ככל שהדבר עלול לצער, בא הקץ לעידן הדיפלומטיה החשאית. אני מתכוון לכך, שכאשר מדינות דנות בנושאים משותפים החיוניים לגורלן של המדינות, המו"מ חייב להתנהל מעל השולחן ולא מתחת לשולחן".

שרון הטעים עוד כי מדינות דמוקרטיות בעולם אינן רשאיות ואינן יכולות יותר להסתיר נושאים חיוניים מאזרחיהן, כגון נושא השלום. "גם כאשר ארה"ב מנהלת מו"מ עם ברה"מ על פירוק החימוש הגרעיני, עקרונות המו"מ והתפתחותו גלויים לעיני כל וכאשר ירדן וכל מדינה ערבית אחרת רוצה לנהל עמנו מו"מ לשלום, אין דרך אחרת מאשר להניח הכל על השולחן כדי שהעמים הנוגעים בדבר יהיו ערים לאן מובילים אותם", אמר שרון.

"מזימת פרס"

(עג.) – ח"כ רוני מילוא הצהיר שהליכוד יסכל את מזימתו של שר החוץ שמעון פרס ולא יתן לו להוליך את עם ישראל למלכודת באמצעות ועידה בינלאומית. ח"כ מילוא אמר את דבריו בטקס שנערך במוצאי יום הזכרון ברחבת מערת המכפלה בחברון.

ח"כ מילוא אמר כי פרס מנסה להקדים את הדיונים בקבינט בעניין הוועידה הבינלאומית, כדי שעם ישראל לא יספיק לעמוד על הסיכונים בוועידה זו. הוא הצהיר כי יהודה, שומרון וחבל עזה ישארו לנצח בידי עם ישראל.

ראיון שמיר

"הבה נבחן לעומק את ההצעות שמגישים בקשר למו"מ לשלום, על כל הגבנים, ואז נחליט אם זה מחייב להיפרד. אני נגד הצלחה לקיים את הממשלה בכל מחיר, אבל מתנגד לפירוקה בכל מחיר" – אמר אתמול ראש הממשלה שמיר בראיון ב"קול ישראל" לרגל חג העצמאות.

שמיר הדגיש, כי אין בפני הממשלה הצעות בשלות שאפשר לדון עליהן מיד. יש הצעות שיש בהן סיכונים, ויש דברים שאין כל בטחון שיתקיימו. יש לבדוק אם יש אפשרות רצינית לשלום, ומה יהיה המחיר. שכן גם הליכוד וגם המערך הם נגד שלום בכל מחיר. כל זה ניתן לבדיקה ולבירור, ויכול לקחת קצת זמן. "מה הטפזון והריצה האמוק הזו?" שאל. "מה שידוע לי עד היום לא יכול לשמש יסוד להחלטה ברורה ללכת למו"מ. יש יותר גורמים נגד מאשר בעד. גם לאמריקאים לא הכל ברור. האם מישהו יכול לבקש, שנלך לדברים מרחיקי לכת על יסוד דברים נעלמים?", שאל ראש-הממשלה.

בתשובה לשאלה אם חלה תמורה בעמדת המלך חוסיין, אמר שמיר, כי אינו יודע, משום שיש כל כך הרבה הדעות והצהרות סותרות ויש תלות הדדית בין הגורמים השונים. לא ברור אם הסובייטים ירצו ללכת לוועידה בתנאים אלה, והאם ירדן תלך בלי הסובייטים.

ירדן

(המשך מעמ' 1)

לעראפאת ב־11 בפברואר 1985. (שבוטל לאחרונה על-ידי הנהגת אש"ף).

לסיום הודעתו אמר ריפאעי כי "למעשה העולם עדיין ממתין להסכמת ממשלת ישראל לכינוס הוועידה הבינלאומית והשתתפותה בה על היסודות הנזכרים לעיל וכי הסכמת ממשלת ישראל לכך היא צעד הכרחי לכינוס הוועידה".

בינתיים הכחישו מקורות ירדניים כי המלך חוסיין עמד לצאת ללוקסור שבמצרים עלית במוצאי שבת כדי לנהל שם שיחות עם הנשיא מובארק על היוזמה לכינוס ועידה בינלאומית. יחד עם זאת נודע כי שר החוץ המצרי עיצמת עבד אלמגיד יקיים היום ברבת-עמון שיחות עם הצמרת הירדנית בעניין התהליך המדיני. שר החוץ המצרי יגיע לירדן בלווית ראש ממשלת מצרים עאטף צידקי שידון עם עמיתו הירדני בהידוק שיתוף הפעולה הדו-צדדי בין שתי המדינות, במסגרת פעילותה החצי שנתית של הועדה המצרית-ירדנית העליונה לנושאי שיתוף פעולה דו-צדדי.

שרי הליכוד

(המשך מעמ' 1)

להיוועץ בשרי הליכוד, וטען שפרס מתכנן את הוועידה מאחרי גבו של הליכוד.

השר שרון טען כי כל תכניות פרס בשנים האחרונות הוכחו כבושלות, ובהן תוכנית מרשל, התוכנית לשלום באמצעות חסן מלך מארוקו, וכן תוכניתו של פרס לסיוע כלכלי לנגב. שרון אמר: "כשראיתי את ילדי אריאל אמרתי לעצמי זו התשובה הטובה והחזקה ביותר לתוכניות תוסיף-פרס לארץ ישראל".

במקום העצרת באריאל התפתחה קטטה בין כ־20 מצעירי מפ"ם שבאו עם כרזות בידיהם להפגין נגד ההתנחלויות. כשעמדו אנשי מפ"ם לפתוח את הכרזות שבידיהם התנפלו עליהם באי העצרת כשאנשי "כך" בראשם והחלו להכות אותם. צעירי מפ"ם גורשו מבלי שהניפו את הכרזות, שבהן התבטאו בגנות ההתנחלויות שמתקיימות על חשבון עיירות הפיתוח והשכונות. אחד מצעירי מפ"ם נעצר על-ידי המשטרה.

לפי העצרת באריאל הגיעו אוטובוסים של אנשי הליכוד לקבר יוסף בשכם, ואולם המקום הוכרז כשטח צבאי סגור ורק חברי הכנסת הורשו להיכנס אליו. מתנחלים מקבר יוסף צעקו על החיילים: "קיבלתם הוראות נאציות למנוע מיהודים להגיע לקבר יוסף". ח"כ עוזי לנדאו התלונן כי מערכת הבטחון ומתאם הפעולות בשטחים מתנכלים לסיור אנשי הליכוד בשכם.

בירחו התקיימה צעדה של גוש אמונים שבה השתתפו כ־10,000 איש. מזכירת גוש אמונים דניאלה וייס הבטיחה לבאים כי יבוא יום שבו יריחו תהיה עיר יהודית ובה מיליוני איש.

עובדי

(המשך מעמ' 1)

והסתדרות הפקידים, המייצגות יחד כ־140,000 עובדים, בודקות את האפשרות לגבש "מחנה משותף" לקראת פתיחתו האפשרית של מו"מ על השכר. עם זאת, שונה סדר העדיפויות של שתי ההסתדרויות הללו. הסתדרות עובדי המדינה דורשת יישומה של טבלת שכר חדשה, שתיגזר מתוך שכר המינימום החדש, שעל פיו השכר התחילי הוא 45 אחוז מהשכר הממוצע במשק. הפער מדרגה לדרגה "יעמוד על 7 אחוזים. לעומת זאת, מזכ"ל הסתדרות הפקידים משה בית-דגן, רואה קדימות בקיצור שבוע העבודה לחמישה ימים (40 שעות).

"אגד": חתימת עמר אינה מעידה שידע על מה הוצא הכסף

מאת סופר "דבר"

חתימותיהם של ראשי "אגד" על ההמחאות, שנמסרו למשרד-החקירות הפרטי אינן מעידות, כי יו"ר האגודה דאז שלמה עמר והגזבר דאז שלמה לוין ידעו לאיזו מטרה הוצא הכסף – מסר לסופר "דבר" גורם בכיר ב"אגד" בתגובה על פרסום ב"דבר" ביום ג' האחרון.

הכוונה לשתי המחאות, שבהן שולם למשרד-חקירות בפרשה הידועה כ"פרשת הציתותים" של קבוצת חברי ועדת-הפיקוח לקבוצת חברים אחרת באותה ועדה.

הגורם הבכיר אומר, כי הנוהל ב"אגד" קובע, כי ועדת-הכספים של הקואופרטיב מאשרת את הוצאות ועדת-הפיקוח על-פי בקשתה, בלי שתחקור את פרטיה. תקנות האגודה גם קובעות, כי ועדת-הפיקוח, שתפקידה לפקח על הניהול התקין ב"אגד", רשאית להשתמש בשירותי גורמים חיצוניים למילוי תפקידה כהבנתה.

הצגת ההמחאות והתמונות בידי מנהלים בעלי זכות חתימה ב"אגד" כשלעצמה מוכיחה רק, שהנוהל לאישור הוצאותיה של ועדת-הפיקוח קיים גם במקרה זה, אומר הגורם הבכיר.

אבל כבד ירד עלינו
חברנו
אליעזר מוזס
איננו
הלויה תתקיים מחר יום רביעי ז' אייר תשמ"ז 6.5.87 בשעה 17.00 בבית העלמין של הקבוצה.
בית קבוצת כנרת

דבר DAVAR
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
סגן העורכת מרדכי ברקאי
עורך "דבר השבוע" טוביה מנדלסון
מנהל כללי אהרון קראוס
המו"ל – "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל-אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (61 קווים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 290032
מנויים:
ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת, רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאוריה קומה ג
טלפון 242203 מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3-642111-2, מ. 33104

שערי מטבע חוץ ביום 3.5.87

המטבע	השינוי	בנקנוטים – לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות – לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה
1 דולר ארה"ב		1.55	1.62	1.55	1.62	1.55	1.62	1.5791	1.5989	1.5826	1.6024	1.5801	1.6000
1 מארק גרמני		0.87	0.91	0.87	0.91	0.86	0.91	0.8822	0.8932	0.8851	0.8962	0.8825	0.8936
1 ליש"ט		2.58	2.69	2.59	2.71	2.58	2.70	2.6300	2.6630	2.6327	2.6655	2.6274	2.6605
1 פרנק צרפתי		0.26	0.27	0.25	0.27	0.26	0.27	0.2643	0.2676	0.2658	0.2691	0.2644	0.2677
100 יינים יפאניים		1.10	1.15	1.11	1.17	1.10	1.16	1.1235	1.1376	1.1337	1.1478	1.1266	1.1408
1 גולדן הולנדי		0.77	0.80	0.77	0.81	0.77	0.81	0.7825	0.7923	0.7850	0.7948	0.7834	0.7932
1 פרנק שוויצרי		1.06	1.10	1.06	1.12	1.06	1.11	1.0749	1.0884	1.0840	1.0975	1.0778	1.0914
1 כתר שוודי		0.25	0.26	0.25	0.26	0.24	0.26	0.2523	0.2555	0.2532	0.2564	0.2532	0.2564
1 כתר נורבגי		0.23	0.24	0.23	0.24	0.23	0.24	0.2355	0.2385	0.2357	0.2387	0.2354	0.2384
1 כתר דני		0.23	0.24	0.23	0.24	0.23	0.24	0.2347	0.2376	0.2352	0.2381	0.2346	0.2375
1 מארק פיני		0.36	0.37	0.35	0.37	0.35	0.37	0.3627	0.3672	0.3631	0.3676	0.3622	0.3667
1 דולר קנדי		1.16	1.21	1.16	1.22	1.16	1.22	1.1820	1.1968	1.1848	1.1996	1.1836	1.1985
1 דולר אוסטרלי		1.05	1.16	1.08	1.16	1.08	1.16	1.1109	1.1248	1.1142	1.1281	1.1122	1.1262
1 ראנד דרא"פ		0.51	0.61	0.54	0.80	0.50	0.70	0.7896	0.7995	0.7950	0.8049	0.7869	0.7968
10 פרנקים בלגיים		0.41	0.43	0.41	0.44	0.41	0.43	0.4222	0.4275	0.4274	0.4327	0.4260	0.4313
10 שילינגים אוסטריים		1.23	1.29	1.24	1.30	1.23	1.29	1.2538	1.2695	1.2598	1.2755	1.2570	1.2728
1 "סלי" (ECU)		—	—	—	—	—	—	1.8349	1.8579	1.8422	1.8652	—	—
1000 לירטות איטלקיות		1.20	1.27	1.22	1.29	1.21	1.29	1.2322	1.2477	1.2400	1.2554	1.2364	1.2519
1 דינר ירדני		4.42	4.70	4.31	4.59	4.36	4.66	—	—	—	—	—	—
10 לירות לבנוניות		—	—	0.12	0.15	0.12	0.16	—	—	—	—	—	—
1 לירה מצרית		0.72	0.77	0.75	0.80	0.69	0.76	—	—	—	—	—	—

הקאנאקים דחו סיוע לובי למאבקם בצרפת

נומאה, קלדוניה החדשה (רויטר). – מנהיגי הבדלנים הקאנאקים, הנאבקים לשחרור קלדוניה החדשה מהשלטון הצרפתי, הודיעו אתמול כי הם דחו את הצעתה של לוב לסייע להם במאבקם נגד השלטון הצרפתי.

ההצהרה באה בעקבות דבריו של אחד ממנהיגי הקאנאקים, יאן סלן אורוגיי, שצוטט בידי סוכנות הידיעות הלובית שאמר, כי הוא מודה למנהיג לוב מועמר קדאפי על עזרתו. בהמשך דבריו אמר אורוגיי, כי "צרפת נכנסה בכוח והיא תוצא בכוח".

היתה זו ההצהרה החריפה ביותר, שהשמיע מנהיג קאנאקי מאז החל המאבק למען עצמאות האי. דובר "חזית השחרור הסוציאליסטית קאנאקית", ארגון הגג הקאנאקי, הודיע, כי ארגונו דחה את הצעת לוב בקונגרס הכללי שלו, שהתקיים בפברואר השנה.

בתוך כך הכחישה לוב, כי מתערבת בענייני איזור דרום האוקיאנוס השקט ואמרה כי עניינה שם אינו חורג מהחוק הבין-לאומי. לוב הגיבה בכך על המפגש בין נציגי ניו זילנד ואוסטרליה, שדנו השבוע במעורבותה של לוב באיזור ובאיום שהתערבות זו מביאה על המשטרים שם.

טורצ'ינר מצדיק פגישתו עם לה־פן: שירות חשוב

מאת יקיר צור, סופר "דבר"

נשיא האיגוד העולמי של הציונים הכלליים ז'ק טורצ'ינר, שפגישתו עם ראש "החזית הלאומית" הצרפתית, ז'אן מארי לה־פן עוררה סערה ציבורית בצרפת ובישראל, מאמין כי בקיום הפגישה עשה שירות חשוב לעם ישראל.

בשיחה עם סופר "דבר" אומר טורצ'ינר, המבקר בימים אלה בישראל, כי לה־פן ומפלגתו מהווים כיום כוח פוליטי שיש להתחשב בו. "אינני מגן על מפלגתו של לה־פן ואיני מסכים עם מדיניותו" אמר טורצ'ינר. "כל ענייני הוא, שנציגי מפלגתו של לה־פן בפרלמנט הצרפתי והאירופי יצביעו, בעת הצורך, בעד ישראל ולא נגדה".

היוזמה לפגישה עם לה־פן באה לאחר שבאחד מביקוריו בצרפת נמסר לטורצ'ינר, שלה־פן מבקש לבקר בישראל. לדברי טורצ'ינר, לה־פן הצהיר באוזני המנהיגים היהודיים שהוא אינו אנטישמי וכי הוא תומך בעמדות פרו-ישראליות.

"המנהיגים היהודים שנכחו בפגישה התרשמו מאוד מדבריו של לה־פן, וכמה מהם טסו איתו לוואשינגטון", אמר טורצ'ינר.

1244 ש"ח נטו לחסידי אומות עולם

מאת נתן רועי, סופר "דבר"

במארס 1987 קיבל כל אחד מחסידי אומות עולם המתגורר בישראל 1244 שקל נטו, גימלה חודשית מן המוסד לביטוח לאומי, הודיע מרדכי ציפורי, מנכ"ל המוסד במכתב לח"כ שבח וייס.

ציפורי מסר כי בחודש 1986 אושרה זכאות לתגמולים ל־32 איש (29 חסידי אומות עולם ושלושה אלמנים ואלמנות מהם).

המועצה הציבורית לתזונה ואורח חיים בריא
The Public Council for Nutrition and Healthy Way of Life

המועצה הציבורית לתזונה ולאורח חיים בריא – כנס שנתי תשמ"ז 1987

ביום חמישי, כ"ב באייר, תשמ"ז (21.5.87) בכפר המכביה, רמת גן

בתכנית:

9.00–10.00 התכנסות

דברי פתיחה וברכה: פרופ' אבשלום מזרחי, יו"ר המועצה, ומר מרדכי בן פורת לשעבר ח"כ ושר בממשלת ישראל

10.00–13.00 – ישיבה ראשונה: רפואות חלופיות
מנחה: ד"ר ציון זינגר (M.D.)
ד"ר מנחם אוברבאום (M.D.): עקרונות ההומאפטיה
ד"ר ציון זיינגר: אוריקולותרפיה (דיקור באוזן) ואקופונקטורה
ד"ר ניבה שפירא, תזונאית החוג לסיעוד, אוניברסיטת ת"א: תזונה כשיטת ריפוי
ד"ר יוסף דיזין (M.D.): צום כשיטת ריפוי (שיטת מאייר)
גב' שלומית נצח: שיפור הראייה: מניעה וטיפול על ידי תרגילים (עם הדגמות והתנסות הקהל)

13.00–14.00 – ארוחת צהריים – הארוחה תוגש על המדשאות כפר המכביה

14.00–16.00 – ישיבה שניה: היבטים שונים בתזונה
מנחה: ד"ר אברהם רשף (M.D.), מנהל המחלקה לתזונה, משרד הבריאות.
גב' יוספה כחל, תזונאית במשרד הבריאות סניף חיפה: תזונת תינוקות
דר' דב תמיר (M.D.), ראש שרותי בריאות הציבור, עירית ירושלים, תזונת ילדים בבתי ספר
דר' נעמי לוין, תזונאית ראשית, מש' הבריאות: תזונת גיל הזהב.
גב' דורית לוין, תזונאית קלינית, יועצת חברת "תכבר": שילוב במזון של פרקציות שונות של פולי סויה שמוצו בשיטה חדשנית.

16.30–18.30 – ישיבה שלישית: הנפש בבריאות האדם
מנחה: ד"ר אילן קוץ (M.D.), פסיכיאטר בבי"ח שלוותה ובבי"ח מאיר
מר שלמה שקד, פסיכולוג המחלקה האונקולוגית, בי"ח איכילוב: שימוש בהרפיה ובדמיון בטיפול אצל חולי סרטן.
ד"ר אילן קוץ: השפעת המצב הנפשי על תהליכים גופניים.
פרופ' אבנר זיו, המחלקה לפסיכולוגיה וחנוך, אוניברסיטת ת"א: השפעת הצחוק על בריאות האדם.

הציבור הרחב נקרא לקחת חלק בכנס זה.

מחיר השתתפות כולל: השתתפות בהרצאות, ארוחת צהריים ושתיה בשתי ההפסקות – (לפני ואחרי הצהריים). לנרשמים עד ה־8 במאי 1987 מחיר ההשתתפות הוא סך של 35 שקל. לנרשמים לאחר תאריך זה מחיר ההשתתפות יהיה 40 שקל הבטח מקומך בהרשמה מוקדמת.

ניתן להירשם באחת משתי הדרכים הבאות:
א. גזור, מלא ושלח הספח בצרוף צ'ק על הסך הדרוש לפקודת: "המועצה לתזונה ואורח חיים בריא" לת.ד. 16395 תל-אביב 61163, אשור להרשמה יקבל הנרשם בבואו ליום העיון.
ב. במשרד ס.י. יחסי ציבור, רחוב הושע 10 תל-אביב (מאחורי מלון טל ברחוב הירקון) בין השעות 10.00–15.00 (בימים א'-ה')
לשאלות ולבירורים ניתן לפנות טלפונית למשרד ס.י. יחסי ציבור, טלפון 03-454491

------------גזור ושלח------------

אני הח"מ____________
מבקש להרשם ליום העיון בכפר-המכביה בתאריך 21.5.87.
רצ"ב צ'ק________ בסך________ שקל
(לכיסוי________ מקומות) שם:________
כתובת:________ טל________
תאריך:________ חתימה:________

חקירה בצרפת: כיצד הצליח בארבי להבריח ראיון לאנגליה

מאת ברוך קרן, סופר "דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"דבר"). – ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק הורה אתמול למוסמכים בבתי הספר הצרפתיים להקדיש במהלך החודש הזה, ערב פתיחת משפטו של הפושע הנאצי קלאוס בארבי, שעות לימוד לחוקים האנטי יהודיים הנאציים שאימץ משטר וישי בצרפת במלחמת העולם השניה.

בבית הכלא של ליון נפתחה חקירה כדי לברר איך הצליח קלאוס בארבי להבריח ראיון בכתב יד לשבועון הבריטי "מייל און סנדיי". החשדות הופנו לפרקליטו ז'אק ורז'ס, שהכחישן. קלאוס בארבי שירת כראש הגסטאפו בליון בעת מלחמת העולם השניה והוא הוסגר לצרפת מבוליביה לפני שנה וחצי. בראיון הציג בארבי את קו ההגנה שלו, לפיו הוא נהנה משיתוף פעולה מצד צרפתים, ואיים לגלות את שמות הצרפתים הנושאים בתפקידים בכירים ואשר לטענתו הם אחראים להסגרתו של מנהיג המחתרת הצרפתית ז'אן מולין, שלטענתו לא נרצח אלא התאבד בכלא.

בארבי טוען שהוא חף מפשע ומאשים את אמצעי התקשורת הצרפתיים על ש"כבר שפטו אותו". לדבריו מפקדת בנות הברית, הצ[לב] האדום ורשויות הכנסייה הקתו[לית] סייעו לו להימלט לדרום אמר[יקה] בתום המלחמה.

כששטרת צרפת פתחה בחק[ירה] בעיר ליון, בקשר למכתבי א[illegible] שנשלחו למשפחות היהודי[ות] המשתתפות בתביעה נגד באר[בי]. במכתבים הוכחשה השואה.

תמיכה בהעברת פרויקט ה"לביא" לצוות היגוי משותף

מאת אריה אהד, סופר "דבר"

בחוגים ממשלתיים בכירים גוברת התמיכה בהוצאת פרויקט ה"לביא" מתחום אחריותו הבלעדית של משרד-הבטחון והעברתו לפיקוחו של צוות היגוי משותף בהשתתפות כמה שרים, שימנו צוות ניהול מקצועי מצומצם. ההצעה היא, שהפרוייקט יתוקצב ישירות, כך שמערכת הבטחון ומשרד-האוצר לא יוכלו עוד "לשחק" בכספי הפרוייקט.

בבירורים שנערכו בין השרים עלה, כי ההצעה נהנית מתמיכתו של השר יעקבי ואילו שר-הבטחון יצחק רבין לא הביע לה התנגדות. הסידור המוצע מבוסס על עמדת שר-הבטחון, כי יש לראות ב"לביא" פרוייקט לאומי, שלא יינשא רק מכספי תקציב הבטחון. בעבר מינו השרים רבין ויעקבי צוות משותף לקביעת מדיניות בנושאים בעלי השלכות כלכליות-בטחוניות. הצלחת נסיון זה עשויה לשמש דגם לטיפול ב"לביא".

לפי שעה לא ברור מתי יתחיל הדיון הממשלתי בעתיד הפרוייקט. תחילה היתה כוונה להביא את הנושא להכרעה בתחילת החודש, אולם עתה צפוי שהממשלה תהיה עסוקה בעניין הוועידה הבין-לאומית ולא תתפנה בשבועות הקרובים לדיון זה. גם תכנית העבודה של שרים בכירים מעכבת את הדיון.

שר-האוצר משה נסים נעדר מהארץ וה"ב ראש-הממשלה שמעון פרס עתיד לצאת לארה"ב בימים הקרובים. אחריו אמור לצאת לארה"ב השר רבין. בשום כך נראה, כי הדיון בעתיד ה"לביא" יוכל להתחיל לכל המוקדם בשבוע הרביעי של החודש. אולם כבר עתה ברור, כי הדיון יימשך כמה ישיבות.

בחוגים ממשלתיים בכירים מצפים, כי שר-הבטחון יציג את החלופות השונות על משמעויותיהן ללא קביעת עמדה מפורשת לכאן או לכאן. הוא יבהיר, שתקציב הבטחון לא יוכל לשאת לבדו את הפרוייקט ואם תחליט הממשלה להמשיך בו, תצטרך להקצות לו את הכספים הדרושים. מאידך, אם תחליט להפסיקו, יהיה עליה לשאת במלוא ההוצאות האחריות לכך.

"ביטול הפרויקט יפגע בעיר"

"אם פרויקט הלביא יבוטל, יפוטרו קרוב ל־300 ירושלמים עובדי מפעל האווירית בירושלים" – בנ[illegible] גיטן הירפי, מזכיר ההסתדר[ות].

לדבריו, הכפפת המפעל הירו[שלמי] למפעל-בסנה למפעל האווירית והוא הראש[ון] להיפגע ועובדיו יפלטו ו[illegible] הדגיש כי העובדים שם צעירים, העלולים ל[עזוב את] ירושלים לשפלה או לז[illegible] הבטלה לא תמצא די[illegible] לירושלים ולמניעת כגיד[illegible] תעשיה בה, עלולה להיו[ת] בפיתוח הטכנולוגיה עתידית.

הסוכן המשטרתי מת ממנת-יתר של סם

מאת נתן רועי, סופר "דבר"

הסוכן המשטרתי עמי בן-יהודה שנמצא ללא רוח חיים לפני כחמישה שבועות בביתו בתל-אביב מת ממנת-יתר של סם – כך הוברר במהלך בדיקה במכון לרפואה משפטית.

בן-יהודה התנדב לפעול כסוכן משטרתי לאחר שהחליט להפסיק את צריכת הסמים שלו ולהתמסר להפללתם של סוחרי סמים בגוש דן. למרות החלטתו המשיך לצרוך סמים גם לאחר שהחל לפעול כסוכן משטרתי.

מכתב מיוחד של כב' קדושת אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש לילדי ישראל

(תרגום מאידיש)

ב"ה, יום שלישי, שהוכפל בו כי טוב,
ערב ראש חודש אייר התשמ"ז
ברוקלין, נ.י.

אל כל ילדי ישראל
השם עליהם יחיו

שלום וברכה!

הנני יודע לכם כי כל דבר חשוב שצריכים לעשותו דורש שיתכוננו לכך בעוד מועד, כדי שהדבר ייעשה כראוי.

אנו עומדים בערב חדש אייר, החודש שבו ישנו יום חשוב ביותר, ל"ג בעומר, היום השלושה-עשרה (וי"ח) באייר, שבו גם הנהגו מנהגים מיוחדים לילדים.

[illegible]

מכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש להורים ולמחנכים

(תרגום מאידיש)

ב"ה יום שלישי, שהוכפל בו כי טוב,
ערב ראש חודש אייר, התשמ"ז
ברוקלין, נ.י.

אל כל ההורים וההורות
ואל כל המחנכים והמחנכות
השם עליהם יחיו

שלום וברכה!

[illegible]

בכבוד ובברכת הצלחה רבה בכל זה ובכל הנ"ל

[illegible]

هكذا من الأصل

יום הזיכרון, הר הרצל ירושלים, 87 (צילום: יצחק הררי)

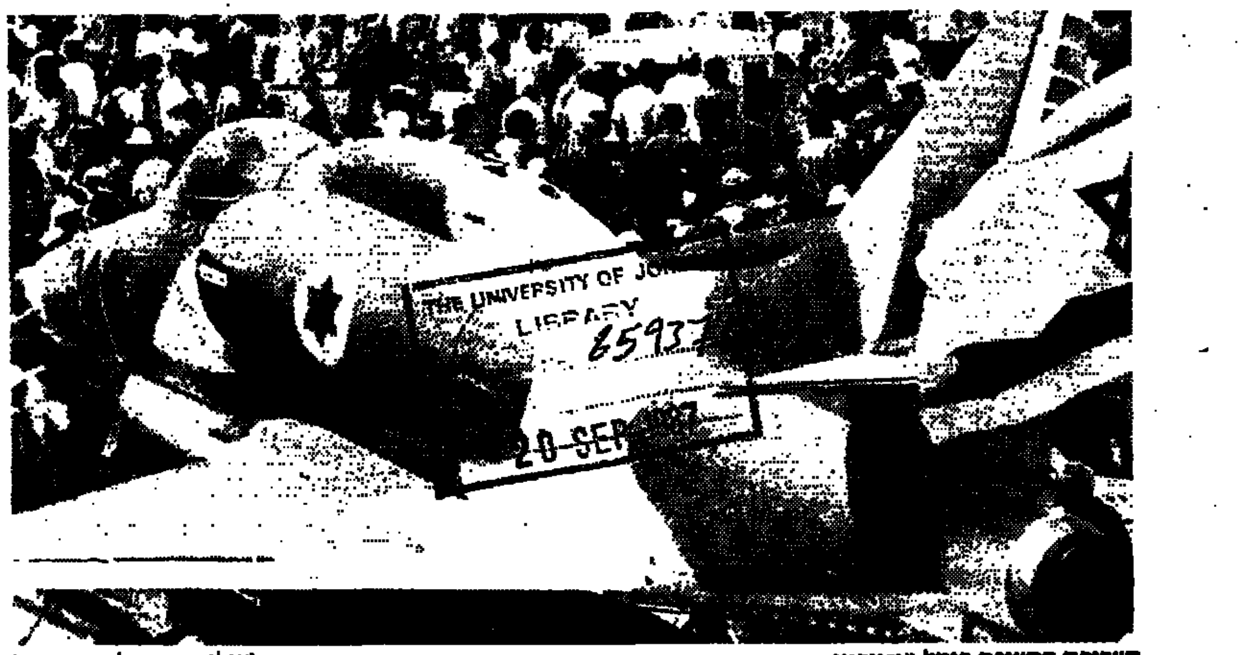
THE UNIVERSITY OF J... LIBRARY 65937 20 SEP

תערוכת התעופה בנמל בן־גוריון (צילום: ישראל סמיונסקי)

הקצף נגב השנה את ההצגה לפטישים. רח' דיזנגוף, תל־אביב, עצמאים ברחוב (צילום: יעקב שאלתיאל)

דגלי אש"ף הונפו במאה־שערים ובכפרים בגליל

מאת שמעון ויס, סופר „דבר" בצפון

סערת רוחות פרצה שלשום בין דתיים לחילוניים במהלך טקסי יום הזכרון שנערכו במושבה יבנאל ובישוב בית גן הסמוך לו.

הסערה פרצה לאחר שמשפחות שכולות מיבנאל דרשו להביא לטקסי יום הזכרון בבתי הקברות של שני הישובים רב צבאי ולא להעזר בשירותיו של הרב סיני פרנקל, רבה של המושבה יבנאל. המשפחות השכולות נימקו את צעדן בכך שהרב פרנקל אינו ציוני ומסית נגד שירות בצה"ל.

הרב פרנקל עצמו וכמה מחסידיו המתינו לבאים בבית העלמין של יבנאל לאחר שסירבו להענות להפצרות בני משפחות שכולות ותושבים להמנע מלבוא. רק בהתערבותו של הרב הצבאי שניהל, לבסוף, את שני הטקסים ואיפשר לרב פרנקל לקרוא פרק תהלים, נמנעה התכתשות אלימה יותר. יצויין כי ראש המועצה המקומית ביבנאל, עזרא מועלם, שנכח בשני הטקסים נמנע מלהתערב. התקריות ביום הזכרון עוררו מחדש סערה ביבנאל על רקע היחסים המעורערים בין הרב פרנקל וחסידיו לבין תושבים חילונים במושבה.

דגלי אש"ף

סופר „דבר" בגליל המערבי יוסי ליבוביץ מוסר:

מספר הפרות סדר אירעו במהלך ארועי חג העצמאות בגליל.

בכפר עילבון הונף דגל פלשתין על כבל טלפון מעל תחנת מוניות בתוך הכפר. ראש המועצה המקומית הוריד את הדגל והודיע על כך למשטרה. בכפר מסעדה שברמת־הגולן הונף דגל סוריה על גג קופת־חולים המקומית. הדגל הוסר בהתערבות המשטרה. בעכו הונף דגל פלשתין על גג בכפר מסגד אלגזר, ובכפר ג'דידה פגעו המונים בדגל המדינה.

(ע). – דגל אש"ף הונף בערב יום הזכרון גם מעל גג בית בשכונת „מאה שערים" בירושלים. סיור של המשטרה הוריד את הדגל. המשטרה פתחה בחקירה.

„עסקים כרגיל"

במרבית בתי הקפה, במסעדות ובאולמות השמחה בנצרת ובכפר קנא הסמוכה היו בערב יום הזכרון „העסקים כרגיל".

משטרת מרחב העמקים סגרה בערב יום הזכרון 20 בתי עסק כאלה והגישה תלונות נגד בעליהם.

בעל בית קפה מדיר־חנא בגליל המערבי, נעצר ונפתח נגדו תיק במשטרה.

מאה אלף הריעו לצמד ה„לביא"

מאת סופרי „דבר" וכתבי עתיים

מטס של צמד מטוסי „לביא" עמד אתמול במרכז יום־התעופה הראשון בנמל בן־גוריון, לעיני מאה אלף צופים מריעים. שר־התחבורה חיים קורפו אמר, כי האירוע נועד בין היתר, „לחבב את ה„לביא" על הציבור". במשך היום ביקר במקום גם ראש הממשלה שמעון פרס, שסירב לומר דבר לעתונאים שהיו במקום.

„אין לי ספק, שלמרות הקשיים צריך להמשיך בפרוייקט ה„לביא" כדי לתת בידי חיל־האוויר מטוס מתקדם של הדור הבא מתוצרת כחול־לבן" אמר השר קורפו. את צמד מטוסי ה„לביא", שהמריא בשעה 12 בצהריים, ליוו מטוס „כפיר" ומטוס „אסטרה", גם הם מתוצרת התעשיה האווירית.

לפני כן נערכו מפגני תעופה בגלי סיס שונים. בלטה דביקית האירובטיקה של חיל־האוויר, וכן נערך מטס של אח"מים, מטוסים ועיירי משקל. עם פתיחת האירועים נערך מפגן צניחה חופשית שבו השתתף אף כדור־פורח צבוע ארום. ארבעה מטוסי ריסוס של חברת „אלניר" ביצעו מפגן כיבוי אש.

על הקרקע הוצגו רוב מטוסי חיל־האוויר לרבות „אף 16" חדישים. כן הוצג ה„פאנטום המשופר". שיטוס בחודש הבא לסלון האווירי בפאריס. גם „אל־על" ו„ארקיע" הציגו כמה ממטוסיהן.

יום־התעופה נערך בסדר מופתי על־פי לוחזמנים שקויים בקפידה. לצורך זה נסגר המרחב האווירי משעה 10 בבוקר עד השעה 2 אחר־הצהריים.

● פטישים ותרסיסים

ליל העצמאות נחוג אתמול ברחובי הארץ בקריות שמחה ובימות בידור, זיקוקין דינור, נשפים ציבוריים ופרטיים וקומזיצים ליד מדורות בחופי הים ובפארקים.

בחג עצמו היו ארועי רחוב ובידור ואלפים יצאו לחיק הטבע ולחניונים. בתל־אביב הוקמו שמונה בימות בידור שהגדולות שבהן היתה בכיכר מלכי ישראל ובכיכר גמיר (אתרים). העיר מלאה חוגגים וחרף איסורי המשטרה, שוב הפעילו בני נוער רבים תרסיס־קצף צבעוני, וכמו תמיד נשמעה הלמות פטישי הפלסטיק, שהיו השנה ארוכים ושורקניים יותר. בתי הקפה המסעדות היו גדושים קהל.

תיאטרון „הבימה" קיים בית פתוח, ובמסגרת זו נערכו בו סיורים מודרכים. בבית הסופר נערכו מפגשים עם סופרים לילדים ולמבוגרים.

מוזיאון תל אביב פתח שעריו ללא תשלום והופיעו בו גם להקות בני נוער. רבים פקדו גם את מוזיאון תל אביב הישן, ואת מוזיאון ההגנה בשדרות רוטשילד ואת מוזיאון האצ"ל ליד שפת הים.

● המטיב בגליל

רבבות מטיילים ומתרחצים מילאו אתמול את חופי הכנרת ואתרי הטיולים בגליל ובגולן. כ־5,000 צועדים השתתפו אתמול בצעדת הגולן שנערכה בהשתתפות חיילי החטיבה „גולני" ועברה בצירי הלחימה שלה במלחמת ששת הימים. בחודשת של נערך פיקניק המוני לתושבי קרית־שמונה וישובי האיזור. באירוע השתתפו גם חיילי צה"ל המשרתים בגבול הצפון. גורמי תיירות בצפון אמרו אתמול כי גל המטיילים והתיירים שפקד בסוף השבוע ושני ימי החג את אזור הגליל והעמק הוא הגדול ביותר בשנתיים האחרונות. כל בתי המלון ובתי ההארחה באזור היו מלאים עד אפס מקום.

צניחה חופשית של חברי מועדון הצניחה הישראלי, ריתקה לא רק את אלפי תושבי ראשון לציון שבאו לבריכת הבידור בערב החג באיזור המערבי של עירם, אלא גם את זו של אלפי הנוסעים בכביש אשדוד תל־אביב שעצרו את רכבם כדי לצפות בצנחנים הצבעוניים, כאלומות אור האירו את הסעם משמי הלילה לאתר הנחיתה.

● חיילים מצטיינים

מפקדי תש"ח ומלחמת ששת הימים היו אורחי הכבוד בטכס קבלת הפנים המסורתית שערך נשיא המדינה לקצינים וחיילים מצטיינים מכל זרועות צה"ל.

השנה נבחרו 128 קצינים וחיילים וביניהם 36 חיילות.

לקבלת הפנים למפקדי תש"ח ומפקדי מלחמת ששת הימים הגיעו בין היתר שר הבטחון יצחק רבין, שר המשטרה חיים בר־לב, מפקד חיל האוויר לשעבר מרדכי הוד ונשיא בית־המשפט העליון השופט מאיר שמגר.

● בסיוני בירך

שגריר מצרים בישראל מוחמד בסיוני העביר ביום העצמאות איגרת ברכה מנשיא מצרים מובארק לנשיא הרצוג לרגל החג.

בסיוני היה בין עשרות השגרירים, שהגיעו ביום העצמאות אחרי הצהריים למשכן הנשיא לקבלת הפנים המסורתית לסגל הדיפלומאטי בישראל שערכו לכבודם הנשיא הרצוג ורעייתו.

באיגרתו מבקש מובארק „שהאל יאפשר לנו להקדיש את מאמצינו להדוק בין השלום".

● קלטת מלנינגרד

ברכה נרגשת לכל תושבי המדינה לרגל יום העצמאות הל"ט הגיעה באמצעות קלטת מכ־20 פעילי עליה ומסורבי ציון לשעבר מלנינגרד.

„לאחים שלנו שלום רב. אנו פונים אליכם, אל תושבי מדינת ישראל וממשלתה, בברכות חמות ליום העצמאות. אנו שולחים לכם ברכה ותודה על שאתם חושבים עלינו ודואגים לנו. יום העצמאות של מדינת ישראל הוא גם יום העצמאות שלנו – זה חג חשוב לכל היהודים הפזורים ברחבי תבל", נאמר בקלטת שהועברה באמצעות המועצה הציבורית למען יהודי ברה"מ.

● פרסי ישראל

שר החינוך יצחק נבון אמר בעת הענקת פרסי ישראל אתמול כי הוא מודאג מכך שתרבות וחינוך נהפכים בישראל למצרך לעשירים. „תופעה זו הנגרמת כתוצאה מקיצוצים עומדת בניגוד להשקפתנו החברתית ואין להשלים עימה. שכבות אוכלוסין שלמות אינן יכולות לעמוד על היצירה התרבותית הגדולה והאוכלוסיה הערבית מקופחת במוסדות תרבות".

שבעה חתני פרס ישראל פעילים בחמישה תחומים שונים: הנדסה וטכנולוגיה, כלכלה, פרשנות המקורות, היסטוריוגרפיה ציונית, ואמנות המשחק בתיאטרון, בקולנוע ובטלוויזיה. ...

יחזקאל שץ – חתן התנ"ך

(ע). – יחזקאל שץ מישראל הוכתר אתמול, ביום העצמאות, כחתן התנ"ך העולמי לנוער יהודי.

ראש הממשלה יצחק שמיר העניק לזוכה את התואר בסיום החידון ה־24, שנערך בתיאטרון ירושלים.

החידון עמד בסימן 20 שנה לאיחוד ירושלים ו־100 שנה להולדת בן־גוריון, והשאלות נסבו על הנושאים של ירושלים במקרא, חזון ומנהיגות במקרא.

יחזקאל שץ (צילום: יצחק הררי)

יתר הזוכים בחידון התנ"ך היו: יונתן קשינצקי מקנדה, שהוכתר לחתן התנ"ך של התפוצות, נוגה אהרוני מארה"ב, שהוכתרה כסגן חתן התנ"ך העולמי, עמנואל מוסקוביץ מישראל, שהוכתר כסגן ראשון של החתן העולמי, ושמחה הבר מישראל שהוכתר כסגן שני.

16 נערים ונערות מרחבי העולם הגיעו לשלב הגמר של החידון, לאחר מבחן מוקדם שנערך למתחרים. בראש חבר השופטים ישב ח"כ ד"ר יוסף בורג, ובנשיאות החידון ישבו יו"ר ההנהלה הציונית אריה דולצ'ין, יו"ר הקרן הקיימת לישראל משה ריבלין, הרב הצבאי הראשי אלוף גד נבון ויו"ר החברה לחקר המקרא פרופ' חיים גבריהו. בין השופטים היה גם פרופ' שבתי שיטרית מהאוניברסיטה בירושלים, שזכה בנעוריו בתואר חתן התנ"ך העולמי.

עובדיה הררי – אחד משבעה חתני פרס ישראל – מקבל את הפרס מנשיא המדינה בטקס שנערך אתמול בירושלים (צילום: יצחק הררי)

ואלדהיים שוקל „בכובד ראש" הגשת תלונה נגד ארה"ב

וינה (עיצ הרויטר). – נשיא אוסטריה קורט ואלדהיים שוקל „בכובד ראש" להגיש תלונה בעקבות ההחלטה האמריקאית לאסור עליו להיכנס לתחומי ארה"ב לאור עברו בצבא הנאצי.

„אני בודק עתה אפשרות זו ביחד עם פרקליטי", אמר ואלדהיים בראיון לעיתון „קוריר". „בימים הקרובים אדווח לדעת הקהל על הצעדים שבדעתי לנקוט".

אתמול הודיעה ממשלת אוסטריה, כי בכוונתה להקים ועדה של היסטוריונים, שתבדוק את ההאשמות לגבי עברו של ואלדהיים במלחמת העולם השנייה. שר החוץ אלויס מוק אמר, כי הממשלה תאמץ את הרעיון, שהועלה בראשונה על ידי צייד הנאצים שמעון ויזנטל.

מוק מסר, כי הוועדה תכלול גם מומחים זרים, אם ואלדהיים עצמו יאשר את מינויים. עם זאת אמר שר החוץ, כי אין כל כוונה לבקש ממדינות אחרות לשלוח נציגים לוועדה. „איננו מדינה ואסאלית", אמר מוק.

שר החוץ אמר עוד, כי ה„ספר הלבן" על פעילותו של ואלדהיים בזמן המלחמה הושלם כמעט והוא מקווה כי הספר, יחד עם המסמכים שבידי ארה"ב, יפורסמו בעתיד הקרוב.

אולם הצעת הממשלה נתקלה בהתנגדות מצד בכירי ההיסטוריונים באוסטריה. ההיסטוריונית אריקה ויינזירל אמרה, כי ועדה שתורכב על טהרת האוסטרים לא תזכה לאמינות בעולם הרחב. היא הציעה לנשיא אוסטריה להגיש תלונה משפטית נגד ממשלת ארה"ב ובאותה עת לבקש מהמכון להיסטוריה צבאית בפרייבורג שבמערב גרמניה לכונן ועדת מומחים בעניינו של ואלדהיים.

„שימו קץ לעינויים" – קורא אמנסטי לשלטון האיראני

ארגון „אמנסטי" קורא לשלטונות באיראן לחדול מ„האכזריות והאי־האנושיות השיטתית" ביחסם לאסירים פוליטיים ופליליים, לשים קץ לעינויים ולהתאים את החוקים בנושא זכויות האזרח למתחייב מההסכמים הבינלאומיים, שאיראן חתומה עליהם.

הארגון תובע את ביטולם המיידי של החוקים, המטילים על אסירים עונשים של סקילה באבנים, צליבה, קטיעת אברים הלקאה, ולהנהיג במקומם עונשים הומאניים יותר. הארגון מציין, כי ב־1986 נסקלו למוות לפחות שתי נשים ושישה גברים. לדברי הארגון, השלטונות נעזרים בגליוטינה מיוחדת כדי לקטוע את אצבעות האסירים במהירות גדולה יותר.

על־פי מספרים שמסרה ממשלת איראן עצמה, בעיר טהראן בלבד נגזרו יותר מ־6,400 עונשי גוף בשנה האחרונה. יותר מ־1,100 עונשי גוף הוטלו בשל עבירות מין או בגלל שתיית משקאות חריפים.

הארגון קרא גם לשים קץ למאסרים השרירותיים ולמשפטים הבלתי הוגנים לאסירים פוליטיים, „השמים ללעג את הצדק באיראן". לדבריו, משפטים אלה נמשכים דקות ספורות בלבד, ולעתים קרובות אין הנאשמים יודעים מהי האשמה המובאת נגדם. „אמנסטי" מסר, כי לא ידוע לו אפילו על מקרה אחד, שבו הותר לאסיר פוליטי להיעזר בשירותי עורך דין.

לפי הערכת הארגון, אלפי אסירים פוליטיים מוחזקים כיום בבתי כלא באיראן. רבים מהעצורים מואשמים בהשתייכות לארגוני אופוזיציה ואחרים מוחזקים בשל השתייכותם למיעוט הכורדי ולדת הבהאית. חלק מהעצורים מוחזקים כבני ערובה בעבור משפחותיהם. „אמנסטי" מציין, כי פעל בזמנו למען אחרים מנושאי התפקידים בממשל האיראני הנוכחי. „מצער לראות, כי אנשים אלה נגלים כעת אטימות, שעה שמדובר בפניות ההומאניטאריות למען עצירים אחרים", אומר הארגון.

הפריצה מכלא עכו שוחזרה בטקס הצדעה לזכר הנופלים

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

ה־4 במאי 1947 שעה 16.20. מספר פיצוצים מחרידים את שלוותם של שומרי בית־הכלא בעכו. החצר רחבת הידיים מתמלאת עשן סמיך, והמהומה רבה. 84 אסירים (60 אצ"ל, 20 לח"י וארבעה הגנה), שהתחלקו בעוד מועד לשלוש קבוצות – פורצים מתאימים כל אחד בהתאם לתפקיד שקיבל ממפקד האסירים בכלא, איתן לבני.

בדקות הראשונות נופלים עשרה לוחמים מכבוד הפורץ. זמן מועט לאחר מכן נופלים מכדורי הבריטים עוד שלושה לוחמים, ביניהם מפקד הפריצה דב כהן שמשון. שלושה לוחמים נוספים – אבשלום חביב, יעקב וייס ומאיר נקר – נשבים בידי הבריטים.

כעבור חודשיים וחצי הם מוצאים להורג בתליה ומבצעים להמשת הבריטים שנידונו לגורל דומה. 42 אסירים שוחררו בעקבות המבצע הנועז.

אתמול ה־4 במאי 1987, שעה 16.20 בדיוק הודהה סידרת פיצוצים מבריחת היסב בידי שמואל לביא, מפורצי הכלא, את שיאו של הערב במלאות 40 שנה לפריצת כלא עכו. למעלה מ־300 אסירים שישבו בבתי כלא בכל רחבי הארץ באו להצדיע ללוחמים שנפלו.

הוותיקים נציגי שלושת הארגונים: ההגנה, האצ"ל והלח"י התקשו להסתיר את התרגשותם.

מתי שמואלביץ, נציג הלח"י, אמר שהבריטים שילמו מחיר יקר מהבחינה ההיסטורית כיון שפעולה זו ואלה שבאו אחריה החישו את קץ האימפריה ואת יציאתם מהארץ. איתן לבני, נציג אצ"ל, הציע שיום הפריצה מהכלא יהיה לסמל של ישיבה בכלא ויהפוך למסורת שתנחל לצאצאים.

שר התחבורה, חיים קורפו, טען שההיסטוריה לא פרעה את חובה ללוחמים שנפלו, ודרש שכלא עכו יהפוך למוזיאון שבו ילמד הנוער את סיפור הגבורה של פורציו.

שתי נשים ותינוקת נפצעו מיידוי אבנים

5 בדהיישה – למעצר מינהלי

(ע). – שתי מטיילות ישראליות ותינוקת נפצעו קל אתמול בצהריים מיידוי אבנים לעבר אוטובוס מטיילים שנסע בכיוון גוש קטיף ברצועת עזה.

נערים מקומיים יידו אבנים לעבר שני אוטובוסים ישראליים, וניפצו את שמשותיהם. הנשים והתינוקת נפצעו קל מרסיסי הזכוכית, והן קיבלו טיפול בתחנת המשטרה הקרובה.

צווי־מעצר

אלוף פיקוד המרכז אלוף אהוד ברק, הוציא ביום א' 5 צוי מעצר מינהליים נגד תושבי מחנה הפליטים דהיישה.

צווי המעצר המינהליים הוצאו בתוקף סמכותו של אלוף הפיקוד על־פי תקנות ההגנה לשעת חירום ותוקפו יהיה חצי שנה. צווי המעצר הוצאו נגד המעורבים בפעילות ותרבית עוינת.

הברפלד מזהיר „הערוץ השני":

„חוזים אישיים לעובדים יגררו שיבוש השידורים"

מאת סופר „דבר" לענייני עבודה

ההסתדרות רואה בחומרה את הכוונה להעסיק בערוץ השני של הטלוויזיה עובדים בחוזה אישי או עובדים שיועסקו באמצעות קבלנים פרטיים – אמר יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד.

הוא הגיב בכך על הדיון שנערך אצל היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש, שבמהלכו הגיעו יחידת התקשורת ורשות השידור לידי הסכם בדבר התכונה העתידה של שידורי הנסיון בערוץ השני.

הברפלד הזהיר ששידורי הערוץ השני ישובשו: אם ההסתדרות לא תשותף בקביעת הסכם־עבודה מחייב לעובדים.

כראמה: אני מתפטר

ביירות (סוכנויות הידיעות). ראש ממשלת לבנון ראשיד כראמה הודיע אתמול על התפטרותו ותלה זאת בכשלון ממשלתו לפתור את המשבר הכלכלי החמור בו שרויה ארצו.

„קיבלתי את ההחלטה לבצע האינטרסים של לבנון" אמר כראמה בן ה־66. עם זאת ראש הממשלה הלבנוני עדיין לא אמר מתי יגיש את התפטרותו לנשיא אמין ג'ומאייל. העמו סירב להיפגש בשנה האחרונה.

יצויין כי מנהיגי הנוצרים, ובראשם כמיל שמעון, מנהלים מזה חדשים מסע נגד כראמה בתבעם את התפטרותו. המיליציה הנוצרית „הכוחות הלבנוניים" אף ביקשה מהנשיא ג'ומאייל שיפטר את כראמה מתפקידו, בהסתמכו על הסמכות המסורה לו על־פי החוקה.

כראמה, מוסלמי־סוני הנתמך בידי סוריה, בתמים את הנשיא ג'ומאייל מאז דצמבר 1985 אז סירב ג'ומאייל הסכם קיום בין הנוצרים למוסלמים, שאותו הכינה סוריה.

ראשיד כראמה (צילום: א.פ.י.)

שוחרר אסיר־ציון יולי אדלשטיין

(ע). – אסיר־ציון יולי אדלשטיין, שנדון לג' שנות מחנה עבודה, שוחרר ביום העצמאות, והוא נמצא בדרכו ברכבת למוסקבה.

הידיעה על כך נמסרה על־ידי גליה מגריק, אשתו של אסיר־ציון, בשיחה טלפונית עם טטיאנה זוננשיין, אשתו של אסיר ציון לשעבר, שעלתה לארץ.

אדית שטיין הוכרזה לקדושה

„אולי כך מכפרים על העוול שעשו לאדית שהתנצרה"

מאת אריאלה ראובני, כתבת „דבר"

כ־20 מבני משפחתה של הנזירה אדית שטיין, יהודיה מומרת שניספתה בשואה ואשר קיבלה שלשום דרגת „קדושה" מידי האפיפיור יוחנן פאולוס השני, נכחו בטקס הדתי שנערך בקתדרלה בקלן.

אחייניתה של שטיין בישראל, אני מאייר בת 79 בקרית־שבעה, שהוזמנה לטקס על־ידי הקרדינאל של הקתדרלה בקלן לא נענתה להזמנה מסאת גילה. היא צפתה בחלק מהטקס ששודר ביומן השבוע בטלוויזיה, וידידים בגרמניה הבטיחו להקליט לה את הטקס בווידיאו ולשלוח לה את הקלטת. „למען האמת אינני שלימה עם הטקס כיוון שלא הייתי שלמה עם הולכתה של דודתי להתנצר", אמרה שטיין, אך במחשבה שנייה הוסיפה: „אולי יש בטקס כדי לכפר בכיסוי על העוול הנורא שנגרם לאדית. התנצרותה, לאחר לבטים קשים, לא הפכה אותה לארית בעיני הנאצים והיא נשלחה לאושוויץ וניספתה בתאי הגאזים".

מאייר גאה בכך שבערב הטקס בקלן רואיינה בשידור ה' לרדיו הגרמני וביותה על שהכנסיה הקתולית לא עשתה בשעתו די כדי להציל את אחייניתה מידי הנאצים. דברים דומים השמיעה גם באוזניהם של מראיינים מהטלוויזיה הגרמנית והאמריקאית שבאו במהלך החודש האחרון אל ביתה בקרית טבעון.

על אחייניתה אדית שטיין סיפרה אני מאייר: היא נולדה ביום הכיפורים בעיר ברסלאו בשנת 1891, והיתה הבת הצעירה במשפחה בת 11 ילדים. הולכתה להמיר את דתה גמלה בליבה בעת ששימשה כאחות ב„צלב האדום" במלחמת העולם הראשונה. היא גם שימשה כאסיסטנטית לפילוסוף הנודע הוסרל והושפעה מאד מדעותיו. היא המירה את דתה בהיותה בת 31 והצטרפה למינזר וקיבלה את התואר „בשורת האלוהים הרוה בנזירות של הצלב". עם עלית הנאצים לשלטון ניכתה אדית שטיין פעמים אחדות לבחות נגד הנאציזם והאנטישמיות ואף שלחה מכתב לאפיפיור פיוס ה־11 וביקשה להיפגש עמו כדי לבחות כפניו על שהכנסיה הקתולית אינה עושה דבר לבלימת השמדתו של העם היהודי, אולם בקשתה לא נענתה. היא גם פירסמה ספר בשם „החיים במשפחה יהודית" שתורגם לאנגלית ובו ביהתה נגד תופעות האנטישמיות.

מאייר מספרת עוד כי התנצרותה של דודתה גרמה צער ואכזבה למשפחה כולה ובעיקר לאם הקשישה, אולם בני המשפחה כולם שמרו עמה על קשר ואהבה, שכן היא היתה אשה ביותרת במינה. בקיץ 1942 נלקחה אדית שטיין ממינזר הכרמליתים בהכב שבהולנד למחנה ההשמדה באושוויץ וניספתה בתאי הגאזים. „אולי יש מן הסמליות בכך שטקס הענקת מעמד „קדושה" לאדית שטיין נערך סמוך ליום הזכרון הגבורה וערב יום העצמאות ה־40 למדינת ישראל" – אמרה אני מאייר.

هكذا من الأصل

רבעון אחד אינו מביא אביב

חלק מהגורמים ה"חד פעמיים" לרווחיות הנמוכה של הבנקים יפעלו גם בשנים הקרובות

מאת מוריה אבימלך

שנת 1986 היתה שנה קשה למערכת הבנקאות, כאשר הרווח הכולל של חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות הסתכם ב־21 מיליון דולר על הון עצמי של כ־2.5 מיליארד דולר – תשואה של פחות מאחוז אחד על ההון, ורק שני בנקים – בנק הפועלים והבנק הבינלאומי סיימו השנה ברווח המתבטא בתוספת להון העצמי.

לתוצאות העגומות של 1986 מיהרו הבנקים להסמיך תוצאות, או הערכות, של הרבעון הראשון של שנת 1987. ברבעון זה הרויחו הבנקים, עפ"י ההערכה, 40 מיליון דולר – יותר מרווחיהם בכל שנת 1986. נתון זה אמור לאשש את טענתם כי התוצאות של 1986 נבעו בעיקר מגורמים "חד פעמיים" וכן גורמים מבניים שאמורים להשתנות כתוצאה ממדיניות עסקית חדשה ומהתייעלות.

ניתוח גורמי הרווחיות הדלה ב־1986 והתנאים בפניהם תעמוד מערכת הבנקאות השנה ובשנים הבאות, נותן יסוד להערכה כי שנת 1987 תהיה אומנם שנה טובה מ־1986, אך לא תהווה שנת פריצה של ממש ברווחיות, ופוודאי לא תקרב את המערכת לרמת הרווחיות הנדרשת כדי לאפשר לבנקים להציע את "מניות ההסדר" לציבור.

הגורמים לרווחיות נמוכה שימשיכו לפעול גם ב־1987 הינם:

המירווחים הפיננסים, שירדו ב־1986 לכרבע מרמתם ב־1985, היו אומנם גבוהים בחודשים הראשונים של 1987, אך מ־1 למאי ולטווח ארוך הם צפויים לרדת. מירווחים אלו עדיין גבוהים מהמקובל בעולם, ועם ירידת שיעור הריבית, ריסון האינפלציה והקטנת אי הוודאות במשק – ילכו ויקטנו.

מימון "ויסות המניות" מימון מניות הנוסטרו של הבנק ימשיך להעיק על הבנקים שהשתתפו בויסות גם בשנים 1987–1988, ויתכן – תלוי במהות ההסדר שיושג – עד שנת 1993.

מיסוי – אפליתם לרעה של הבנקים במיסוי, לרבות מסי עירייה, לעומת המיגזר העיסקי ואפילו לעומת שירותים אחרים טרם באה על פתרונה המלא. במקביל לא באה על פתרונה הכרת מס הכנסה בהפרשה הגלובלית לחובות מסופקים וההכרה בהפרשה ספציפית כרוכה בהתדיינות ממושכת עם שלטונות המס.

לעומת זאת יש סיכוי לגידול ברווחיות כתוצאה מכמה מגמות:

מכירת נכסים והשקעות לא־בנקאיות

שתי קבוצות בנקאיות, בנק לאומי ובנק המזרחי הצהירו על כוונתם להיפטר מהשקעות לא בנקאיות, וכל הבנקים מתכוונים למכור נכסי נדל"ן. המכירה תתבטא ברווחים במאזני 1987, ותגדיל את ההון הפיננסי של הבנקים בשנים הבאות.

חובות מסופקים

הבנקים עשו השנה הפרשות שיא לחובות מסופקים, לרבות הפרשות בגין אירועי שנים קודמות. שיפור המצב הכלכלי עשוי להתבטא בהקטנת סעיף זה במאזני השנים הבאות.

פיטורי עובדים מתבטאת בשלב הראשון בהוצאות מוגדלות להסדרי פרישה. החסכון הנובע מהתייעלות ומצמצום כח אדם יתבטא, לפיכך, במאזני השנים הבאות.

פריחה בשוק ההנפקות כמות ההנפקות לגיוס הון בבורסה ב־1987 תשתקף בגידול ברווחי הבנקים.

גידול המיגזר החופשי שינוי זה הוא המהותי ביותר לגידול רווחיות הבנקים ויש בתחום זה ניצנים של שינוי, אף כי השנה עדיין ישאר המיגזר החופשי, ממנו נובעים חלק גדול מרווחי הבנקים, צר ביותר.

"ניקוי שולחן" – חילופי ההנהלות בבנקים נתנו תמריץ "לניקוי שולחן", להפרשה מלאה לחובות מסופקים ולהצגה נכונה של מצב הבנקים כך שקטן הסיכוי כי בשנים הבאות יצוצו בעיות שמקורן בעבר – וזוהי החדשה הטובה בנושא מצב הבנקים.

ועדת ני"ע של הבורסה אישרה תשקיף הנפקת התק"ם

קיבוצי השומר הצעיר יגייסו 40 מיליון שקל באג"ח, בתנאים דומים

מאת סופרת "דבר"

טיוטת תשקיף לגיוס 40 מיליון שקל בהנפקת אגרות חוב של "הקיבוצים" – חברה להנפקות, עברה דיון בוועדת ניירות ערך של הבורסה והועבר לאישור דירקטוריון הבורסה בימים הקרובים.

אגרות החוב מוצעות לציבור בדרך של מיכרז בשתי סדרות. הן ישאו ריבית של 8.5 אחוזים צמודים למדד או 11.5 אחוז צמודים לסל מטבעות – הגבוהה מבין השתים. אגרות חוב אלו מציעות ריבית שנתית הגבוהה באחת מזו המוצעת בהנפקת הבנקים.

גיוס ההון באופן ישיר על־ידי התנועה הקיבוצית המאוחדת (התק"ם) מהווה צעד משמעותי ברפורמה בשוק ההון, ובאה כתחליף לגיוס הון באמצעות הנפקת אג"ח, של הבנקים שתמורתם יועדה להלוואות לקיבוצים. הבטחונות שמציע התק"ם לרוכשי האמיסיות טובים מאלו שניתנו עד כה בגיוס אגרות חוב מהציבור וכוללים ערבות הדדית של 178 קיבוצי התק"ם, פקדון כספי בסך 10 אחוזים מהיקף גיוס ההון ושיעבוד מקרקעין על נכסי תרבות בע"מ שהוא בית התק"ם ברחוב דובנוב שהוערך ב־9 מיליון שקל (5.5 מיליון דולר)

לחברה המנפיקה הון עצמי של 8.178 מיליון שקל. עפ"י דרישת ועדת ניירות ערך של הבורסה החליפה הלוואה נחותה לזמן ארוך ממשקי התק"ם בסך 8 מיליון שקל, בהון עצמי.

החברה המנפיקה, "הקבוצים" חברה להנפקות הינה חברה בבעלות 178 קיבוצים החברים בתנועה הקיבוצית, שקמה כדי לעסוק בגיוס הון עבור קבוצי התק"ם ותאגידים קיבוציים. להברה יהיו שני דירקטורים חצוניים, שאחד מהם הוא פרופ. חיים ברקאי מהאוניברסיטה העברית בירושלים. המנהלים האחרים בחברה הם ד"ר יורם קרול מקיבוץ שפיים, מנהל קרן התק"ם, אבינועם רוזן מקיבוץ חצרים, רכז אגף כלכלה בתק"ם, ודוד רייכמן מקיבוץ גלילים, גזברית קרן התק"ם ומנחם גלעד מקיבוץ בית קשת, מרכז ועדת המשק של התק"ם. דירקטור חיצוני נוסף יתמנה בקרוב.

כאמור, יעודה של ההנפקה היא בכך שהתק"ם מציע לקוני אגרות החוב בטחונות טובות יותר משהציע בעבר לבנקים, לרבות נכונות הקיבוצים לקחת על עצמם ערבות הדדית. אם קיימת השקעה חסרת סיכון לחלוטין הרי הנפקת התק"ם נופלת בקטגוריה הזו, בגלל הערבות ההדדית.

חברת ההנפקות של קיבוצי השומר הצעיר כבר הכינה טיוטת תשקיף דומה לגיוס הון ע"י אגרות חוב בסך של 40 מיליון שקל, בתנאים זהים להנפקת התק"ם, וזו תוגש בשבועות הקרובים לרשות לניירות ערך ולבורסה.

התק"ם – "קונצרן" ריווחי

השוואת התוצאות העסקיות של 178 קיבוצי התנועה הקיבוצית המאוחדת מעלה כי המדובר בגוף עסקי מוביל במשק, שתוצאותיו התפעוליות טובות בהשוואה לתוצאות קונצרנים מובילים אחרים במשק.

בשנת 1986 הגיעו מכירות התק"ם (תעשייה וחקלאות) ל־2 מיליארד שקל, מזה שליש יצוא. היצוא, יש לציין, גדל גם בשנת 1986. הרווח התפעולי בתק"ם גבוה ומגיע ל־8.5–9 אחוזים מהמכירות. הרווח הגבוה נובע מתוצאות שכר (תמורה לימי עבודה) נמוכות, יחסית. מסמך שחובר באגף התקציבים באוצר חוזה גידול מכירות של 6 האחוזים לשנה וגידול ברווח הנקי ב־8 אחוזים לשנה.

המיבנה ההוני הנוזלות נחותים בתקם בהשוואה לקונצרנים אחרים, ההא צפוי להשתפר עם הנפקת זו, באמצעות גיוס הון עצמי באמצעות צירוף שותפים למפעלים קבוציים ועם סיום תכנית השקעות גדולה בייחוד (מעבר לליגה משפחתית) והבשלת השקעות תעשייתיות בהיקף 300 מיליון שקל שנעשו בשלש השנים האחרונות במפעלי התק"ם.

השנה תמומן יותר ממחצית ההשקעה בתק"ם בהון עצמי ואילו מ־1988 רב ההשקעה תמומן בהון עצמי.

טלדטה מכרה ל"בזק" מערכות תקשורת במיליון דולר

מאת דני גוב

חברת "טלדט תקשורת" מכרה לחברת ה"בזק" מערכות תקשורת במיליון דולר. מדובר במערכות תקשורת שיותקנו ביו"ש והמיועדות, להחליף אלטרנטיבה של הוספת תשתית טלפונים לישובים היהודיים ביו"ש.

המערכות האלקטרוניות מנצלות תשתית קיימת תוספות התקנת תשתית חדשה. המערכת מכונה – מאגרים אלקטרוניים – ומיועדת להוסיף טלפונים, לפי דרישת הלקוח, תוך שימוש בתשתית הטלפונים הקיימת. המערכות מאפשרות התקנה גדולה פי 7 מההיקף המותקן היום.

אספקת המערכות תתחיל ביולי־אוגוסט השנה. משך התקנת מערכת כשבוע וכל מערכת מיועדת לשרת כ־120 מנויים.

נפתלי וקס, מבעלי החברה מסר לסופרי "דבר" כי העיסקה הראשונה של החברה עם ה"בזק". בחברה צופים המשך שיתוף הפעולה עם ה"בזק" בעיסקות בעתיד בעיקר במכירת מערכות לאזור יו"ש וצפון הארץ. החברה ביצעה עד כה מכירה אחת למדינה בדרום אמריקה ומספר מדינות נוספות הודיעו כי הן מעוניינות במערכות הדגמה. הבעלות על החברה שייכת לחברה להשקעות של בנק הפועלים ואמפ"ל (58%) והיתרה בידי משקיעים פרטיים, בעיקר נפתלי וקס. מחזור המכירות של החברה השנה הוא 1.2 מיליון דולר על הזמנות בסך 3 מיליון דולר. החברה מעסיקה 32 עובדים.

גביש: כור צריך להתייעל כדי להגיע לרווחים

מאת דני גוב

מנכ"ל קונצרן כור אומר כי על הקונצרן להתייעל ולקצץ בהוצאותיו העצמיות כדי להגיע לשלב של צבירת רווחים. גביש דיבר בכנס השנתי של כור לאיתור שווקים חדשים ליצוא בטחוני.

לדברי גביש תהליך ההתייעלות בכור הוא בבחינת מהפך פנימי הדורש ביצוע משותף של העובדים וההנהלה. לדבר הכרה שזו הדרך היחידה להתקיים ולהתמודד. גביש אמר כי יש לייצב את כור כדי שתהיה מוכנה בעוד כשנה לשלב הצמיחה. גביש היתווה בכנס את משימות כור ל־87 הדרכים להשגתן הדגיש את הצורך בגידול נוסף בייצור תוך הקטנת עלויות המימון וצעדי ייעול נמרצים. על כור, אמר, לתגבר את היערכותה נוכח האילוצים בהם היא פועלת בארץ ובחו"ל. על הקונצרן לחזק את מאמצי הפיתוח והשיווק, הגדלת סל המוצרים, [illegible] וגידול בשווקים קיימים. גביש הדגיש כי כור תפעל להיערכות פיננסית שתרחיב את אפשרויותיה לגייס הון בארץ ובחו"ל.

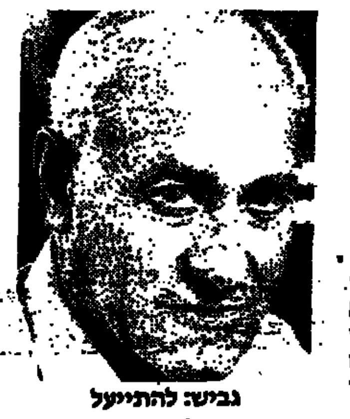

גביש: להתייעל

"בנק הפועלים" ו"משען" יוזמים תכנית חסכון לבתי אבות

מאת דני גוב

הצעה למסלול חסכון בבנק הפועלים שתאפשר למפקידים לשכן את עצמם או את בני משפחותיהם בבתי אבות, נדונה באחרונה במרכז "משען" – רשת בתי האבות של ההסתדרות. פרטי ההפקדה ותכנית השיכון בבתי האבות טרם גובשו.

הסכומים שייאספו מהמפקידים מיועדים להקמת בתי אבות חדשים כחלק מניסיון לפתור את עומס הממתינים הגואה למקומות בבתי אבות. כך גילה משה יהודה מנכ"ל משען בפורום סגור של ראשי מוסדות ההסתדרות ומשק העובדים, שלשום בת"א.

משה יהודה אומר כי לפני כשנתיים וחצי עת נכנס לתפקיד המתינו 3000 חברים למקומות פנויים בבתי האבות של משען בכל הארץ ואילו כיום רשומים כבר 7,500 איש. יהודה הדגיש כי יש מחסור חמור בתקציבי פיתוח ממשלתיים לתוספת בתי אבות והדגיש את החשיבות לצרכי הגימלאים בסדר העדיפות הלאומי.

מזכיר מועצת הפועלים, תדי קאופמן, הודיע על הקמת ועדה משותפת למשען ולמועצת הפועלים שחבריה יידרשו לקדם פרויקט הקמת בית אבות נוסף באזור המרכז. בידי משען יש רזרבה של קרקעות בכל חלקי הארץ שניתן לבנות עליה. באזור מעון אביב כבר יש תכנון להקמת בית אבות נוסף על הקיים באזור ת"א.

יעקובי: בנקים בריטיים מתעניינים במכירת חברות ממשלתיות בישראל

הבנקים הבריטיים מבקשים להשתלב בתכנית כפי שעשו בצרפת

מאת דני גוב

שר הכלכלה, גד יעקובי, אומר כי כמה בנקים בריטיים מגלים באחרונה ענין בתכנית הישראלית למכירת חברות ממשלתיות לגורמים פרטיים. לדברי יעקובי כמה מהבנקים הללו מעונינים ליטול חלק בתכנית זו, כפי שעשו למשל בצרפת.

בחודש שעבר שוחח יעקובי עם שר התחבורה הבריטי והשר במשרד האוצר הממונה על תכנית מכירת החברות לידים פרטיות בבריטניה וביקש מהם שמות של מספר מומחים, שניתן יהיה להזמינם ארצה.

כדי שיופיעו בפני ועדת השרים למכירת חברות ממשלתיות ואף לקיים סמינר קצר לפקידים ואנשי מקצוע.

שר התחבורה הבריטי, ג'ון מור, מסר ליעקובי את שמותיהם של ג'די גרימסטיין, מרטין ג'קוב ודייוד סקולי, כמומחים הטובים ביותר לענין ה"פריבטיזציה". מרטין למונט, השר הבריטי הממונה על מכירת חברות לפרטיים, אמר ליעקובי כי בנקים בריטיים מבקשים להשתלב בתכנית ישראלית כזו.

לדעת יעקובי על הממשלה לבחון את מדיניותה בתחום זה בגבהה לגרום לשיתוף הציבור ובכלל זה שיתוף העובדים, בבעלות וברווחים בחלק מהחברות שבבעלות הממשלה.

יעקובי, המתבסס על הדוגמה הבריטית, אומר כי התהליך בבריטניה הוא בעיצומו וחברות ממשלתיות נוספות עומדות לעבור לידי הציבור בקרוב ביניהן: רולס־רויס, רשת שדות התעופה ורשות הנמלים באנגליה ובוולס. לדברי יעקובי מרוכזים היום בבריטניה הידע והניסיון הרבים ביותר בתחום זה.

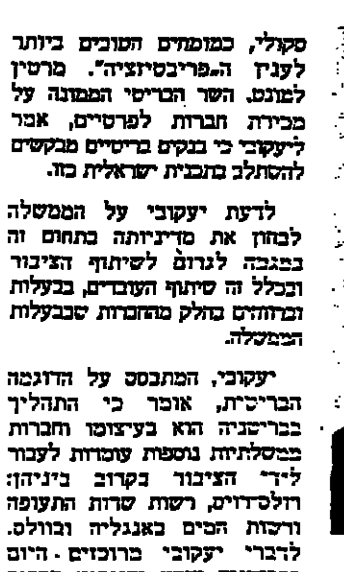

יעקובי: ללמוד מהדוגמא הבריטית

נדל"ן / דני גוב

פרויקט האופרה בת"א יושלם ב־1991

חברת אל־רוב המקימה את פרויקט המגורים והמסחר המכונה פרויקט האופרה בת"א מעריכה, כי תשלים אותו לקראת סוף 1991. מדובר במרכז מסחרי ומלון דירות יוקרתי שייבנה בקרן הרחובות אלנבי־הירקון – הרברט סמואל – הידדן, בלב הטיילת בת"א. השטח הכולל של המבנה כ־30,000 מ"ר. המרכז המסחרי יכלול שלוש קומות בשטח של כ־7,000 מ"ר ובהן: חנויות, מסעדות ושלושה בתי קולנוע. מעל המרכז יתנשא מלון דירות בגובה של כ־20 קומות. המלון יכיל 150 דירות, חלקן דירות גג מדורגות, שישקיפו אל הים. פרויקט זה מתוכנן על ידי משרד האדריכלים יסקי. אל־רוב מוחזקת על ידי אלפרד אקירוב (76% מהאחזקות).

15 מיליון שקל ל"שיפוץ" בת־ים

בת־ים עומדת לעבור בקרוב שיפוץ כללי. העירייה החליטה להקצות סך של כ־15 מיליון ש"ח לחידוש פני העיר ולהקמת פרויקטים שונים של בנייה לרווחת התושבים. מדובר בהקמת פארק גדול, שיפור חוף הרחצה, הקמת ארבע בריכות שחייה, איצטדיון גדול, הקמת ספרייה עירונית גדולה וסלילת כבישים חדשים. בין השאר מוצע לפי התכנית להקים שתי בריכות ב"חוף לדוגמה", להקים פארק גדול על שטח המעברה שפונתה, לשפר ולשפץ את שלוש הכניסות הראשיות לעיר.

פרויקט מסחרי וגן ממערב לרעננה

בהשקעה של מיליון דולר יוקם בקרוב על ידי חברת עזרה ובצרון גן חדש וכן מרכז מסחרי של חנויות ובתי קפה על גבעת הכורכר שממערב לבנין הועד הפועל בתל־אביב וממזרח לבנין השקם ברחוב אבן גבירול העומד עדיין בשיממונו.

את ההשקעה תממן החברה מהכנסות שייווצרו לה תמורת מכירת זכויות הבניה בפרויקט המסחרי. החברה תעניק גם בתמורה לתשלום, זיכיון לחכירת המקום ל־49 שנה. בעזרה וביצרון מעריכים כי השכרת החנויות למעוניינים תיצור הכנסה של כ־430 אלף דולר בשנה.

קורס בסיסי למתווכי דירות

אנגלו־סכסון פתחה בימים אלה קורס בסיסי למתווכים המיועד רק לחברי עמותת המתווכים. הקורס מעניק ידע בסיסי בתיווך, אתיקה מקצועית, טיפול בלקוח, נכסים (ממגורים ועד תעשייה), בנקי משכנתאות, מיסים וכד'. בקורס יוקרנו סרטי ווידיאו מארה"ב ויקיימו סדנאות של מו"מ עם לקוחות. באוניברסיטת ת"א מתקיים קורס לתיווך אך הוא מיועד רק למתווכים מקצועיים.

שוקולד במקום סורק אלקטרוני

חברת אופנהיימר לייצור שוקולד רכשה מ"אלסינט" תמורת מיליון דולר מבנה תעשייתי בעטרות שליד ירושלים. המבנה הוא בשטח של 5,000 מ"ר. בחמש השנים האחרונות שכן מפעל השוקולד במבנה שכור מהחברה הכלכלית לי־ם באזור התעשייה מרכז ספיר שבגבעת שאול. שטחו כ־1,500 מ"ר ודמי השכירות 3.5 דולר למ"ר.

מרב מקימה מגדלי יוקרה באשדוד

חברת מרב הניחה בימים אלה אבן פינה לפרויקט מגורים יוקרתי באשדוד "מגדלי מרב". הפרויקט יוקם ברובע י"א. הפרויקט יכלול שלושה מגדלי מגורים ובהם 117 יחידות דיור, בהשקעה של כ־10 מיליון דולר. החברה היוזמת היא מרב אחזקות הנמנית על קבוצת מרב. החברה עוסקת בבנייה בארץ ובחו"ל ובעלת מפעל הפלסטיק אמבין. מנכ"ל החברה הוא אברהם קוניצקי המחזיק ב־80% מהבעלות והשליטה בחברה.

בתכנון שלב ב' של "קניון השרון" בנתניה

חברת אל קנית, שתקים את פרויקט היוקרה "קניון השרון" בנתניה, עליו הודיעה לפני כ־10 ימים, מתכננת עתה את שלב ב' של הפרויקט. שלב ב' של הפרויקט יושלם בכפוף לאישור הרשויות. ההשקעה בפרויקט החדש תהיה של כ־15 מיליון דולר, כאשר הפרויקט כולו, כולל שלב א' עלותו כ־50 מיליון דולר.

שלב ב' של הקניון עתיד להיבנות במגרש סמוך לקניון השרון, ברחוב הפורצים וישתרע על פני 3 או 4 קומות מסחר ו־3 מפלסי חנייה תת קרקעיים. השטח הבנוי המתוכנן יקיף כ־16,000 מ"ר מהם: 4,500 מ"ר חנויות, 1,500 מ"ר מעברים ושטחים ציבוריים, 10,000 מ"ר חניונים המיועדים לכ־400 כלי רכב.

תוצאות הבנקים 1986 (ב')

ההון העצמי של הבנקים פחת ב־97 מיליון שקל ב־86

התשואה להון – פחות מאחוז

מאת סופרת "דבר"

התוצאות העסקיות שהציגו חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות ל־1986 מראות כי ההון העצמי של הבנקים פחת ב־97 מיליון שקל ל־3671 מיליון שקל לעומת 3768 מיליון שקל בסוף 1985.

הרווח הנקי של 5 הבנקים הגיע ל־7.13 מיליון שקל (21 מיליון דולר) תשואה של 0.68 אחוז על ההון העצמי. היקף המאזן של הבנקים הגיע ל־106.5 מיליארדי שקל.

שתי קבוצות בנקאיות בלבד הרויחו רווח המהווה תוספת להון עצמי – בנק הפועלים והבנק הבינלאומי, הראשון הגדיל את ההון העצמי ב־1% והשני ב־2% בלבד. בבנקים האחרים, לאומי, דיסקונט והמזרחי היתה גריעת הון, כתוצאה מהפסד שחלקו הוצג בדו"ח רווח והפסד וחלקו ב"חשבונאי", הנובע מפער בין שיעור האינפלציה ושינוי שער החליפין, מופיע רק בשינוי ההון.

יחס הון עצמי למאזן בבנקים מגיע ל־3.4% והוא שונה בצורה משמעותית בבנק הבינלאומי שם הוא מגיע ל־6.1%.

ההפרשה לחובות מסופקים הגיעה ל־527.6 מיליון שקל – סכום שיא שהפרישו הבנקים בישראל אי פעם. בנק לאומי שמר על היקף ההפרשה כמו אשתקד, בנק הפועלים ובנק מזרחי הגדילו אותה, ואילו בנק דיסקונט והבנק הבינלאומי הקטינו אותה, כשהאחרון מסתפק בהפרשה גלובלית 0.2% מתיק ההלוואות שרותי השוק.

5 הבנקים הגדולים – ריכוז תוצאות 1986

	רווח (הפסד) נקי (מיל' ש')	תוספת (גריעה) להון להון	הון עצמי	מאזן (מיליארדי שקלים)	תשואה להון (ב־%)	הפרשה לחובות מסופקים (מיליוני שקל)
הפועלים	24.9	11	1157	38.9	2.2	221
לאומי	4.4	(36)	1287	35.7	0.3	186
דיסקונט	2.4	(43)	684	18.8	0.3	48
מזרחי	(23)	(34)	289	8.9	(7.1)	69
הבינלאומי	17.5	5	254	4.2	7.0	4
כל הבנקים	41.7	(97)	3671	106.5	0.86	528

משק עולמי / ביל כספי

הדולר התייצב בסוף השבוע

אופטימיות לגבי פגישת רייגן ונאקאסונה

הדולר האמריקאי נחלש מאוד בראשית השבוע אך התאושש לקראת סופו לאחר הפגישה של ראש ממשלת יפן יאסוהירו נאקאסונה עם נשיא ארה"ב, והציפיה לביטול הצעדים האדמיניסטרטיביים נגד היבוא היפני.

כישלון הבנקים המרכזיים למנוע את ירידתו של הדולר גרם חרדה בשווקים. ירידה בהיקף הפעילות הכלכלית של ארה"ב ברבעון הראשון של השנה, תרמה להורדת שער הדולר.

האופטימיות מתוצאות הפגישה בין ראש ממשלת יפן ונשיא ארה"ב מבוססת על העובדה שיפן הציגה תכנית כלכלית שמרכזה הזרמה של 36 ביליארדי דולרים בשנה התקציבית הנוכחית כדי להמריץ את הפעילות הכלכלית ולהגדיל את היבוא ותוכנית חירום לייבוא מוצרים ותוצרות אמריקאיות בסך כולל של ביליארד דולר.

השינוי בשער הדולר

ליש"ט	1.6625	−2.0565
מרק	1.7885	−1.9194
פר"ש	1.4665	−1.8407
פר"צ	5.9725	−1.4845
גילדן	2.02	−1.7749
ין	138.90	−2.2175
דולר קנדי	0.7471	+0.2669
שקל	1.5911	−0.5189

תנודות במחירי המתכות היקרות

תנודות חריפות ביותר במחירי המתכות היקרות ובמיוחד במחיר הכסף כתוצאה מחוסר היציבות בשוקי הכספים החשובים אפיינו את השבוע. מחיר הכסף עלה ביום שני ל־11.25 דולרים האונקיה לעומת 9.6 דולרים ביום הקודם וירדו שוב ל־7.9 דולרים בסוף השבוע.

הירידה התלולה במחירי המתכות היקרות במחצית השניה של השבוע נבעה מהערכת המשקיעים שאין הצדקה לעליית מחירים תלולה כל כך גם אם הדולר ימשיך לרדת.

המסחר בסחורות האחרות היה רגוע: מחיר הסוכר ירד לאחר שסופקו הביקושים מברה"מ וסין, מחירי הנפט הגולמי ירדו שוב מחוסר ביקוש.

התחדשות הביקוש התעשייתי העלה מחירי המתכות הבסיסיות.

מחירי הסחורות

אוניקת זהב	451	דולר
אונקית כסף	7.913	דולר
אונקית פלטינה	589.20	דולר
טונה נחושת	904	ליש"ט
טונה אלומיניום	862	ליש"ט
טונה קפה	1385.5	ליש"ט
טונה סוכר לבן	190.5	דולר
בושל גרעיני חיטה	2.7025	דולר
ליברה כותנה	0.6295	דולר
חבית נפט ברנט	17.95	דולר
חבית נפט בוכאי	16.85	דולר

שערי הריבית הדולריים עלו

שערי הריבית בליש"ט – ירדו. צפיות להוזלת הריבית ביאנים

תנודות מעניינות היו השבוע בשוקי האשראי הבינלאומיים, שהושפעו בעיקר מהתנודות בשערי החליפין. ירידת הדולר העלתה מאוד את הריבית הדולרית הניירות כתוצאה מהביקוש לאשראי דולרי. היצע האשראי הדולרי הצטמק במקצת.

בעוד שערי הריבית הדולריים הניידים עלו, לא השתנו שערי הריבית הקבועים למרות הערכות שהפדרל ריזרב בנק אכן יעלה את שער ריבית ניכיון השטרות בקרוב, כדי לבלום את ירידת שער הדולר.

גם בבריטניה היו התנודות בשערי החליפין את הבנקים לשנות את שערי הריבית על הליש"ט, ושערי הריבית הבסיסיים ירדו בחצי אחוז ל־9.5 אחוזים לשנה. הבנק אוף אינגלנד הודיע לבנקים המסחריים שהוא מעוניין בהורדת שערי הריבית כדי לבלום עליית שער הליש"ט, הפוגעת בכושר התחרות של היצוא הבריטי. ואכן, הבנקים המסחריים נענו מייד. בינתיים ממשיך הליש"ט לעלות ויש להניח שהבנק המרכזי הבריטי יאלץ להסכים שוב להורדת שערי הריבית. התפתחות צפויה נוספת בשוקי האשראי היא הוזלת הריבית ביאנים כדי לדרבן את הפעילות הכלכלית של יפן.

ריבית דולרית

ריבית לניכיון שטרות	5.5
ריבית בסיסית	7.75
ריבית לקרנות הפדרלים	7
ריבית ליבור חצי שנתי	7.13
ריבית ליבור חצי שנתי	
ליש"ט	9.19
מרק	3.88
פר"ש	3.69
גילדן	5.38
ין	4.06

גם המצרים מגבילים אשראי

הבנק המרכזי של מצרים הוליט להטיל הגבלות אדמיניסטרטיביות על גידול האשראי במצרים במחצית הראשונה של שנת 1987. הצעדים, הפיסקליים והמוניטריים של מצרים באו בעקבות לחץ של קרן המטבע העולמי למימון הגרעון במאזן התשלומים המצרי בצעדי ריסון כלכלי ומוניטרי.

מנהלי הבנקים של מצרים התייצבו בפני נגיד הבנק המרכזי המצרי, סלאח חאמד, שהורה להם להגביל את הגידול באשראי בששת החודשים הראשונים של השנה ב־2.5 אחוזים מסך תיק ההלוואות שלהם בשנת 1986.

ראשי המערכת הבנקאית המצריים קיבלו את הדרישה של הבנק המרכזי בתדהמה וביקרו אותה קשות, בגלל ... מהעובדה שמערכתם כבר חרגו מההגבלה החדשה והגדילו את תיק האשראי שלהם ביותר מ־2.5 אחוזים כבר בארבעת החודשים הראשונים של השנה.

הבנקים המצרים מנסים להתארגן לקראת שינוי מהותי בתקנות סחר במטבע זר המיועדים לקבוע שער חליפין יותר ריאלי למטבע הלאומי.

עולם פיננסי חדש אמיץ

הבורסה לני"ע לומדת על האפשרויות הגלומות באופציות על מדדים

מאת מוריה אבימלך

שוק האופציות הוא עולמם של האנשים הצעירים, אומר האוורד בייקר, סגן נשיא וראש חטיבת האופציות בבורסה האמריקאית, שתאר בפני חברי הבורסה לניירות ערך בתל־אביב כמה מן המכשירים הפיננסים החדשניים המופעלים בשנים האחרונות בבורסות הגדולות בעולם.

אופציות, כמכשיר פיננסי חדשני ומרתק, עם מרכיב סיכון רווח בלתי סימטרי, שלידתו בראשית שנות ה־70, הפך כיום למכשיר הפיננסי הפופולרי ביותר בבורסה האמריקאית, מעיד בייקר.

האופציה הינה חוזה, המקנה זכות אך לא חובה, לקנות או למכור מוצר פיננסי במחיר קבוע לפני תאריך בסוייה. האופציה יכולה להיות סטנדרטית או (מהויטת) לפי צרכי הלקוח. יש אופציות על מניות, אופציות על ניירות ערך ממשלתיים, אופציות על מט"ח והמילה האחרונה בתחום האופציות – אופציות על אינדקסים.

האינדקס או המדד הינו מספר המבטא את רמת שוק המניות ומבוסס על מחירי כמה מניות הכלולות באינדקס. המדדים הידועים הם הדאו ג'ונס של המניות התעשייתיות, מדד סטנדרד אנד פור המבוסס על 500 מניות מובילות, מדד הבורסה של ניו־יורק האחרים.

בעוד האופציה על מניות מבוססת על הערכת הסיכויים הצפויים במחיר מניה כתוצאה מביצועים עסקיים של החברה, האופציה על המדד מבוססת על הערכת סיכויי השוק בכללותו כתוצאה מאינפלציה, שינויים בשער הריבית, גאות או שפל כלכלי, מחירי הדלק וכיו"ב. לדעת בייקר קל יותר לאנשים להעריך מה יקרה לשוק מלמניה ספציפית. בייקר מודה שבמסחר באופציות על אינדקסים יש מידה רבה יותר של ספקולציה, אפילו של הימור – אף שאין הוא אוהב את המילה – והמשכה אנשים, בעיקר צעירים, לשוק זה.

לאופציה על אינדקסים שני פנים: הגן הבטוח והגן המסתכן. לקונה האופציה הסיכון מוגבל והוא יכול, במקרה הגרוע, להפסיד את הפרמיה ששילם עבור האופציה. הרווח, לעומת זאת, בלתי מוגבל. המצב הפוך למוכר האופציה שהרווח שלו מוגבל למחיר האופציה אך הסיכון בלתי מוגבל. המוכר, לפיכך, ינסה לקנות אופציה הפוכה, והוא ירוויח מההפרשים בין שתי הפרמיות. לכאורה יש כאן דרך – לבי שבקי באסטרטגית המשחק הזה – להרוויח בכוח, אך משהו עשוי להשתבש, בעיקר אם מועד פקיעת האופציה הינו שעה 4 אחה"צ ביום ששי, השעה בה מודפסים שערי הסגירה.

> האוורד בייקר עורך פירצי צוחק באולם ההרצאות של הבורסה בתל־אביב כאשר העיד על עצמו תמיד כשאני קונה מנייה – מחירה נופל: לאנשים כמוני הוסיף, מיועדת האופציה המאפשרת להגן על תיק המניות.

האופציה נותנת אפשרות למשקיע הפרטי או המוסדי להגן על תיק ההשקעות ועל אחזקותיו בניירות ערך ובמטבעות ואז היא משמשת בעין ביטוח. בנוסף נותנת האופציה הזדמנות לרווח גדול, כאשר מי שרוצה להשקיע במניות תוך צפייה לעליות מחירים משלם (והמסכן) רק חלק מהמחיר בעת קניית האופציה.

שוק האופציות אינו עניין לחובבנים. הבורסה האמריקאית השקיעה הרבה בחינוך ציבור המשקיעים, הברוקרים והעתונות בהסברת האפשרויות הטמונות הגלומים במכשיר חדש זה. המקצוענים בשוק האופציות מתוחכמים, והבורסה מוטרדת ממיגוון האסטרטגיות שהם מפעילים. בעוד הבורסה האמריקאית התפתחה בהסברה, המכשיר למקצוענים, ירדה הבורסה באמסטרדם – גם שם זה.

למפעל המכשיר – אל "הקהל", הסבירה את הטכניקה הפיננסית החדשה בבתי ספר, בפני מועדונים חברתיים ואפילו בפני קבוצות כדורגל.

בניגוד למנייה, על אופציה אי אפשר "לישון" ולהוריש לנכדים, כי משפקעה האופציה אין לה ערך.

האם מתאים המכשיר החדש לבורסה בתל־אביב. בייקר ממליץ לנסות אך מזהיר כי דרושים כמה תנאים יסודיים: שוק מניות פעיל ומשמעותי בהיקפו, "עושי שוק" שיקחו פוזיציות הפוכות למגמת השוק ויהיו מוכנים לסבול הפסדים – לשם כך יש להגדיל את מספר חברי הבורסה. בנסיונו, חברי הבורסה הנוכחיים מתנגדים לצירוף חברים חדשים, אך הצטרפות חדשים הגדילה את היקפי העסקות. שוק האופציות מחייב תקנות ומגבלות להבטחת תקינות השוק.

מקומם של משקיעים מוסדיים בשוק האופציות קטן יחסית ויותר מ־50 אחוז מהפעילות נעשית על־ידי משקיעים פרטיים. חלק מהמוסדות הפיננסיים נתונים להגבלות ונאסר עליהם מסחר באופציות, או על־ידי המוסדות המפקחים או בתקנות ההתאגדות שקבעו לעצמם. מנהלי קרנות נאמנות מבוגרים מוחרים מהמכשיר החדש, כשם שבזמנו פחדו ממחשבים אבל דור חדש אמיץ שגדל עם מחשבים ותגבר על אופציות הופך את המכשיר הערטילאי הזה למפשות פיננסית.

האורד בייקר שהוא אורח החוג למינהל עסקים באוניברסיטה העברית בירושלים יוסיף וידבר על אופציות ביתר עם פרופ' דן גלאי מהחוג למינהל עסקים בירושלים ביום עיון הצפוי היום בירושלים. מי שרוצה להיות מוכן למסחר באופציות שמתכננת הבורסה לניירות ערך בתל־אביב יוכל להצטרף לסמינר אוניברסיטאי שיערוך פרופ' גלאי בסמסטר הבא.

לאחר לבטים ארוכים החליטה חברת־התעופה השוויצית „סוויסאיר" לבחור ב„מד־11" (בתצלום משמאל) להחלפת צי ה„די.סי. 10" שלה. בכך התקבלה הדעה, כי מוטב שלא להסתכן עם המטוס הבין־יבשתי הראשון מתוצרת „אירבאס", ה„א־340". ב„סוויסאיר" אומרים, כי אולי הדור יותר להצטייד במלה האחרונה של הטכנולוגיה, אולם הם מעדיפים טכנולוגיות חדישות פחות, אך מוכחות. לדעתם, התחזוקה במטוסים שאינם הכי חדישים, זולה יותר. ה„מד־11" הופק על יסוד ה„די.סי. 10", אך יש בו תא־טייס חדיש, משותף לו ולדגם הקטן יותר של יצרן זה, ה„מד־88", לשעבר „די.סי. 9". המטוס יוטס בידי שני טייסים בלבד. במטוס 249 מושבים בשלוש מחלקות והוא מסוגל להגיע למרחק של 12 אלף קילומטר ללא חניית־ביניים. „סוויסאיר" רוכשת ששה מטוסים וכן אופציה לעוד 12. הראשון שבהם יימסר לה ב־1990.

עונת שיט־החופים של „קווי אפירוטיקי" בנמלי הים התיכון החלה בשבוע הפסח, כאשר על סיפונה של האניה „וורלד רנסאנס" הפליגו 450 ישראלים למסע בן שבוע ימים לרודוס, לאיסטנבול, לפיריאוס, לפורט סעיד וחזרה לאשדוד. מחיר הסיור בין 450 ל־675 דולר לפי דירוג התאים, בתוספת 85 דולר מסי נמל ותשר ו־250 שקל מס־נסיעות. המחיר כולל כלכלה מלאה. מ־12 במאי ייצאו סיורי שיט־חופים כאלה מאשדוד אחת לשבוע והשיט יכלול לעתים גם ביקור בדוברובניק שביוגוסלאויה, בניצה שבצרפת, ובאלכסנדריה שבמצרים, נוסף על יתר הנמלים. באניה בת שבע הקומות שתי בריכות־שחיה, אולם־קולנוע, בארים, קאזינו, חדר־אוכל וסאונה.

דויד מושיוב

אשקלון: יפיפיות בזווית־העין

מאת נתן רדעי

כשכולם נוסעים לסין, אני ממליץ על כפר הנופש באשקלון: במקום ללכת ברגלי לאורכה של חומה בת אלפי שנים וקילומטרים – הכל, באשקלון נמצא בזווית־העין יפיפיות תוצרת צרפת, ליצנים העובדים סביב השעון, סוסים, קרנבלים ברזילאיים, מאות מטרים של דשא ירוק, סוסים, בירה מהזבית, ארוחות דשנות – והכל בזיל הזול ובמטבע ישראלי.

את עונת הקיץ 1987 פתח השנה הארי לונאי, מנהלו ובעליו של המקום, בזיקוקי־דינור. עשרות זיקוקין התעופפו לאוויר ונפתחו בשמיים כשלל צבעים. על הקרקע התנהלה הצגה מרעית של אמנים בעובדי הכפר, שאחדים מהם הפכו כבר למוסד כאן. אחד מהם לפחות, פופה, הוא הליצן המרכזי של הכפר והוא באמת מצחיק ועושה מצב־רוח.

אבל לא רק זיקוקין ועיניי ליצנות יגרמו לך עונג בכפר הנופש של אשקלון. העיקר כאן הוא השמש הישראלית, ומיבצעי־הספורט הרבים. מי שסבור, שהכרס היא העניין החשוב ביותר בחיים וכי זו ההשקעה הנכונה, טוב יעשה אם ישקיע את מאוויו במזון המעיים הכוגש ממטבחו של הכפר. חביות הבירה בפאב־הכפר מלאות תמיד וגם שם אפשר להתרווח ולשתות עד כלות. פה, באשקלון, כולם מסובבים קצת והכל הזל ברגע שהם נכנסו בשערי הכפר. על כן אל חשש: איש לא יעיר לך, אם תהיה מסובב קצת. להיפך – אולי ימנו אותך למחמד.

התייר מגיע לכפר ומקבל חדר לשניים – אמנם חסכני, אבל מספק. לאחר שתליותם את בגדי הייצוג בארון, לבשתם בגדיים אופנתי תנסלתם מגבת פרוטנית – צאו למרכז הכפר. על הדשא תפגשו את 15 מדריכי הספורט המקומיים ותוכלו להשתתף בשיעורי התעמלות, מחול אירובי, רכיבה על סוסים, משחקי כנים וטניס שולחן, גולף במיתקן אימון מיוחד, מיני־גולף, גלשנ־רוח, שיעורי שחיה (מסולק למיטיבים לטבוע), חץ וקשת ומשחקי קצה נשיפה איטריאני, סירות חתירה וקיאקים, חדרי כושר וסיבולת, כדור־עף, כדור־סל וכדורגל. לצוציקים ממתין גן שעשועים מגזל ובו מיתקן אומנה לאביבים.

בעונת הקיץ מצפים לתיירים כמה שבועות מהנים ביותר: שבוע בבריאות, שיתקיים בולו ב„ויטאמין", של „רפאים ולפופולין"; שבוע תיאטרון, שיכלול סדנאות עם שחקנים; שבוע „ג'יל הזהב"; שבוע ספורט לבעלי כושר מיוחד; שבוע באו לחובבי המוסיקה הקיצבית האתנית; שבוע מסיבה בין־לאומי; שבוע מיסטיקה לאלה שאוהבים להיות בוסות בעזרת רוחות רפאים; שבוע קופה־קטנה לחובבי הסמבה והמוסיקה הברזילאית (ציצים יחשפו על בטוח); שבוע קלאסי בהשתתפות מוזיקאים ישראליים; שבוע מניים ופנויות; שבוע אמנים, שבו ישתתפו אמני זמר ישראליים. ב־28 באוגוסט יתקיימו בכפר קונצרטים מיוחדים בניצוחו של ברנרד תנאסק, בעל תזמורת של 18 נגנים. כל חודש יוני ייערכו בכפר תערוכות ותצוגות פסלים, ציורים, תכשיטים (מכירה במקום).

אחרי כל זאת לא נותר אלא לאחל לכם הנאה רבה. אני נהניתי.

„פז'ו 309": הטובה במחלקתה

מאת אריה ארד

מאז שיבאני „סובארו" פירסמו את המודעה, ש„אם אינך יכול להרשות לעצמך אחד מ־18 דגמי סובארו, אז תתפשר על אירופית", אני תוהה: אם יש, למשל „פז'ו 309", מדוע בעצם צריך להתפשר על „אחד מ־18 דגמי סובארו"?

בשנים האחרונות התרגלנו, ש„סובארו" היא המכונית הזולה ביותר בכל מחלקה. כיוון שבמחיר זה גם היתה מצויידת הכי טוב או כמעט הכי טוב, היא זכתה בפופולריות עצומה בשוק הישראלי. בעשר השנים האחרונות השיגה נתח־שוק של 25 אחוז ויותר והיתה למכונית הנמכרת ביותר בארץ. האירופים התחרו רק על התואר „האירופית הנמכרת ביותר".

אבל מאז חודש ינואר שוב אין ה„סובארו" זולה כמו שהיתה – תעיד על כך המודעה המצוטטת – ולישראלי ניתנת הזדמנות לבחור מכונית על־פי אמות־המידה המקובלות בכל העולם, כאשר המחיר הוא רק אחת מהן. כך גדלה תשומת־הלב לאירופיות, הנראות נחותות כל כך בעיניהם של יבואני „סובארו". האיטלקים והצרפתים הם הראשונים הנהנים ממצב זה. מעולם לא היתה התעניינות גדולה כל כך בארץ ב„סיטרואן", כמו השנה ב„באקס", למשל. ה„פז'ו 309" עשויה, כמדומני, לחזור על הצלחה זו. במחיר של פחות מ־30 אלף שקל, היא תחרותית מאד, מה גם שבעיני היא הטובה במחלקתה, מחלקת המשפחתיות הקטנות.

המנוע נלקח מה„טלבו" וליקוייו תוקנו

ה„309" היא מכונית חדשה כמעט לחלוטין, שהופקה מרגם־הרעיון „ורה", שהוליד גם את ה„205". ה„309" נועדה להידחס למירווח שבין ה„205" וה„305", אלא שההשוואה, אינה לגמרי במקומה. ה„305" מתחילה להיות לא כל כך חדישה ואילו מבחינת ה„309" זוהי רק ההתחלה־להלה. עם העיצוב האירודינמי – בעיני יפהפה – שלה, עם הנוחות הפנימית ועם הרכות הנשית שלה ה„309" היא בדרך להיות מכונית השנה בין לקוחות „סובארו" לשעבר.

היא חדשה רק כמעט לחלוטין, שכן המנוע שלה אינו חדש. אנשי „פז'ו" לקחו את המנוע הבעייתי של ה„טלבו" והלבישו אותו על ה„309". למנוע הזה היו שתי בעיות, העיקרית שבהן גל־הזיזים שהתבלה בטרם עת ללא הסבר ברור. אנשי „פז'ו" ניתחו את המנוע ומצאו את ההסבר. עכשיו הם אומרים, שהצליחו לשפר אותו עד כדי כך, ש„אפשר לומר שזה מנוע חדש". כמובן, אם גל־הזיזים מתבלה בטרם עת, אכן צריך להכניס במנוע שינויים כה גדולים, עד כי זה אמנם מנוע כמעט חדש. נותר רק לראות, אם הניתוח הצליח ואם החולה גם ישאר בחיים. אנשי „פז'ו" – הטוענים כי זה מנוע טוב ביסודו, שנעשתה בו שגיאת תיכנון – סבורים שהצליחו לתקן את השגיאה ותוך כדי כך גם עוד כמה. אם לשפוט על־פי מה שכותבים עמיתים בחוץ־לארץ, אכן זה כך: לדעת בביטחה נוכל רק אחרי נסיון של שנה לפחות.

תוך כדי השיפורים האמורים העלו אנשי „פז'ו" את המומנט והורידו את מספר סיבובי המנוע, שבהם מתקבל המומנט המירבי, בעיקר בנפח־מנוע של 1,294 סמ"ק. במנוע הזה המומנט הוא 10.5 מק"ג ב־2,800 סל"ד. במנוע הגדול יותר, 1,580 סמ"ק, המומנט הוא 13 מק"ג באותו הסל"ד. בכך הצליחו להגיע למנוע גמיש מאד. במנוע הקטן יותר, 1,118 סמ"ק, המומנט הוא רק 8.8 מק"ג ורק ב־3,000 סל"ד. לא נסעתי במכונית זו, אך אני משער שהיא הרבה פחות גמישה ויש לבצע בה הרבה יותר החלפות־הילוכים.

תיבת־הילוכים: יחסי העברה כמעט אידיאליים

תיבת־ההילוכים חדשה לגמרי. היא תוכננה במיוחד לסידרה הזאת תנוטה ב„ורה". מן ה„ורה" גלקחה ל„205" והשתתפה בהצלחות הספורטיביות של הדגם הזה בשנתיים האחרונות במירוצי הראלי. במהלך המירוצים הוכנסו בה עוד כמה שיפורים ועתה שולבה ב„309". התוצאה היא תיבת־הילוכים המתאימה למנוע הזה כבפפה ליד.

יחסי ההעברה נראים כמעט אידיאליים למנוע הזה ולסרן הקידמי המונע והתוצאה היא מכונית סלחנית ביותר, המתאימה עצמה לכל נהג. היא מאפשרת למרובע העברי הקטן לנסוע 20 קמ"ש בהילוך שלישי ואילו לנהג הנמרץ היא מתירה להגיע ל־120 באותו הילוך עצמו. האפשרות לשלב הילוך חמישי אפילו בנסיעה עירונית ב־50 קמ"ש, מביאה לידי חסכון ניכר מאד בדלק. כמובן, אם רוצים אחר כך „להמריא", צריך לחזור להילוך השלישי או אפילו לשני, אבל „לשייט" אפשר גם בחמישי. לא ייאמן!

בלתי שמישה כאשר איננה מכוונת בכל מאת האחוזים, אבל ניסלת לא מעט מן ההנאה שבנהיגה בה. הואיל ותורה של הולפת שמן מגיע כל 7,500 קילומטר, אני ממליץ לבחון בזמן זה את כל הכיוונונים, אף על פי שטיפול שוטף יש לבצע רק אחת ל־15 אלף ק"מ.

אצל אנשי „פז'ו" נותר מישקע מרגישותה של ה„404" הזכורה היטב, לרטיבות. ה„404" היתה ידועה לא רק בקשיי ההתנעה שלה בגשם, אלא גם בנטייתה להיכבות תוך כדי נסיעה במזג־אוויר סגרירי, בעיקר כאשר הכביש היה רטוב מאד. מאז התגברו הצרפתים על הבעיה הזאת, אבל נשארה להם טראומה של סגריר. ב„309" כיסו את המפלג בשקית פלסטית, למרות שההצתה אלקטרונית ואין כל חשש מגשם. המכונית היתה אצלי ביום סגריר והתניעה בבוקר ללא ניד עפעף בגשם שוטף.

הממצאים בנהיגת־המיבחן

נסעתי רק ב„309" המצויידת במנוע בן 1,294 סמ"ק. אני יכול רק לשער, שהקטנה יותר עצלה יותר ופחות גמישה, ושהגדולה יותר היא נמרצה.

- התאוצה: נמרצת: מ־0 ל־100 קמ"ש ב־14.8 שניות.

הגה מעולה

גאוות מהנדסי „פז'ו" היא על ההגה. הם הצליחו ליצור הגה מדוייק להפליא, כמעט ספורטיבי, שרמתו מזכירה הגה־כח. בשבועיים לפני שלקחתי את ה„309", נהגתי בזו אחר זו ב„ב.מ.וו. 735" וב„פאסאט" – לשתיהן הגאיכח – ואהבתי את ההגה של ה־309 יותר מן ההגאים של שתי האחרות. בלי קישקושים חדישים ומתוחכמים, הצליחו ב„פז'ו" ליצור הגה פשוט יחסית ומעולה. שילוב מחושב יפה של בולמי זעזועים ומוט ייצוב מלפנים וכן מוט פיתול מאחור גורם למכונית לנסוע ברכות ועם זאת ביציבות ועם תחושת כביש ברורה. ההגה הזה עושה בדיוק מה שרוצים ממנו ובכל מהירות. ואשר לירכתיים – מדובר הרי בהנעה קדמית – היה דרוש מאמץ של ממש להוציא אותם ממסלולם. ספק אם הייתי מצליח בכך, אילמלא עזר לי חזי בדרדור ממכון „קומפיוטסט", נהג מירוצים מנוסה.

מעצבי ה־309 הצליחו ליצור ראות יוצאת מהכלל גם קדימה וגם אחורה. לא זו בלבד שמיקמו את הקורות שכפינות במינימום הפרעה לעיניים, אלא הנמיכו את סף השמשות, כך ששטח הראיה גדל. למרות שמוטב להתקין גם במכונית זו מראת־צד ימנית, היא פחות דרושה מבכל מכונית אחרת שאני מכיר.

רגישה לכיוונון

אבל. מערכותיה של המכונית הזאת רגישות מאד לכיוונון נכון. קיבלתי אותה במוסך המרכזי בבני־ברק וכעבור שעה החזרתיה, מפני שכיווני ההגה והגלגלים הקידמיים לא היו תקינים. הואיל והמכונית עברה רק 11 אלף קילומטר, במוסך לא כל כך האמינו לי. למרות בבוקר הודו שצדקתי. אינני מבין מדוע נתנו לי אותה לא מכוונת, אלא אם כן בעצמם לא האמינו שתצא מכיוונונה כה מהר.

גם הבלמים לא היו תקינים לחלוטין. התחושה היתה, שבלמו חזק מדי, שננעלו מהר מן המצופה. שוב בא לעזרתי חזי בדרדור ויחד גילינו, שהגלגלים הקידמיים והאחוריים ננעלו בו בזמן. משמע, וסת־הלחץ לא היה מכוון כהלכה.

מי שיקח צרפתיה זו הביתה, טוב שידע שיצטרך לשמור בשבע עיניים על הכיוונון. אינני טוען, שהיא

- המנוע: גמיש מאד; נושא יפה בעומס מירבי; נענה ברצון לנהיגה תובענית; התנעה קלה בכל מזג־אוויר ונסיעה חלקה מיד אחר כך. 65 כ"ס ב־5,600 סל"ד; מומנט – 10.5 ב־2,800 סל"ד תורם לגמישות.
- תיבת־ההילוכים: מעולה; משלימה את גמישות המנוע; החלפה קלה ומדוייקת; שיוט רגוע בהילוך חמישי.
- המצמד: עמוק; מדורג מדי; לא מדוייק דיו (כיוונון?).
- ההגה: מעולה, מדוייק, רגיש ורך; תחושת כביש טובה מאד; כושר תימרון מעולה; ללא היגוי־יתר או תת־היגוי.
- ההיגה: צפויה; נעימה מאד; יש להקפיד על כיוונון נכון להשגת מירב ההנאה.
- אחיזת הכביש: טובה מאד.
- היציבות: יציבה בכל דרך; לא רגישה לרוח־צד.
- הבלמים: טובים; בלימה יציבה ואמינה; רגישות לכיוונון וסת הלחץ.
- תנוחת הנהיגה: נוחה מאד.
- אביזרי הנוחות: מניחים את הדעת; מקום בינוני להנחת חפצים; נוחות בינונית למעשנים.
- עזרי השליטה: טובים מאד.
- המחוונים: ברורים; חסר מד־סל"ד.
- הראות: מעולה; נוחה מאד בחניה.
- המושבים: נוחים מאד – מלפנים; מאחור – נוח לשניים, צפוף לשלושה.
- הנסיעה: רכה ונעימה מאד.
- הרעש: שקטה.
- האיוורור: סביר.
- ההסקה: מניחה את הדעת.
- המהירות המירבית: 161 קמ"ש.
- צריכת הדלק: בעיר: 10.8 ק"מ לליטר; בנסיעה בין־עירונית: 14.7 ק"מ לליטר.
- המחיר: 27 אלף שקל עם המנוע הקטן ו־29 אלף שקל עם המנוע הגדול יותר; לפי שעה אין מביאים לארץ עם מנוע בן 1,580 סמ"ק.
- אחריות: שנה ללא הגבלת קילומטראז'; שש שנים מפני חלודה.
- טיפולים: החלפת שמן כל 7,500 ק"מ; תחזוקה כל 15,000 ק"מ.
- לסיכום: מכונית גמישה נעימה המתאימה עצמה לכל נהג, רכה ונמרצת, אך רגישה לליקויי כיוונון בכל מערכותיה.

לא רק תנינים ומרחצאות מי גופרית מקבילים את פני המבקרים באתר חמת גדר שבדרום הגולן. בימים אלה החלה פועלת במקום רכבת־שעשועים חדשה, שתסיע את המבקרים ברחבי האתר ותקשר בין חלקיו השונים. הרכבת היא רק חלק ממיתקני השעשועים והמשחקים שבמקום. כבר עתה פועל בשטח שבין פארק התנינים ומרחצאות המים החמים מגרש שעשועים ומשחקים, המיועד לילדים שאינם נלהבים מהמים החמים והפוחדים מהתנינים.

כתב: שמעון וייס; צילם: לאון מיניסטר

התינוק והדייסה – ברמדה־קונטיננטל

מאת שושנה רשף

רצינו נופש „מסחרר" ובחרנו במלון חמישה כוכבים לחוף ימה של תל־אביב, „רמדה־קונטיננטל". כמו בורגנים אמיתיים, רצינו לשחק אותה עד־הסוף. ארזנו את בגדי הפאר ויצאנו לדרך. קיבלנו סוויטה בת שני חדרים, שאיכלסה את חמשתנו ברומי הקומה העשירית – מכובד, לא? כל זה היה ביום החמישי בשבוע וירא כי טוב.

והנה הגיע יום השישי, שבערבו תרד אלינו שבת המלכה. לאחר יום של כיופים בבריכה הגדול ולפני שנקראו האורחים לחדר האוכל – אחרי שהתלבשו והתהדרו לכבוד המאורע – ירדתי אל הקפיטריה החלבית של ההוטל המפואר, כפי שעשיתי ערב לפני כן ביום ה', וביקשתי בנימוס להרתיח מעט דייסה בחלב בשביל תינוקנו בן חמשת החודשים.

ההלצרית האחראית פקחה עלי זוג עיניים תמוהות. מה זה מיוכיים? תמהתי. עד מהרה נתחוור לי: בשבת לא תבעירו אש בכל מושבותיכם ולכן אי־אפשר להרתיח חלב, אף לא לתינוק בן יומו. כמי שהפתיעו אותו מן המארב, נגשנו אל המנהל התורן שתמה בגילוי־ראש: אתם רוצים שאאבד את משרתי? כלום אין זה כלל ידוע, שאין מדליקים אש בשבת? ידוע למי? תמהנו. כיצד היינו אמורים לנחש שבמלון שאינו דתי, המקיים בערב שבת פעולות הכלולות בקטגוריה המכונה חילול שבת, מעניינים, בנוכחות השכינה, דווקא את הטף שבחבורה? איך יכול היה מקום, המתהדר במקסימום הדירוג המלונאי, שפירושו – לעניות דעתי – גם מירב השירות לאורחיו, שלא להאיר את עינינו מראש לכך בהיכנסנו בין כתליו? יתר על כן, כיצד יכול היה, לאחר מכן, לנער חוצנו מבכיו של תינוק רעב, כשאת אורחיו האחרים, על קיבתם המלאה, הוא מרקיד לצלילי גיטרות החשמליות?

„אין לנו במה להאכיל את הילד", ניסינו שוב את ליבו של היהודי הרחמן, בתקווה שאולי בכל זאת היינו כחולמים והוא לא ירד לסוף העניין. „תפורר לו ביסקוויטים במים רותחים", הפטיר לעברנו. בלענו את העלבון. „בכל אופן תשאל את פי משגיח הכשרות", נאחזנו בתקווה האחרונה. האחרון היה שרוי באותו זמן בעיצומה של מצוות ואכלת ושבעת (שאינה חלה כנראה על תינוקות רעבים) לצלילי התזמורת החשמלית הרועשת בבאר המלון.

בעוד אנו עומדים כגופים בפינה וממתינים לגזר־הדין, הגיע המשגיח בכבודו כשהוא סועד ורועם לעברנו: „לא היה ולא יהיה". „אבל יש כאן עניין של פיקוח נפש, שהרי הגזרה לא היתה כתובה באותיות קידוש לבנה בשום מקום", עלתה שוועתנו. „זה לא יעזור לכם, אי־אפשר לחלל את השבת" היתה הפסיקה.

קולות הצהלה והריקודים הסוערים מעבר לקיר הוסיפו נופך שטני להוותו של איש האלוהים הדוקטני, המסיף בפתח המטבח כבתוך שלו. דמותו, המטבח, ודעמי הגיטארות יצרו תערובת, שהצליחה לחלל כל תחושת חג וקודש שהיתה לנו כלפי אותו ערב שבת.

השעה היתה 8.30 בערב (את המסע התחלנו שעה לפני כן). עד מהרה הבנו, שעוד מעט קט נצטרך כולנו לצום לכבוד שבת. בפנים נפולות עשינו פעמינו אל עבר חדר־האוכל, „אמריקה־דרום" שמו. אמריקה לא תפסנו גם שם, אלא להיפך: נאמר לנו כאן, על הסף, שהיום סוגרים בשמונה וחצי, למרות שהודיעו שניתן לסעוד עד תשע (אז מה אם הודיעו). צריך להכין את היסקסיסק, שמשום מה לא צרם את אוזני הכשרות של המשגיח. שנלך ל„גריל־רום" הציעו לנו. כיתתנו רגלינו אל עבר ה„גריל־רום", שהיה שקט ואפלולי. פה ושם ישבו סועד או שניים. אווירת־חולין חגיגית. היה לנו ברור, לאור זעקות הרעב הגוברות של עוללנו, שלא נחזיק כאן מעמד זמן רב. התיישבנו בכל זאת. לפתע צדה עינו של אישי את הפלטות החשמליות שמעל גביהן ההביל הקפה החם. אולי נבקש שיניחו את החלב שלנו עם אבקת הקורנפלור על אחת הפלטות הללו? (מדוע המנהל לא חשב על כך? למה קפה כן ודייסה לא?) בחזילו ובנימוס ההיר ניגשתי אל המלצר. „כמובן", ענה הלה בלא היסוס ובלבביות, שעוד מעט ונדמה היה לנו שפסה כליל מן המקום הזה. נאנחתי אנחת רווחה. לא שאלתי כמובן שאלות מיותרות. וכך, כשאחד מאיתנו מנענע את התינוק העצבני והאחר מצניע את הכפית החלבית במפית הבשרית ומדי פעם ניגש אל הפלטה ונותן בחישה חשאית, כבדרך אגב, בדייסה, קיבלנו את פני שבת המלכה.

לא הסבנו חיוכים מן המלצרים המקריבים את ארוחתנו, אבל כבר מזמן הפסקנו להתעניין בה. ליבנו היה אל הדייסה שבקצה החדר: מתי כבר תבעבע? כמה טיולים חשאיים אל הפלטה עוד נותרו לנו? את ההצגה אליה אמורים היינו ללכת לאחר הארוחה הנעימה כבר איחרנו מזמן.

כשהגיע הרגע המיוחל עזבנו באחת, מותירים אחרינו שולחן גדוש, תאווה לעיניים, רק לא לשלנו. לו רק יכולנו לספר לאותו מלצר חביב איזה שליח־מצווה הוא היה באותו הערב, ואולי בכלל אחד מל"ו?

ובכל זאת, כדי שלא להסתמך שוב על ניסים, נצטייד בפיקניק הבא במלון חמישה כוכבים גם בגזייה.

ואם יורשה לנו להציע תיקון קטן: אולי „רמדה פרובינציאל" תחת „רמדה קונטיננטל"? יחי חופש הפולחן במדינת ישראל!

דירות

דירות נבחרות

בשיכון ל' דירות לאיכלוס מיידי 5 חדרים ודו-אשכול 40 לפרטים חברת "אביב" (9708) 03-7512203

דירות למכירה 3-3½ חדרים

בנגדל-דיזנגוף! דירות 2-3-4 חדרים, בפרטים: (17362) 03-295308

דירות למכירה 2-2½ חדרים

קבלנים מציעים

בפתח-תקוה דירות לאיכלוס מיידי 4 חדרים ברח' רוטשילד 18 — 20 לפרטים חברת "אביב" (9707) 03-7512203

ת"א-יפו

דירות למכירה 4 חדרים ויותר

דירות למכירה 3-3½ חדרים

דירות למכירה 1-1½ חדרים

דירות למכירה 2-2½ חדרים

דן

דירות למכירה 4 חדרים ויותר

דירות למכירה 3-3½ חדרים

חולון - בת-ים

דירות למכירה 4 חדרים ויותר

דירות למכירה 1-1½ חדרים

שרון

דירות למכירה 4 חדרים ויותר

דירות למכירה 2-2½ חדרים

[illegible] תשמ"א 1981

[illegible]

דירות בתי מלון

חדרים מרוהטים

עסקים

אולמות

משרדים

מבני תעשיה

הצעות עבודה

דירות

דירות למכירה 4 חדרים ויותר

דירות למכירה 3-3½ חדרים

ביקוש דירות

דירות בשכירות

דירות מרוהטות

דירות למכירה 2-2½ חדרים

מבנאי אחזקה מנוסים, תנאים טובים "א.נ.ת" (9765) 03-203052-3

100 ש"ח ליום!! לצעירים/ות ל.ד.ג. דיזנגוף 117 ת"א (9741)

למפעל אלקטרוניקה גדול בת"א דרושות עובדות במיקרואלקטרוניקה, תנאים טובים, "א.נ.ת" 03-203052-3 (9750)

נער לשליחויות ולימוד מקצוע מעניין 5 ימים בשבוע 03-376161 (9643)

פועלים חרוצים לעבודה מיידית, תנאים מצוינים 03-203052-3 "א.נ.ת" (9597)

מלגזן+ תעודה לעבודה מיידית (2 משמרות) 03-287817 "א.נ.א" (9532)

ל"א.נ.ת" דרושים: 1. מכונאי ציוד קרקע יוצא ח"א מנוסה בציוד תעופתי+ ידע בתשמל 2. מכונאי דכב/ בנזין ודיזל לעבודה קבועה תנאים טובים 03-203052-3 (9519)

מלחימות/ מתוחות מנוסות לעבודה בת"א/ הרצליה "א.נ.ת" (9509) 03-203052-3

לחברת "חסם" יצרנית דלתות "שריונית" דרושים מקדמי מכירות בעלי כושר שכנוע המעוניינים להרויח משכורת בסיס גבוהה+ אחוזים+ בונוסים טלפון 03-803170 למוני או דני (9491)

לחברת "חסם" יצרנית דלתות "שריונית" דרושים מקדמי מכירות בעלי כושר שכנוע המעוניינים להרויח משכורת בסיס גבוהה+ אחוזים+ בונוסים טלפון 03-803170 למוני או דני (9484)

לחברת בניה בסביבות רחובות מנהל עבודה מנסיונו לחצי משרה, 03-730521 (7608) 03-723184

עובדים/ות בלתי מקצועיים/ות לעבודות רבות ומעניינות לאזור התעשיה בחולון "עתיד" סוקולוב 25 חולון (7571) 03-840539

בהרצליה דרושה מזכירה בתבנית שפת אם אנגלית +הדפסה במעבד תמלילים אי ב (רצוי ידע והדפסה בעברית) לעבודה מיידית משרה מלאה +שכר גבוה "חבר" בן יהודה 100 תל-אביב שעות קבלה 9.00 - 14.00 טל 03-221214 (7572)

פקידים/ות

בנבניות מנוסות, עברית ואנגלית רצוי ידע בהפעלת מחשב ועלקס 03-203052-3 "א.נ.ת" (9760)

מזכירה בכירה למחלקת ייצוא +הדפסה טובה עברית ואנגלית, 5 ימים בשבוע "א.נ.ת" (9580) 03-203052-3

לסוכנות ביטוח בתל-אביב פקידה מנוסה לניהול משרד, מישרה קבועה (9521) 03-286111

מעבדות תמלילים עברית, עברית+ אנגלית תנאים טובים "א.נ.ת" (9514) 03-203052-3

מזכירה עברית/ אנגלית+ הדפסה טובה מאוד "א.נ.ת" (9506) 03-203052-3

דרושות בתבנות עברית מנוסות לעבודות מיידית +תנאים טובים "חבר" בן יהודה 100 ת"א, שעות קבלה 9.00 - 14.00 טל 03-221214 (7581)

מחשבים

עוזרות ומטפלות

לחברת בניה בסביבות רחובות מנהל עבודה מנסיונו לחצי משרה, 03-730521 (7608) 03-723184

טבחים - קונדיטורים

גזירה/תפירה

סוכן מכירות נמרץ ל-חולצות נשים עם נסיון (7630) 830303

הנהלת חשבונות

לחברת בטוח בת"א פקיד/ה גבוה: הנהח"ש סוג 2, נסיון במערכת חשבונות ממוחשבת 03-203052-3 "א.נ.ת" (9778)

למפעל קונפקציה דרושה קלדנית עם ידע ונסיון בהנהח"ש. תנאים טובים! לפנות לאהרון 03-663051 03-664960 (9688)

לחברת בניה בר"ג מנהל/ת חשבונות עם נסיון במחשב 03-730521, (7594) 03-723184

טכנאים הנדסאים

שרטוט וגרפיקה

עובדי דפוס

חשמל ואלקטרוניקה

ל"א.נ.ת" השמלאים מוסמכים ומנוסים: 1. באחזקת מבנים ובתעשיה 2. באחזקת מעליות (9754) 03-203052-3

עובדי יהלומים

ספרים/יות

נגרים

נהגים

מחסנאים

מוכרים/ות

סוכנים - מקדמי מכירות

עובדי נקיון

עובדי מתכת

עובדי מוסך

שומרים

לחברת שירותי מחקר, שמירה ובילוש בע"מ דרושים שומרים מאזור גוש-דן, כפר-סבא, רמלה, רחובות (9498) 03-7513894-5

שליחים

מכוניות

אאודי

80, 1600; 1987 גיר רגיל +1800 אוטומטית, למסירה מהירה +אשראי +החלפה 03-225217 03-235824 (7590)

אוטוביאנקי

אוסטין

אופל

פורד

אלפא רומיאו

אמריקאיות

ב.מ.וו.

כל דגמי ב.מ.וו. 316, 318, 1987, למסירה מיידית +החלפה 03-235824 03-225217 (7593)

דייהטסו

וולבו

טנדרים

סובארו

סוזוקי

אלטו 87 — 86 (דגם חדש) אוטומטית +מזגן ק"מ 6000 בשבת: 03-660825-6 (7576) 03-957737

סוסיתא

סיאט

סיטרואן

פולקסוואגן

פיאט

סיידה 1600, דגם חדש, 1987 למסירה מהירה במחירים מיוחדים+ אשראי 03-235824 (7584) 03-225217

פיז'ו

מסחריות

מרצדס

מג'ו 205 ג'י.טי.אי. 0 1987 ק"מ!!! במבלט גם לעולים חדשים ול-בעלי פטור!! 03-235824 (7580) 03-225217

רנו

ביקוש רכב

חלקי רכב משומשים

מציעים למכירה

רהיטים

מקררים

חיות בית

כלי נגינה

הלוואות

חקלאות

טרקטורים

טלויזיות

ריפוי והרזיה

המשך לוח בעמוד 13

דבר היום

הרמטכ"ל: כיוונים נכונים

המינויים הראשונים במטה־הכללי בתקופת כהונתו של רב־אלוף דן שומרון מעידים בכוונה שבאחוריהם והכישורים של המינויים. סבב־מינויים המתר עד כדי תזזית של השנה האחרונה עורר ספק במניעיו ובהשפעתו על היציבות הנדרשת להשתלבות אלופים בשטחי־שיפוטם. מינוייו הראשונים של הרמטכ"ל שומרון מבטאים את רסיסי המהומה הקודמת, שאחר משיאיה היה מינוי תפקיד סגן הרמטכ"ל וראש אג"ם־המבצע. הם מרמזים כי להבא ידריכו עניינות וראיית הספקטרום־הגובלין של המינויים את החלטות האיוש הבכיר בצה"ל.

אלוף אהוד ברק, מאכזב ההתמודדות עם שומרון על כהונת הרמטכ"ל, מוצב בקידום לתפקיד השני במעמדו בצה"ל. יתכן שמוטב היה להשהות את העברתו מפיקוד המרכז לסגנות הרמטכ"ל לתקופה נוספת, כדי למנוע טילטול חפוז בפיקוד העתיד לקבל מפקד שלישי בתוך פחות משנה וחצי, אך בנתונים שלפיהם החליט שר־הבטחון להורדה ולמנות את ברק למבנו של שומרון בהווה החלפתו באלוף עמרם מיצנע בוודה: מבצלות. מיצנע הוא מהמצפתנים שבקציני צה"ל, כפי שהוכיח בנכונותו לשלם בדרגתו ובקידומו המובטח תמורת קריאתו לאריאל שרון להתפטר מתפקידו כשר־הבטחון של מלחמת לבנון. גם אם נוצלה אז תמימות מיצנע על־ידי ידידי שרון בפיקוד הבכיר (רב־אלוף רפאל איתן ואלוף "יאנוש" בן־גל), לא דווקא משום רתיעתם מהמלחמה, בלט מיצנע לצד אל"מ אלי גבע בהצעתו לבטא במלים ובמעשים את שחשבו השתקנים שבעמיתיו. שרון הפגין עוד־עזות־מצח אופיינית בנסותו למנוע את קידום מיצנע. מינויו לאלוף פיקוד המרכז, תפקיד רגיש במגעיו עם אוכלוסיית השטחים ואולי גם על סף מו"מ להסדר מדיני ובטחוני עם ירדן, מרמז כי אם יצדיק את האמון בו ייחשב מיצנע לאחד משניים־שלושה אלופים הראויים בראשית העשור הבא לכהונת הרמטכ"ל. כדי להשלים את חוב הכבוד והערכים למתנגדיה האמיצים של ההרפתקה האומללה בלבנון, חייב עתה שומרון לממש את כוונתו המוצהרת בימים שקדמו לרמטכ"לותו ולהעניק תפקיד נאות גם לאל"מ־מילואים גבע. מועד נאה לכך יהיה בעוד חמישה שבועות, כיום השנה החמישי למלחמה.

המחלוקת על מינוי מפקד הנח"ל שככה. שני האל"מים שהיו מעורבים בה יהיו תת־אלופים. בן־ציון ויינר מדגניה ראוי לנח"ל; ירמיהו אולמרט לא נפסל, שהרי בתפקידו כראש מינהל הסגל ישפיע על ניתוב הקצונה. יש לראות בברכה גם את הגבלת הקטנתו של מספר האלופים במטכ"ל, כשיורדו תקניהם של ראש מה"ד ועוזר ראש אג"ם לתת־אלוף. מינוי תא"ל חיל־האוויר גיורא רום לעוזר ראש אג"ם מבטיח כי קצין מוכשר ונבון זה יגרום למטה "הירוק" זווית שאינה "כחולה" בלבד, אלא בין־זרועית. אם מבשרים מינויים ראשונים אלה של שומרון את דפוס־פעולתו של הרמטכ"ל גם להבא, יובטח – לפחות בהקשר חשוב זה – הציפיות ממנו.

מקצוען לתפקיד

מאת אמנון אטד

בימים אלה נכנס לתפקידו כיושב־ראש הרשות לניירות־ערך עו"ד אריה מינטקביץ, עד כה היועץ המשפטי של משרד האוצר. מינטקביץ יחליף את מאיר גבאי, שכיהן כיו"ר הרשות חודש אחד בלבד, לפני שמונה לתפקיד נציב שירות המדינה.

מינטקביץ יצטרך להתמודד, בתקופת כהונתו, עם בעיות קשות ומסובכות, בעיקר בשל השינויים הרבים שאמורים לחול בקריטריונים־תפקידי־הרשות והסמכויותיה. כך, למשל, יצטרך היושב־ראש החדש לבצע את כל התקנות החדשות שהוא עצמו הכין כשכיהן כיועץ המשפטי של משרד האוצר. תקנות אלה לחוק ניירות־הערך אמורות להקנות לרשות סמכויות רבות ונבונות יותר. שינוי נוסף בתפקידי הרשות תביא הרפורמה שיבצעו השנה בשוק ההון. במסגרת רפורמה זו לא יידרש עוד אישור ממשרד האוצר להנפקת של אגרות חוב, למעט הנפקות של הבנקים. משום כך יהיה השנה שוק ההון גדול בהרבה מזה של השנה שעברה וגם חשיבותו הכלכלית תגדל. המיגזר הלא־ממשלתי לבדו אמור להנפיק השנה אגרות־חוב בהיקף של 7.1 מיליארד שקלים, מהם 250 מיליון שקלים שינפיקו הבנקים. פתיחת שוק ההון בפני מנפיקים חדשים והסתלקותה של הממשלה מהפיקוח עליו יעודדו את התחרותיות בין הגורמים השונים במשק. כך יתהווה שוק הון אמיתי, דינאמי עם כללי משחק נוקשים, בניגוד לשוק המכור שאפיין שוק זה עד היום.

שינויים אלה מטילים על הרשות לניירות־ערך אחריות נוספת כבדה ביותר. הרשות היא זו שתצטרך עכשיו לקבוע את כללי המשחק החדשים ולהגדירם לפרטי פרטיהם. גורם נוסף, לא פחות חשוב – הרשות תצטרך גם לדאוג לאכיפתם של הכללים במלואם.

נוסף על כך תצטרך הרשות להתמודד עם סבך הבעיות הקשורות בשוק המניות: העליות החריגות שנרשמו לאחרונה בשערי המניות בבורסה והסכנות הטמונות בכך, ההנפקות של מניות שמתכננות חברות ממשלתיות, והנסיון לפתור את בעיית פדיון מניות הבנקים על־ידי הנפקת מניות לא מוגנות.

מינטקביץ אינו יכול לצפות למאה ימים של חסד בתפקידו החדש. בשנים האחרונות עסק היועץ המשפטי של האוצר רבות בשוק ההון והיה חבר בכל הוועדות שעסקו בנושא – ועדת גבאי, ועדת שילוני וועדת צוקרמן. לפני כשנה עמד מינטקביץ בראש הצוות הבין־משרדי שמינה אז שר האוצר, משה נסים, לבדיקת מסקנות דו"ח בייסקי. בהמלצות שהגישו לשר העוז חברי הצוות למתוח ביקורת על הדרך שהציעה ועדת בייסקי לתיקון העיוותים בשוק ההון. היום מתברר יותר ויותר, כי מה שנראה אז לא־פופולארי הוא נכון. בניגוד לדעתם של חברי ועדת בייסקי, אין זה קל כל־כך להקטין את מעורבותם של הבנקים בשוק ההון. הדרך לכך עדיין רחוקה.

(המשך בעמ' 8)

כאבן שאין לה הופכין

מאת עליזה ולך

לרשות חברי תת־הוועדה החוקרת עמדו רק כוח הריכוז שלהם, התמדתם, שכלם הישר ושמיעתם הטובה. ואלה קרסו תחת מצבורי העדויות

לאחר שתגיש תת־ועדת החוץ והבטחון, החוקרת את ההסתבכות בפרשת פולארד, את הדו"ח שלה, יתחוור קודם־כל לחבריה כי לא היו אבן חכמים: לציבור יתברר, שהיא כאבן שאין לה הופכין. מגבלות רבות הצרו את סמכותה של הוועדה מלכתחילה, מעצם טבעה, אך אילו שיחקה בקלפיה נכון, יכלה להרוויח לפחות יוקרה. בשבועות הארוכים שהקדישה הוועדה לחקר הפאשלה בקעו מתוכה הברות, שרמזו לאלה של שחקן פוקר יותר מאשר לאלה של שחקן ברידג'. שחקן פוקר רואה את הקלפים שלו בלבד והבלוף שלו נחשף במכה אחת. שחקן ברידג' בונה גם על הקלפים של הפארטנר שלו ויודע לכלכל, על־פי הצירוף של שתי הידיים, אילו קלפים יש בידי יריביו. גם אם הוא נסחף להכרזה מחפת מדי, לא ייחשף קלונו בבת־אחת.

מלכתחילה היו ברורים, או לפחות צריכים היו להיות ברורים, לחברי ועדת אבן מגבלות המאנדט שלה בהסקת מסקנות ובהנפקת המלצות. מטבע תפקודה של תת־ועדה של הכנסת היה על חבריה להכיר בכך, שאין ברשותה כלים לחקר המתודל ומתוללי, על הניואנסים והכימוי של המעורבות האישית הספציפית, ולהשלים עם המגבלה הזאת. שלא כמו בחקירות של ועדות הסנאט האמריקאי ותת־ועדותיה, שמעמידים לרשותן גדודי סייענים מקצועיים, המנפים וממיינים ומשווים ומסווגים ומחברים את העובדות המתמצאות, לרשותם של חברי ועדת אבן עמדו רק כוח הריכוז וההתמדה שלהם, שכלם הישר ושמיעתם הטובה. אלא שאלה קרסו תחת מצבורי העדויות ועתה ברור להם, שלא יוכלו להעריך את משקלן ותקפותן של כל פיסות המידע, חלקן בהבדלי גירסות, ויהיה עליהם להקריב את הפרטנות על מזבח ההכללה ואת ההוראות לטובת ההשערה וההתרשמות.

הגישה הזאת חורה להכרתם של חברי הוועדה גם משום התחרות היוקרתית שהם מנהלים עם הצמד רוטנשטרייך־צור, שהגביל מלכתחילה את היקף תחקורו להסתבכות ולהשלכותיה: הוא לא יבדוק את שורש הרע מגניבתו, גם, ואולי רק, מפני שבצי צור, אחד הקודקודים של ועדת־השניים, אינו יכול לשמש בעת ובעונה אחת חוקר ונחקר. התחרות, כמו כל תחרות, היא מי יגיע ראשון לקו הגמר ויקבל את ההוקרה על המאמצים שהקדיש להפקת לקחים מפרשה אומללה. לפחות היום ברור, שוועדת אבן לא תגיש את הדו"ח שלה – בין שכל חבריה יתאחדו סביב המסקנות וההמלצות ובין שיתחלקו לדעת מיעוט ודעת רוב – אלא בעוד עשרה ימים לפחות.

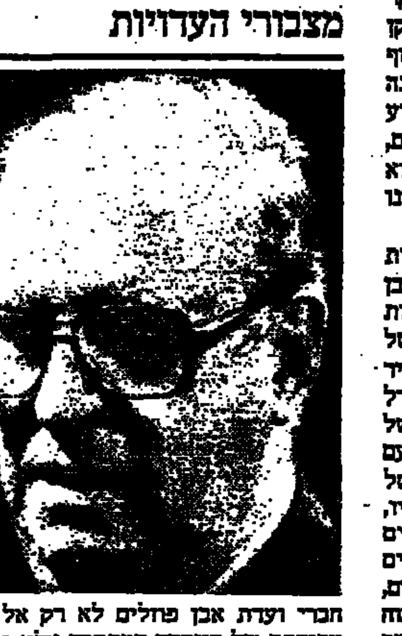

חברי ועדת אבן פוזלים לא רק אל קצב עבודתה של הוועדה המתחרה אלא גם אל לוח־השנה, המאותת להם שבתחילת השבוע הבא מתחדש מושב הכנסת, ויהיה עליהם להתמסר גם לעבודתם הפארלמנטרית האחרת. יותר על כן, הם מעוניינים בוודאי לסיים את עבודתם לפני שינעצו בהם עמיתיהם, שאינם חברים ב"מועדון" החקירות האקסקלוסיבי, עיניים סקרניות ותובעניות.

אקסקלוסיביות היתה מלכתחילה שם המשחק של חברי ועדת אבן. כל ימות השנה הם נהנים ממעמד עודף וגיוה, הודות לחברותם בוועדה היוקרתית ביותר של הכנסת, ועדת החוץ והבטחון; על חברותם בתת־הוועדה לשירותי המודיעין יודעים רק מתי מעט, מפני שאפילו רבי־המדליפים אינם מסגירים פרטים מדיוניה. לפתע פתאום נקרתה להם הזדמנות, חד־פעמית כמעט, להגיע לחקר פרשה של ממש, שיש עמה גם טרוזה רבה שחברי־הכנסת אינם מורגלים בה. הפעם, ידעו כמה מהם, אל להם להותיר את המידע הנגלה להם לעצמם בלבד. כמה טפטופים לתקשורת כמוהם כזרזון לאגו שלהם.

תקופת היובש היתה איפוא קצרה ומרגע שהתחילה הדליפה לא היה אפשר עוד לסתום אותה בבוהן. העיתונאים הצמאים היו משוכנעים שהם מקבלים חומר מובחר וטהור, עד שהתברר להם שהחומר הוא רק א"א מגמתי ובחלקו סינתטי. מי שעקב אחרי הדיווחים בעיתונים השונים בהקפדה מצא, שעיקר המידע המתפרסם סותר מידע שכבר התפרסם. הוא גם לא ידע שההדלפות פגעו ממש בעבודת הוועדה, שכן חלק מהאנרגיה שחברי הוועדה היו צריכים לכוון בגביית עדויות של המעורבים בפרשה הוקדש לפענוח מקורות ההדלפה ולהכחשות לשוניות שלהם אלה באלה. ההדלפות המגמתיות, שחלקן היו ניבואיות לגבי טיב המסקנות וההמלצות, שמטו את האמינות מתחת לרגלי ועדת אבן. כמו האחריות של הדרג המדיני, שאינה ניתנת לחלוקה בפרשה הזאת, שכן אלה הנושאים באחריותה לא היו מופקים עליה בהתהוותה, גם האמינות, ובעיקר חוסר־האמינות, אינה נעצרת אצל חבר־זה או אחר בוועדה. היא מכתימה את הוועדה כולה.

לקראת גיסות הדו"ח גברה בוועדה המגמתיות המפלגתית בגלל קוצו של יוד. רעיון הוועידה הבין־לאומית, התוצה את ממשלת האחדות מהותית, מקרין גם על המטרות שמבקשים להשיג חברים מסויימים בוועדה. העמדות שביטאו הללו בשבוע האחרון, כאילו לגופו של הנושא הנדון בוועדה, הושפעו בעצם מעמדות לא רלוואנטיות לו ועניינן היה דיסקרדיטציה של האישים שאותם ביקשו להכתים בינתוחיהם בישיבות הוועדה ובהדלפותיהם לאמצעי־התקשורת.

רק דבר אחד לא הביאו הללו בחשבון. עיקרו של הדו"ח שתוציא ועדת אבן מתחת ידה יהיה חסוי, בוודאי פרק העובדות שעליו תשעין את מסקנותיה ואת המלצותיה. הדו"ח החסוי לא יימסר אפילו למליאת ועדת החוץ והבטחון, שזה כבר לא נמסר לה מידע שהאחראים לו מבקשים להותירו לא־פומבי. כיוון שכך, גם לציבור לא ייוודע הבסיס העובדתי של המסקנות. ואם אין לוועדת אבן סמכות שיפוטית, בהגדרה, וכל מה שיכלה לייחל לו הוא שהציבור ישפוט את האחראים ויעניש אותם בשעת מבחן פוליטית, אילו כלי שיפוט תיתן בידיו? את אמינותה המפוקפקת? האם מעלה מישהו בדעתו שאחרי שאיבדה עצמה לדה־לגיטימציה, תוכל ועדת הפוליטיקאים האינטרסנטים הזאת להסיף לציבור ולדרוש ממנו להאמין לה שהיא יודעת על מה היא מדברת? על זה הם לא חשבו בשעה שהשחיתו את זמנם ביצירת ציפיות מוגזמות.

"זמן שווה" בפאריס

מאת גדעון קרץ

התבטאויות שמיר בפגישתו עם מיטראן בעניין הוועידה הבין־לאומית גרמו לנשיא צרפת למסור בתידרוך של "חוגים בנשיאות" את כל המשפטים הבוטים בנושא הוועידה שאמר באותה שיחה

בכל מקום שבו דרכה כף רגלו של יצחק שמיר בפאריס ליוותה אותו התחושה הבלתי נמנעת ששמעון פרס היה שם לפניו. בשנים האחרונות הפכה בירת צרפת לנחלה כמעט בלעדית של פרס ועל רקע זה לא פלא שמקורבי שני האישים הפגינו לקראת הביקור רגישות רבה אשר לגינונים ולמחוות שבהם יתקבל ראש הממשלה התורן. בסיכומו של הביקור אפשר לומר שמבחינה זו יש לשני הצדדים כל הסיבות להיות שבעי רצון. שניהם נהנו משרותיו של אמרגן מדיני מעולה בדמותו של השגריר עובדיה סופר.

גם הפעם היה הביקור רצוף אירועים חגיגיים ובתוכם מבצע תקשורתי ממדרגה ראשונה: שמיר וראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק הופיעו יחד בשידור ישיר מבית שגריר ישראל במסגרת מהדורות הצהריים של הרשת הראשונה של הטלוויזיה הצרפתית ורואיינו על ידי המגיש הפופולארי ביותר בצרפת, איב מורוזי. ומעבר ל"הזדמנות השווה", באים ה"בונוסים", באה ה"חברות". שמיר זכה בכל הגינונים המקובלים לביקור רשמי של ראש ממשלה. דגלי ישראל על צבעיהם הזוהרים עוד מתקופת "תור הזהב" ביחסי שתי המדינות, שוב נשלפו. ההימנון הלאומי הושמע בשדה התעופה, תחת שער הנצחון בלב פאריס ובאולמי הענק של קריית המדע. ז'אק שיראק התגלה כמארח למופת, ליווה את שמיר כמעט בכל אשר פנה, מעבר לנדרש. אבל לזכות שמעון פרס עמד יחסו המיוחד של הנשיא מיטראן. בעת ביקורו הרשמי העמיד לרשותו נשיא צרפת את מעון האורחים הנשיאותיים, הזמין אותו, כבכל ביקור של פרס, לסעודת צהריים, ואפילו בא לסעוד בחברת פרס במעון שגריר ישראל. ביקורו הרשמי של פרס איפשר הפגנה חמה של ידידות סוציאליסטית לישראל. היום הפכו מחוות ידידות לדבר טבעי גם בימין. הפעם לא יצר הדרג הנשיאותי מגע עם שמיר כמו לשיחה בין השניים בארמון האליזה. "המבנה הכפול" המיוחד של השלטון בשתי המדינות בימים אלה עוד יכול ליצור, אמרו כאן משקיפים, מבנה קבוע של תקשורת מדינית: שמעון עם פראנסוא וז'אק עם יצחק.

המגעים המדיניים עצמם עמדו בסימן בעיית תקשורת, מעבר ל"כימיה" האישית שנוצרה, כך אומרים, בין שמיר ושיראק. ראש ממשלת ישראל התקבל כאן, בתקשורת לפחות – והוא חיזק רושם זה בהופעותיו – כמי שעורך מסע צלב נגד רעיון ועידת השלום הבין־לאומית. הוא בחן את בני שיחו בראי הויכוח המדיני בישראל תוך נסיון להשליכו על ה"דו קיום" השלטוני בצרפת אשר קו הפילוג בו אינו עובר דווקא בשאלה זו. כך, למשל, בישר שמיר מיד לאחר פגישתו הראשונה עם ז'אק שיראק כי ראש ממשלת צרפת "מטיל ספק בסיכוייה המעשיים של ועידת השלום הבין־לאומית", וגם לאחר הפגישה עם מיטראן דיבר על "הבדלי גוונים" בין שני האישים. ניתן לשער, כי התבטאויות אלה של שמיר לא גרמו נחת מיוחדת לנשיא מיטראן, הניעו אותו להדגיש בשיחתו עם שמיר את תמיכתה של צרפת בועידה ולמסור אחר כך לפירסום שאינו תדיר בתדרוך של "חוגים בנשיאות", את כל המשפטים הבוטים במיוחד בנושא הועידה שנאמרו בשיחה: "צרפת תתמוך בוועידת שלום ואינה תומכת עוד במגעים ישירים הנראים לה כאשליה". "כל עוד ישראל וארצות הברית יתנגדו לוועידה היא לא תתקיים" אך לא יהיו גם מגעים ישירים ונישאר במצב של לא כלום על כל הסיכונים שהוא כולל." מיטראן אף סיפר לשמיר כי הוא קרא ספר על חורבן בית שני ומצא בו מקבילות לימינו, בעיקר בנושא מלחמת האחים...משפטים פסימיים שאינם מסייעים, בסופו של דבר, גם לידיד שמעון פרס משום שהם כלליים, לכאורה, התכחשות להעדפתם של מגעים ישירים, הגם שבשיחה עצמה זה לא נשמע כך, לדברי משתתפים.

מנהיגי צרפת לא התייחסו מצידם בפומבי לחילוקי הדעות בישראל. אמצעי התקשורת עשו זאת בשבילם. אך מיטראן ועמו הדיפלומטיה הצרפתית שמצאה דובר אותנטי בדמותו של השגריר לשעבר במוסקווה שר החוץ ז'אן ברנאר רמון, חוששים למצוא את עצמם בחוץ, אם בכל זאת יתאמתו הידיעות על אפשרות כינוס הועידה ועדים לסכנת הידברות מעל לראשם בין שתי מעצמות העל גם בנושא המזרח התיכון. הנשיא מיטראן "משך בכתפיו", דיווח שמיר, כאשר סיפר לו ראש הממשלה על התכנית שלפיה ועידת השלום תהיה רק פתיחה או מסגרת לשיחות ישירות ואמר ש"הוא שומע על כך בפעם הראשונה". מיטראן והצרפתים אומרים, כי תחילה יש להחליט על הועידה ואחר כך לדון במסגרת. העקרונות, שנוסחו על ידי משרד החוץ ובוטאו בנאום שיראק לכבוד שמיר כוללים "ועידה שתהיה מוגבלת לצדדים הנוגעים בדבר ולחברות הקבועות במועצת הבטחון ולא תבוא במקום הדרישה ישיר. עליה להבטיח את זכות ישראל ומדינות האיזור לשלום ולגבולות בטוחים ולהעניק לעם הפלשתיני אמצעים לבחור את עתידו".

שמיר, אומרים מקורביו, אינו ישן בלילות בגלל חרדת־אמת מפני מוראותיה של ועידה בין לאומית. למרות שניסה למצוא חיזוקים בדברי בני שיחו, ספק אם השהות הנעימה בדרך כלל שעברה עליו בפאריס, תסייע לו לישון טוב יותר.

מדוע אין אלפי־מנשה כעפולה

מאת טדי פרויס

בל יטו פרס ורבין אוזן לאנשי מפלגתם בשטחים, ויזכרו כי מי שמקים את ביתו שם, מטבע הדברים יכַבד את שמיר על פרס

שר הבטחון טעה כשאמר כי אלפי־מנשה כמוה כעפולה. הוא טעה כיוון שעפולה אינה נטל בטחוני; אלפי מנשה – כן. לכך מבעת ה"ביקור" של מאיר כהנא בעיר, לא נצטרכו יחידות קרביות לבטל את איסוחוץ כדי להשליט סדר במקום ו/או להגן עליו וחיילי שום חטיבה או גדוד לא נאלצו לוותר על חג הפסח כאשר משפחותיהם מהסיבות הנ"ל. נוסף לכך, עפולה היא עיר שנושאת את עצמה ואינה מתקיימת הודות לתמיכות, סובסידיות והקלות מס. תמורת דירה בעפולה משלמים מחיר כלכלי בעוד ש"איכות החיים" באריאל, אלפי־מנשה ועמנואל נקנית, בחלקה, על חשבון משלם המסים הישראלי, קופה שאינה זוכה ל"תרומות" נדיבות מכיסם של תושבי הגדה המערבית. בני עפולה מרוויחים למחייתם מהמקום ומהסביבה הקרובה, בעוד שאלפי־מנשה, וכאן דייק מ"מ ראש הממשלה שאמר כי היא עיר שינה. לכן אל ליצחק רבין להתפלא אם תושבי בירת העמק ימחו יום אחד על ההשוואה עם ישובי הגדה המערבית. מחאה שאינה צריכה להיוותר זכות שמורה לחברי מפלגתו בלבד אלא גם למצביעי "ליכוד", כולל ראש עיריית עפולה. כי אילו הובטחו לעפולה ההקלות שהוענקו למתנחלים, היו בעיותיה נפתרות זה מזמן ועובדיה עליי לא צריך היה להרים מדי פעם את קולו יחד עם ראשי מועצות אחרים מאזורי פיתוח.

העובדה, כי חברי מפלגת העבודה – או המציגים עצמם כאלה – באריאל ואלפי־מנשה הרימו זעקה והודיעו כי ישקלו היטב אם לתת בעתיד את קולם למפלגה, אינה מפתיעה. אחר בחירות 1977, שהעלו את הליכוד לשלטון, רגז סגן ראש הממשלה היוצא: בייי־שובים בבקעת הירדן, בפיתחת רפיח ובגולן, שהוקמו על ידי בני הקיבוץ המאוחד, נתנו רבים את קולם למפלגת הימין. יגאל אלון התרתח, דבר שאירע אצלו לעתים נדירות בלבד, כשאמרו לו שזו תוצאה בלתי־נמנעת של מדיניות הגיחול, שהתוותה בין היתר על ידו. כי מי שהתיישב מעבר לקו הירוק, יאבד במוקדם או במאוחר למפלגת העבודה. בין אם התיישבו שם מסיבות אידיאולוגיות או חומריות, האנשים מתקשרים לנחלתם ולא יטו אוזן להסברים כי השטחים הם קלף למיקוח. שום אדם לא ירצה שביתו ישמש קלף מיקוח ושהוא ייחשב מעין בן־ערובה שניתן להעבירו מיד ליד כפי שעשו צ'יצ'יקוב ובעלי האחוזות ב"נפשות מתות". לכן אין פלא כי בני קיבוצים ונציגי תנועת העבודה יצביעו בעד האומרים "שטח משוחרר לא יוחזר" כפי שאומנם עשו למגינת לבו של יגאל אלון המנוח.

אחר הרצח באלפי מנשה שוב חזר הבומרנג אל משליכיו במפלגת העבודה. חבריה, מבודחנם בצדק, אינם מוכנים לשמוע מפרס, רבין או מכל אדם אחר, כי קרית שמונה ואביבים קודמים להם בהגנה על גבולות המדינה. אף כי לא נטלו אלא קב אחד של פיגועים לעומת תשעה שנפלו בחלקם של תושבי גבול לבנון, היו בין מתנחלי הגדה, שקראו לשר הבטחון "רוצח" ואת פרס האשימו בעידוד לרצח בתוקף המאמץ לכנס ועידה בין־לאומית. אין צורך לומר כי המרדל ועידה־הזמנה לרצח הוא הבל הבלים. השישה בחברון, ילדי מעלות, חברי משגב־עם ותושבי קריית־שמונה לא נטבחו בגלל איזה ועידה בין־לאומית. שמיר, כהנא וגאולה כהן הרי מזכירים ללא הרף כי הרצח טבוע בדמם של אנשי אש"ף. אז מתבלים, שהרצח הוא חלק מישותם, ותוקים לוועידה בינלאומית כדי לשתף משפחה באלפי־מנשה? אך כשניתן להפיק רווח פוליטי־אלקטוראלי שוכחים אנשי "חרות" את התיזה שלהם כי מדובר במרצחים שינקו את שנאת ישראל עם חלב אימם, נטפלים לוועידה הבין־לאומית ובלבד ששלום והמעוד לא יסכנו שלטונם.

מובן שבשטחים הוסתה נופלת על קרקע פוריה, המנהולים יעדיפו את מי שגורס אף שעל על פני הרוצים בפשרה זו או אחרת. לכן בל יטו פרס ורבין אוזן לאנשי מפלגתם בשטחים ויזכרו כי מי שמקים את ביתו שם, מטבע הדברים שיכבד את שמיר על פרס. המדיניות הנצית של מפלגת העבודה לא הוסיפה לה קולות, כפי שנתהוור בכל ימי הקלפי מאז 1969. לעומת זאת ראוי לפרס ורבין שיקשיבו למזכיר סניף מפלגתם בקריית־שמונה, שבירך על דבריהם. בישובים שמצד זה של גבול 1967 מתחילים להבין כי הגיחול נעדף על חשבונם. הקרע בעם ישראל אינו על פי חתך של חילונים־דתיים ובוודאי לא של אשכנזים־ספרדים. השסע האמיתי הוא בין היושבים מצד זה של הקו הירוק לבין המתגוררים מעבר לו. כל ישוב וכל בית הנבנה בגדה או בעזה הוא פוטנציאל נוסף למלחמת־אזרחים.

הגולן מעבר לכל קו

מאת שמעון וייס

חוק הגולן לא הפך את רמת הגולן לישראלית יותר. הבירוקראטיה המאמללת לא הוקלה והאיום הסורי לא קטן; הצורך החיוני של האיזור: עוד חמשת אלפים מקורות תעסוקה בחמש השנים הקרובות

מצב מוזר שורר ברמת־הגולן בפרוס שנת העשרים לחידוש ההתיישבות היהודית בה. מצד אחד נאנקים הישובים תחת עומס חובות אדיר, שהסיכוי לשלמו הוא כסיכוי למצוא מכרה זהב באיזור, ומהצד האחר, כך מעיד סמי ברלב, ראש מועצת קצרין, אין אף מובטל אחד בעיר והיא משוועת ממש לידיים עובדות.

הסיבה לכך שבשנים האחרונות לא התפתח חבל ארץ זה, כך אומרים אנשיו, היא בעיקרה כלכלית, לא־דווקא פוליטית. חוק הגולן לא הפך, למעשה, את הגולן לישראלי יותר. יש בגולן אנשים המוכנים להוכיח לך שהחוק הזה, שהתקבל בסוף 1981, לא עשה חסד גדול עם האיזור. אנשי המקום שוב אינם נהנים מאותם תקציבים ומאותו יחס שניתנו להם לפני החוק. הם נאלצים לכתת רגליהם בין משרדי הממשלה ולנסות לשכנע בצדקת עניינם. אף כי האיום הסורי לא קטן, הבירוקראטיה המאמללת לא הוקלה מאז החוק.

איתן ליס, ראש המועצה האזורית גולן, קובע, כי הגולן זקוק בחמש השנים הקרובות לעוד חמשת אלפים מקורות תעסוקה, בעיקר בתעשיה. לשם כך דרושות החלטת ממשלה ומדיניות נחושה לביצועה. ליס ריאלי. הוא יודע שבמציאות הנוכחית אין כמעט סיכוי שהדבר יתממש. אולי רק במלים ובהכרזות יפות.

הדיבורים על ועידה בין־לאומית, אף שהם רחוקים עדיין מהגולן (גם פרס עצמו מעיד על כך) אינם מקילים על אנשי הגולן. הם חוששים שהוועידה הבין־לאומית והדיבורים עליה יסכלו יוזמות של אזרחים ממרכז הארץ ושל יזמים פרטיים וציבוריים לבנות בגולן ולהתיישב בו. לפיכך, אומר ליס, לא נותר אלא לסמוך על התעשיות הממלכתיות. חיסול פרוייקט ה"לביא", למשל, עלול להותיר יותר ממאה משפחות בגולן ללא תעסוקה. בלי תעסוקה, הדרך חזרה למרכז הארץ קצרה יותר. יזם פרטי שמבקש להשקיע בגולן כיום זקוק לסבלנות רבה ולעוד עבה. גם כך לא מובטח לו שיסייעו בידו במשרדים ויקצרו את התהליך, שלא לדבר על סיוע ממשי מצד הממשלה.

ברמת־הגולן חישבו ומצאו כי ללא מעורבות ממשלתית בשיעור שבעים־שמונים אחוז מן ההשקעה הכספית, אין סיכוי להקמת מפעל תעשייתי באיזור הרחוק הזה. זו, מן הסתם, אחת הסיבות המרכזיות לקפאון הכלכלי־תעשייתי־תעסוקתי הפוקד כעת את הגולן. במצב של אי־הוראות, כמו זה שקיים כיום

(המשך בעמ' 8)

הוועידה העולמית של יהודי פולין

דור הגשר החי האחרון

מאת דנקה הרניש

יש מועדים שבהם מעלים פתאום מה שכמו־נשכח בשיגרת היומיום. שבועיים לפני הקונגרס העולמי של יהודי פולין לציון 1000 שנות עבָרם, שייפתח הערב בהיכל התרבות בתל אביב, כבר לא נשאר אפילו כרטיס כניסה אחד. התעוררות העניין בארץ ובחו"ל עברה על כל התחזיות, על הציפיות הוורודות ביותר.

"1000 שנים ליהדות פולין" הוא שם צופן לאפוס של רצון חיים, לחיותו התוססת של קיבוץ יהודי, שיצר על אדמת פולין תרבות, מסורת, ערכים, הווי ותנועות ששינו את כיוון ההיסטוריה היהודית. לפני יובל שנים היה זה הקיבוץ היהודי הגדול ביותר באירופה. שלושה מיליון ושלוש מאות אלף נפש. כיום נשארו בפולין, יש אומרים, חמשת אלפים יהודים, אחרים מעלים את מספרם לשבעת אלפים. בעוד שנים מספר לא יהיו עוד יהודים על אדמת פולין. רק האדמה תישאר עוד דורי דורות עריסת פרק גדול מאוד בקורות עם ישראל.

הקשר החי והבלתי אמצעי עם מורשת־ענק זו מתקרב לסיומו. הדור הנוכחי הוא האחרון שעדיין משמש גשר חי בין אלף שנות יהדות פולין לבין הדור ש"לא ידע". עוד בחיי דור אחרון זה חובה להשקיע את מיטב מאמצי השימור. "הערכים של יהודי פולין – במסורת תורנית, בתרבות יידיש ועברית, בחינוך ובמחקר – היו לערכי העם" – אומר יו"ר הפדרציה העולמית של יהודי פולין בחו"ל, סטפן גראייק. אולם גם הוא מודע לכך שאם לא יטופחו השורשים בעוד מועד, תיוותר מורשת יהדות פולין נושא למחקרים מקצועיים בחוגים סגורים של היסטוריונים.

אלף השנים של יחסי יהודים ופולנים בפולין הן מסכת סוערת של אהבה ושנאה, הישגים ומפלות, כיבוד ורדיפות, השתלבות ודחיה. ראשיתו של הישוב היהודי בפולין לוטה בערפל אגדות. עדויות בודדות, בין היתר מטבעות שנתגלו בפולין ועליהן כתובות בעברית כגון "ברכה ושמחה" מאשרות, כי ראשוני היהודים הגיעו לפולין בסוף המאה ה־10 כעוברי אורח וכסוחרים. כתב זכויות ראשון ליהודים ניתן בשנת 1264 על ידי הנסיך בולסלאב ומאה שנים אחר כך אישר והרחיב קזימיר הגדול מלך פולין את כתב הזכויות ליישוב היהודי שצמח והתפתח בארצו בעקבות בואם של פליטי חרב ומצוקה ממערב אירופה.

לפני פרוץ מלחמת העולם השניה היוו היהודים בפולין כעשרה אחוזים מכלל האוכלוסיה. כל תושב שלישי בוורשה הבירה היה יהודי, 350 אלף יהודים מכלל אוכלוסיה של מיליון נפש. היו יהודים בפולין שהסתגרו בחיי הקהילה בעיירות קטנות, במצוקה חמרית־קשה ורדיפות והיו שהשתלבו בחיי העם הפולני. היו פוגרומים שערכו אנטישמים, והיה גדוד יהודי בפיקודו של ברק יוסלביץ' שלחם לצד הפולנים במרד שלהם נגד הרוסים ב־1794. יהודים היו גם בין המורדים והמסייעים למרד פולנים הגדול נגד הרוסים בשנת 1863, שדוכא באכזריות. היו פולנים שבעת מלחמת העולם השניה הסגירו יהודים לידי גרמנים ובאותן השנים היו פולנים שסיכנו את חייהם ונתנו מקלט ליהודים והיום הם מוכרים כחסידי אומות העולם. היו נציגים יהודים בסיים (פרלמנט) הפולני, היו אקדמאים יהודיים בכל התחומים, לא מעטים בין השמות הבולטים ביותר בספרות הפולנית במאה ה־20 הם יהודים. היו גם ספסלים נפרדים לסטודנטים יהודיים באוניברסיטאות פולין בשנות ה־30 והיו שרים יהודים בממשלה העממית של פולין.

עוד במאה ה־16 הפכה פולין למרכז רוחני יהודי עיקרי בתפוצות: לימוד תורה והוראת תלמוד על ידי חכמיה, התפתחות שפת יידיש, פרסום ספרי דת, תפילה, מוסר בעברית וביידיש. התפתחה פעילותם של ראשי הקהל בקהילות היהודיות, והתארגן "ועד ארבע ארצות" – המוסד האוטונומי של יהודי פולין. המוסד הזה התקין תקנות לסדר חיי העדה, סמכויות שיפוט נרחבות, הסדר תשלומי מסים, ייצוג בפני השלטונות, ניהול משא ומתן להבטחת קיומם של היהודים. האוטונומיה היהודית המרכזית בפולין החזיקה מעמד כ־200 שנה.

המאה ה־18 מביאה צמיחת תנועת החסידות, ומשנות ה־80 של המאה ה־19 ואילך מתחילות התארגנויות פוליטיות וחברתיות בקרב יהודי פולין, פעילותם הציונית למען א"י, אגודות "חובבי ציון" והעולים הראשונים בעליה ראשונה מפולין לארץ ישראל. בשנת 1897 הוקמה בוילנה "ברית הפועלים היהודים הכללית" – "הבונד".

המאה ה־20 מאופינת בעליית הפעילות המדינית העצמית של היהודים בפולין והמאבק הפוליטי למען זכויותיהם. המחנה הציוני הופך לכוח המוביל במערכות החיים הציבוריים היהודיים, גובר גם כוחה של תנועת "החלוץ" וגדול חלקה בעליה השלישית לארץ ישראל. במקביל מתפתחת פעילות ספרותית ואמנותית ענפה ויוצאים עיתונים יהודיים, כלל־ארציים ומקומיים. בין הקלאסיקאים הגדולים של הספרות היהודית שנוצרה בפולין היו: מנדלה, שלום עליכם, י. ל. פרץ, אנסקי, שלום אש. בין הסופרים היהודים הגדולים יצחק בשביס־זינגר – חתן פרס נובל לספרות.

בשנות ה־20 וה־30 של המאה מתפתחות רשתות חינוך יהודיות בחסות מפלגות וארגונים יהודיים, גוברת פעילות מוסדות סעד ועזרה לנזקקים וגם פיתוח מוסדות דת ותרבות תורנית. אולם בפתח מתחילות השנים הקשות. כבר ב־1936 גוברת הפעילות האנטי־יהודית ואחר כך – הכיבוש הנאצי והשואה. אין זה מקרה שדווקא בקרב הנוער היהודי התארגנה מחתרת, הופיעו עיתוני מחתרת, הוקם ארכיון המחתרת "עונג שבת" על ידי ד"ר עמנואל רינגלבלום בוארשה ובשלב ההשמדה הסופי של יהדות פולין הם החלו בהתנגדות ומרידות בגיטאות ובמחנות המוות ופשטה לחזית פרטיזנים ביערות. הרדש המאבק במרד גיטו וארשה – 19 באפריל עד 16 במאי 1943 – היווה את הביטוי לגבורה ולגאווה של אנשים שחונכו וגדלו על ערכים, שנוצרו והתגבשו במשך מאות השנים של חיים יהודיים בפולין.

תחילת הגירת יהודי פולין למערב־אירופה החלה עוד בשנת 1656 בעקבות הפגיעות שסבלו בימי המלחמה הפולנית של צבאות הרוסים והשוודים לפולין. הגל הגדול של ההגירה מתחיל בסוף שנות ה־80 של המאה ה־19 והיהודים יוצאים לא רק למערב־אירופה אלא גם מעבר לים. השואה השאירה בפולין רק רבע מיליון יהודים ורובם עזבו את פולין כבר אחרי שנת 1946 בעקבות הפוגרום בעיר קלצה שבמהלכו נרצחו 40 יהודים ורבים נפצעו. גל שני של עזיבה החל בשנת 1956, ימי שלטונו של ולדיסלב גומולקה, והגל האחרון, שרוקן את פולין מהיהודים, בא בגלל מסע אנטי־ציוני ואנטי־יהודי של שלטונות פולין בשנים 1967־1968.

כ־400 אלף יהודי פולין חיים היום בישראל, אולם רובם הגדול מרוכז בארה"ב. קיבוץ גדול של יהודי פולין מצא את מקומו בקנדה ובאמריקה הדרומית (בארגנטינה ובברזיל). אוכלוסיה יהודית גדולה באירופה מתרכזת בצרפת, באנגליה, בבלגיה, בדנמארק, בהולנד ובשוודיה. ברוב הארצות הם הגיעו למעמד ועמדות השפעה בתחומי חיים שונים: בארה"ב בעיקר בתחומי הכלכלה ובצרפת ובאנגליה – בחיים הפוליטיים. צרפת נעשתה למרכז החיים האינטלקטואליים היהודיים, למרכז הספרות והעיתונות ביידיש.

הציבור היוצר והתוסס בעם היהודי, שממנו צמחו ענקי הספרות היהודית העברית, מהפכנים, לאומיים וחברתיים, חסידות וחצרות של גדולי התורה, אנשי מדע וכלכלה דורות מחנכים – מפוזר היום במקומות רבים בעולם. נציגיו יבואו לקונגרס בתל אביב כדי לציין את 1000 השנים ליהדות פולין ולדון כיצד לשמור על המורשת לדורות הבאים.

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת דבר

פרשת פולארד מחייבת התפטרות הממשלה

בפרשת פולארד אין להאשים מישהו שולי או אף אחראי על משהו סודי, אם היה לו לכך אישור מגבוה. אין לחפש במקרה זה קורבן כדי לזרוק אותו טרף ל„כלבי" ארה"ב הזועמים.

זה פשוט לא יילך, כפי שסברו חכמי היהודים באמריקה, שרצו ארצה כדי לעזור לנו להציל את כבודנו ואף את כבודם. כפי שאומר הפתגם הרוסי: „לכל חכם לא חסרה תמימות" הנה ראיה פניית שלושת עובדי השגרירות לעורך־דין תוך טענה, כי מה שהם עשו – לא בלי הוראות מן הארץ עשו.

פולארד טען שמה שעשה – מתוך מוטיבציה אידיאולוגית עשה, כלומר מתוך אהדה לישראל, ואפילו יש בזה קורטוב של אמת – מה שעשה לא בחינם עשה, ומימון כזה בתנאינו כיום אינו יכול להתבצע ללא אישור מלמעלה.

מי שברוב חוצפתו זורק את האשמה בביזון רבין או פרס – שוכח, כי ראשית הפרשה חלה בקדנציה של ממשלת ליכוד הקודמת, בראשות שמיר וארנס. ועם זאת אין לשחרר את כל הממשלה הנוכחית מאחריות, אם הפרשה המשיכה להתגלגל עד שיצאה ממסתור לאור.

כל התחמקות בסגנון „לא ראיתי, לא שמעתי" – לא תעזור. גם לא ועדה כפופה לממשלה, שיש תקווה לכופפה ממש, תוך בירור סלקטיבי מתוך מסקנותיה אשר עוגן הצלה מפוקפק.

ארה"ב לא תעבור למלוא יחסים קודמים איתנו אחרי עבירה כה פושעת של צו „לברית הבם ואל תפן ליצר" ובהעדר הוראה והרטה, היא עוד תגביר את תביעותיה לגלות את כל האמת, כולל מהלכים שהשתיקה יפה להם מטעמי ביטחון. ואז יעלוזו כל אויבינו בכל אתר ואתר.

פרס, ברוב חכמתו הגדיר בפשטות שהיתה זאת שגיאה מצערת שלא תחזור עוד, אך בהעדר התנצלות כזו מצד ראש הממשלה – תיק הפרשה לא ייסגר, ואז לא יהיה מנוס מהתפטרות ממשלת האחדות הלאומית. באירופה הדמוקרטית באמת היו התפטרויות לאחר תקלות פחותות מזו. או שזו ייעשה בהסכמה הדדית או שזו ייכפה על הממשלה, תוך פניית ועדת אבא אבן שלוחת הכנסת לפורום המלא שלה, שתכלול התפטרות הכנסת וקביעת בחירות חדשות במהירות האפשרית תוך קיצור אורך התעמולה של המפלגות. רק אז נגיע לשיקום מלא של בריתנו עם ארה"ב, ותוך כדי כך גם ייגמר שיתוק הממשלה הנוכחית או התרוצצות ה„תאומים" ברחמה של המדינה, המסכנת אותה מכל הבחינות.

אליעזר פולושקו
יגור

ועידה בין־לאומית אינה דגל

באו עמותי על דעתי הפוליטית, הצבעתי (מהכנסת השלישית) בעד מפא"י־מערך. אני שוללת את דרכו של הליכוד, חרדה לדמותה של החברה הישראלית וערה לבעיה הדמוגרפית.

אני מכירה בכך שבשלב מסויים ניאלץ להגיע לפשרה טריטוריאלית, אך אינני יודעת עדיין כיצד. ברור לי דבר אחד: כדי שמדינת ישראל תוכל לצאת מהמבוך בו היא מצויה היא זקוקה לכוח פוליטי שפוי גדול וחזק. למרות שמפלגת העבודה שותפה לשלטון, בזכות חולשת הליכוד, כוח מעין זה טרם הוקם.

בבחירות לכנסת ה־11 המערך יצא חלש יותר מאשר בבחירות לכנסת העשירית.

עיון בהלך־הרוח הציבורי, וגם בראייתי עצמי, מלמדני, שהליכה לבחירות עם דגל „הוועידה הבין־לאומית" לא רק שלא ישקם את המפלגה, אלא עלול, חלילה, להנחית עליה מכה קשה שספק אם תוכל להתאושש ממנה. חלק מהחברים יתנו פורקן לרגשות הזעם והתסכול, אך הסיכויים להתמודד עם המשבר יהיו מאיתנו והלאה.

מבלי לחוות דעה על עצם הרעיון, דומה שהניסיון להשתמש בעניין הוועידה הבין־לאומית כעילה לבחירות מוקדמות משקף אטימות חושים פוליטית שמפלגת העבודה טרם נגמלה ממנה.

לדעתי, עיקר המאמצים חייבים להיות מכוונים להיערכות המפלגה לבחירות במצע שיתקבל על דעת רובו של הציבור. מנהיגים שאינם מבינים זאת חייבים לפנות את הדרך לאחרים.

עדנה שטולר
רעננה

המודל הטרנסילווני

בזמן האחרון מתנהל ויכוח מעל דפי „דבר" על עתיד האוכלוסיה היהודית בשטחים, שיועברו ל„שלטון זר" (לפי הטרמינולוגיה של הליכוד) במסגרת הסכם השלום. ברצוני להביא לידיעת הקוראים – ולתרום את חלקי בוויכוח זה – את המודל של טרנסילווניה.

בחבל ארץ זה גרו ב־1918 36% דוברי הונגרית ו־54% דוברי רומנית. האיזור השתייך להונגריה שנים רבות והיה תחת ריבונות הונגרית. בחוזה טריאנון (1920) עבר האיזור לריבונות רומניה. בין שני העמים שררה שנאה שנמשכה עשרות בשנים, בכל זאת לא ברחו ההונגרים (מלבד מיעוט קטן, שהעדיף להתגורר בהונגריה גופה) ממקום מושבותיהם. החל ב־1945 קיימת אוטונומיה לשונית־תרבותית להונגרים שבטרנסילווניה. ההונגרים מיעוט גדול, יותר גדול מכל מתיישבי גוש אמונים, באוכלוסיית החבל. זכויות האזרח שלהם מובטחות וכך מובטח להם בטחונם האישי ובטחון רכושם. לא רק בטרנסילווניה קיימים מיעוטים: זו מציאות מקובלת בכל אירופה.

בארץ המצב היה שונה עקב המנטליות הפלשתינית, שהתבטאה בקריאה „איטבח אל יהוד". הטרור, שנמשך במשך 68 שנים, הוא יוצא דופן ועל הערבים להפסיק אם הם רוצים שלום איתנו. מאידך, עליהם להכיר בחובתם להבטיח את שלום האוכלוסיה היהודית, שתישאר אחרי חתימת חוזה שלום כמיעוט בשטחים ערביים. הבטחה זו צריכה לכלול התחייבות מפורשת לגבי חיי המיעוט היהודי־ישראלי, רכושו, שפתו ותרבותו. ללא התחייבות כזו לא ייתכן שלום יציב ובר־קיימא.

העם בישראל צריך לבחור בין רווח שלום ברוח זו לבין מיעוט ערבי של כ־40% שתוך שנים מועטות ייהפך לרוב. האלטרנטיבה האחרונה תביא להרס המדינה.

צבי נשיא
באר שבע

פגישה בין בבה אידלסון ז"ל לטרוצקי

נזכרתי בסיפורה של בבה אידלסון ז"ל על הפגישה שהיתה לה עם טרוצקי ועל השיחה עימו במכסיקו אשר שמעתיו מפיה בביתה.

הדבר היה בשנת 1937. בבה נשלחה אז לוועידת תנועת הפועלות שהתקיימה במכסיקו.

באחד הימים היא ראתה בעיתון באידיש מודעה, שתתקיים פגישת עיתונאים סגורה במכסיקו סיטי עם לב טרוצקי. בהעזה האופיינית לבבה, היא פנתה לאחראי למסיבה ובעזרת תעודת עיתונאית שברל כצנלסון המציא לה לפני הנסיעה לחו"ל, השיגה את הרשיון המבוקש ונכחה במסיבת העיתונאים. היא לא הסתפקה בכך ובאותה העת פנתה לטרוצקי וביקשה להתקבל אצלו לשיחה. השיחה נמשכה 3 שעות.

בבה סיפרה לו ברגשות על בניין ארץ מולדת ליהודים, על המאבק, על עליית יהודים, על ההסתדרות, הקיבוצים והקואופרציה, על השפה העברית החיה, הספרות והתיאטרון. הוא ישב וביקש לספר לו עוד ועוד. כן ביקש שתבטא כמה משפטים בעברית. הקשיב לצלילי השפה ואף רשם מילים מספר. תוך שטף הדיבור אמרה בבה – הנה אין ארץ מוכנה לקבל אותך, בוא אלינו לא"י. שאל אותה טרוצקי ובשקט – האם לא תפחדו לקבלני השיבה בבה – לא נפחד. האידיאה שלנו חזקה מכל פחד. טרוצקי, סיפרה בבה, ניגש אליה ולחץ בחוזקה את ידה ואמר: תודה לך, זמן רב לא היה לי כל כך טוב. יש לי הרבה ידידים בארצות שונות והם נרדפים. על כך הגיבה בבה – הם נרדפים בארצותיהם ואתה נרדף מאשר מקלט, שכן יהודי אתה. טרוצקי הינהן בראשו לאות הסכמה.

כידוע, נרצח טרוצקי במכסיקו בידי שליחי סטאלין.

ישראל קרגמן
תל־אביב

צריך לבוא שינוי

המדע והטכנולוגיה העניקו לנו המון מכשירים להקלת החיים ולגיוונם. אולם, הם עלולים להביא עלינו שוד ושבר אם לא נזדרז בהקדם האפשרי לברור את החומר ממנו נוכל להפיק תועלת רבה והנאה מלאה. נזהה לרוח את כל הקלוקל והתפל אשר מזיק והורס כל חלקה טובה באוכלוסיה, ובעיקר בנוער הצמוד רוב שעות הפנאי למירקע הטלוויזיה הדרדית.

במקום לחנך לערכים אשר היו משאת נפשם של חלוצי העליות הראשונות, להטיף לעבודה, כל עבודה המכבדת את בעליה, ולהדגיש את האסון וההרס אשר בבטלה, לספר על היצירה הגדולה לתפארת, אשר נוצרה בארץ בתנאים האכזריים של „אז", וללוות את התוכניות הללו בפרקי־קריאה ושירה משלנו, מהמקורות, ובשפתנו, מיצירות משוררינו וסופרינו, במקום זה מלעיטים אותנו כפוס, בסרטים ישנים וזולים, בעלי תוכן של אלימות וגסות.

ואם יש תוכניות רציניות אשר כדאי לשומען, הן נדחקות לשעות הלילה המאוחרות, ואתה נאלץ לנהל מלחמה קשה עם מלאך השינה, והניצחון מאוד מפוקפק. אני מתכוון לתוכניות „סוף ציטוט", „כניסה חופשית", „זה הזמן".

והרקלמות, אוי הרקלמות הטפלות חסרות־הטעם: יותר מאשר מעוררות לקניה נדמה לי, שהן דוחות ומגעילות עד בחילה. וכי אפשר לאכול יוגורט כאשר רואים את השחקן הדגול קלצ'קין מול הילדה עם כוס יוגורט בידה? ואחרון אחרון לוטו־טוטו?

ככה נחנך את הנוער? במקום להסביר את שאיפת החלוצים לעבודה יצרנית, עבודת כפיים עושים תעמולה לפרנסות אוויר, במקום תשדירים על בניין הארץ ועצמאות כלכלית הא לך לוטו־טוטו רק 6 ואתה עשיר גדול! למה אם כן לעבוד?! ומספרים על משפחות שחוסכות מפת לחמן ורוכשות כרטיסי לוטו־טוטו!

אנא, הממונים על חינוך הדור, שימו לב לבעיה הזאת, היא רצינית מאוד! אל תגידו מחר ואל תקלו ראש, היום צריך לבוא שינוי במערכת הטלוויזיה הדרדית, בתוכנית התוכניות לקהל הצופה ומאזין.

דוד פקר
כפר ויתקין

הביתה

יצחק שמיר אינו מאמין בכלום ואינו רוצה בו.

בוברק וחוסין אינם רואים בו פרטנר אפשרי לשום שיחות ניסוח והפשרה.

הוא אינו מסוגל להנהיג תנועה ובוודאי שאינו מסוגל להנהיג מדינה.

הוא מרוקן מהתוכן את התפקיד שהוא ממלא. הרגעותיו אינן אלא ביטוי לחכמה מביכה של ניצול, עדות לניסיונותיו של לוזר.

טובת המדינה מחייבת את פיטוריו לאלתר. הנזק שבסיבה תקופת כהונתו עלול להיות בלתי־הפיך.

התסבכותו בפרשיות עגומות מסכנת את בטחון המדינה. אסור שהבית השלישי ייחרב בגללו.

אברהם שרון
קריית־השבים

לפני 60 שנה

זכיון ים המלח – מפעל יהודי

לונדון. מתברר בחוגים כי הזכיון לניצול ים המלח עומד להמסר לידי יהודים.

שאלת קרקע א"י בפרלמנט

לונדון. בתשובה לשאלתו של וג'בוד בבית הנבחרים הודיע מיניסטר המושבות אמרי, כי לא ברור אם תוכיח החקירה באדמות בית שאן את מציאותה של אדמה פנויה שם למען התישבות היהודים.

אידיש על דגל המדינה

בועידה האחרונה של הסוביטים הבילורוסיים הוחלט לקבוע את הכתובת על דגלי המדינה בארבע לשונות: בילורוסית, רוסית, פולנית ואידיש.

יהודי רומניה „מקניטים"

85 איש מסרו לאוורסקו בכתב על הרבה עובדות של רדיפת יהודים ברומניה: השלכת היהודים בלילות מהקרונות בשעת מרוץ הרכבות, הכאות וכדומה. המיניסטר לעניני פנים ענה בתשובה כי „היהודים מקניטים את הרומנים יותר מדי".

לפני 40 שנה

דעת הנציג הסוויטי באו"ם

פלאשינג מדאו. ראש המשלחת הסוויטית באו"ם, גרומיקו, הדגיש בנאומו בעצרת הכללית כי היהודים ראויים שקולם יישמע הן בוועדה הפוליטית והן באסיפת המליאה. „המדינות הערביות אמרו את דברן, אולם עוד לא שמענו את דברם של הנציגים היהודים. ידוע לכל כי בעית ארץ ישראל היא במידה רבה בעיה של סידורים שיש לעשותם בשביל יהודים. לכן יהיה זה בלתי צודק לשלול מאת הנציגים היהודים את זכותם להביע את נקודת השקפתם בשאלת ארץ ישראל".

רבים דורשים שוייצמן ייצג

„אם נקבל זכות השתתפות בעצרת האו"ם, ודאי שיהיו רבים הדורשים שוייצמן ייצג אותנו שם", ענה דובר הסוכנות היהודית במסיבה עם עתונאי חוץ.

יצחק צוקרמן בארץ

אתמול בבוקר בא באניה „קורינתאס" יצחק צוקרמן (אנטק), מי שהיה מפקד הארגון היהודי הלוחם בפולין ומראשי המרד בוארשה.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

המסע נמשך

שרידי גופתו של המשורר הגדול ביותר של איטליה, דאנטה אליגיירי, נעלמו משתי מעטפות מצהיבות בספריה הלאומית של פירנצה. פקידי המוזיאון, שערכו חקירה שנמשכה שנה בנושא, ציינו כי יתכן שהם נעלמו לפני למעלה מ־50 שנה. המעטפות הכילו את שרידי המשורר בן המאה ה־14. הם הוצגו לראווה בפעם האחרונה בפירנצה ב־1929. השרידים נשמרו במכתבה סגורה מאז 1899. באותה שנה הם נמסרו למוזיאון על־ידי הפסל אנריקו פאזי, הכין את האנדרטה של המשורר המוצבת בכנסיית סנטה קרוצ'ה. קודם לכן החזיקו שרידי גופת דאנטה בעיר הסמוכה ראוונה, שם מת דאנטה ב־1321 לאחר גלות של שנים מעיר הולדתו פירנצה, על רקע מאבקים מדיניים פנימיים. נזירים הוציאו את שרידי הגופה מקברם והסתירו אותם ב־1519, כדי למנוע תפיסתם על־ידי אורחים של פירנצה. חלק מהשרידים הגיע לבסוף לידי הפסל פאזי. כיצירתו הגדולה „הקומדיה האלוהית" מתאר דאנטה את מסעו בגיהינום בפרגטוריום ובגן־העדן. נראה שגם שרידיו הארציים אינם מוצאים מנוחה.

אלפי אנגלים אחזו ידיים לאורך הדרך בת 560 הק"מ בין לונדון לליוורפול, במסגרת הפגנה נגד אבטלה שנערכה ביום ראשון תחת השם „ידיים על־פני בריטניה". את הרווחים בדרך הארוכה מילאו בובות קרטון (בתמונה). מארגני ההפגנה הודו כי מספר המשתתפים נפל בהרבה מ־350,000 שציפו להם.

לא באמצע היום

„מה אתה רוצה, שאתן הצהרות באמצע היום?" אמר לי אתמול ממלא מקום ראש הממשלה שמעון פרס (בתמונה) בעת ביקורו ביום־התעופה בנמל בן־גוריון, כאשר ביקשתי להציג לו שאלה. פרס התקבל על־ידי מנכ"ל התעשיה האווירית משה קרת, שליווה אותו במהלך הביקור. אולם הוא לא היה מעוניין בהסברים והקדיש את הביקור ללחיצות־ידיים עם המבקרים הרבים שביקשו את קירבתו.

• • •

„אני מבקש מכם, שתהיו מליצי־יושר של האירוע הזה, גם אם פה ושם יימצאו תקלות או קשיים", ביקש אתמול בבוקר שר התחבורה חיים קורפו מהעיתונאים שנאספו לסקר את אירועי יום־התעופה הראשון של מדינת־ישראל. „מראש אני מבקש, שתגמדו את התקלות מול ההישג הגדול שבקיום אירוע ראשון מסוג זה בארץ", הוסיף קורפו.

אין לדעת, אם היו העיתונאים נענים לבקשת השר, אילו נתגלו תקלות במהלך האירועים. אני לא הצלחתי לגלות שום תקלה ומשום כך אין לי ממה להתעלם וכה לגמד. אדרבא, במהלך קליטתם של רבבות המבקרים הנהיג מנכ"ל רשות שדות התעופה צבי גוב־ארי הידוע בבירוקרטיה הישראלית: הוא הורה לסדרנים, שאם מגיעה מכונית מצויידת בהיתר חנייה ובה מספר נוסעים גדול מהמספר ברכיבי־הכניסה, יותן להם להיכנס ללא צורך ברכישת כרטיסים, כדי שלא לעכב את קליטת המבקרים. מכאן, שלמרות הנתון הרשמי של 100 אלף מבקרים היו כנראה באירוע הרבה יותר אנשים.

אריה ארד

לא נעים

מפקד כוחות האו"ם ברמת־הגולן הופתע מאד לגלות אכסדרה ריקה ופלוגת חיילים מצויידת במטאטאים במוזיאון תל־אביב, לשם הגיע כדי להשתתף בקבלת הפנים שערך שר הבטחון יצחק רבין לרמטכ"ל היוצא, משה לוי, ולרמטכ"ל הנכנס, דן שומרון. לאחר שנסע 4 שעות במכונית מדמשק, שם נמצאת מפקדת אונד"ף, ואיתו רעייתו ונהג, התברר לגנרל כי קבלת הפנים החלה ב־20.00, כפי שצויין בהזמנה, ולא ב־22.00, כפי שנמסר לו. ב־22.00 כבר לא היה שם איש. הטעות היא כפי הנראה של פקידה ביחידתו של תת־אלוף אהרן שחר, שרצתה לוודא ונמצאה מטעה, שלא בזדון.

טלי זליגנר

דיאטה מקורית

צ'ארלס היידר, שקיים שביתת רעב במשך 7 חודשים נגד הפצצה הגרעינית מול הבית הלבן, סיים את הצום והודיע שבכוונתו להציג מועמדותו לתפקיד נשיא ארה"ב. היידר, מדען שהועסק בחקר לווינים על־ידי סוכנות החלל האמריקאית בשנות ה־70, קורא לארה"ב לפרק את כל ראשי החץ הגרעיניים עד שנת 2000, לאסור על עריכת פעולות צבאיות ולפתוח במסע כדי לשכנע את שאר מדינות העולם להצטרף ליוזמה. המסע שניהל לא עורר תשומת לב רבה בארה"ב אך הטלוויזיה הסובייטית הקרינה לעתים קרובות תמונות של שובת הרעב.

בחודש פברואר פנה מנהיג ברה"מ מיכאיל גורבאצ'וב להיידר בבקשה שיפסיק את שביתת הרעב ויבוא לברה"מ לקבל טיפול רפואי. היידר, ששקל 141 ק"ג עם פתיחת הצום, מסר כי החזיק מעמד רק תוך קבלת מים ומלח. משקלו עתה – פחות מ־73 ק"ג. הצליח לו.

לילה באופרה

ערב הפתיחה של האופרה „אאידה" מאת ג'וזפה ורדי, שנערך במקדש המצרי בן 3400 השנים בלוקסור, משך אליו קהל מלכותי מכל העולם. הטנור הספרדי פלסידו דומינגו הופיע יחד עם צוות של 1500 איש בפני קהל בין־לאומי נרגש. בין היתר היו שם הנסיכה קרוליין ממונקו, ומלכת ספרד סופיה (בתמונה משמאל), שישבה ליד הגברת המצרית הראשונה, סוזן מובארק (בתמונה מימין).

רמבו במצוקה

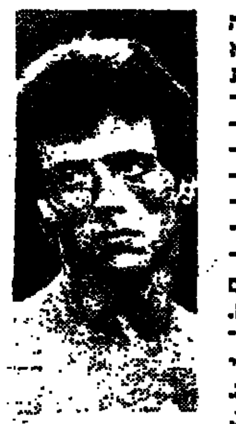

סילווסטר סטאלונה (בתמונה), הלא הוא „רמבו", „נלכד" בשעת צפירת הדומיה ביום־הזכרון בעת שנסע בכביש המהיר מאשדוד לשדה התעופה בן־גוריון. סטאלונה ביקר בשעות הבוקר באיזור מערות בית ג'וברין כדי לבחון אם האתר מתאים לצילומי סרטו הבא. בדרכו חזרה לשדה התעופה נשמעה ברחבי הארץ צפירת הדומיה. סטלונה, שנהג ברכב, עצר את המכונית, יצא ממנה וניצב דום עד לסיומה.

יחסים אסורים

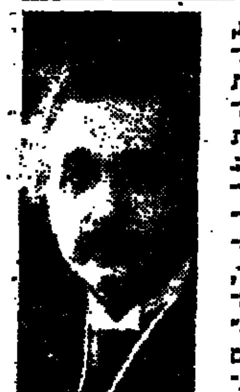

לאבי תורת היחסות, אלברט איינשטיין (בתמונה) היתה פרשת אהבים מסובכת עם האשה שהפכה במרוצת הזמן לאשתו הראשונה. הפרשה נתגלתה מחליפת מכתבים בין הפיזיקאי המפורסם ומי שעתידה להיות אשתו, שנמצאה לאחרונה. העתון „ניו יורק טיימס" מציין כי כ־50 מכתבים נתגלו לאחרונה במסגרת המאמצים שנעשו לאסוף מסמכים להוצאת הכרך הראשון של „הכתבים של אלברט איינשטיין". רוב המכתבים מוקדשים לקשר בין הפיזיקאי הצעיר לבין מילבה מאריץ, נוכח התנגדות אמו של איינשטיין לקשר זה ולילדת ילד שבמכתבים מדובר עליו החל ממאי 1901 שיוולד בקרוב. לא ברור מה עלה בגורלה של הילדה שנקראה בשם ליזרל. בני הזוג, שנולדו להם לאחר־מכן שני בנים, התגרשו ב־1919. איינשטיין כתב למילבה בין השאר, שאמו אמרה לו: „על ידי התקשרות זו אתה הורס את עתידך ומביא את חייך למבוי סתום".

עזרה לעוזר

העמותה של „נפגעי החזרה בתשובה" שלחה לח"כ אליעזר גרנות ממפ"ם מברק ברכה על הודעתו בדבר „מיתקפת־נגד" על הצהרתו של השר זבולון המר בדבר „מלחמת תרבות" נגד היהדות החילונית. ועד העמותה, שחבריה ראשו עצמם קרבנות של מלחמת תרבות, הציעו לאליעזר גרנות כל עזרה שיידרש בה.

אליהו שווידלר – המנצח

שחמט

מאת אליהו פשר

האמן הבין־לאומי אליהו שווידלר, חבר נבחרת ישראל, זכה במקום הראשון באליפות הפתוחה של ישראל לזכר משה צ'רניאק שנערכה במועדון ביכורי העתים בתל־אביב הנושא את שמו של ישעיהו ירקוני.

אליהו שווידלר ורמי סופר צברו 7 נק. (מ־9) והתחלקו בפרס הכספי, אבל שווידלר הוכרז כמנצח, כי איכות נקודותיו לפי „שיטת מדיאן" היתה טובה יותר ב„קוצו של יוד". לא פחות משישה שחמטאים התיצבו לסיבוב האחרון כשבאפשרותם לזכות במקום הראשון. אחר קרב ארוך ומותח עצבים היה זה שווידלר שגבר בכלים השחורים על הנער יונה קוסשוילי. רמי סופר ניצח את ידעאל סטפק בעוד רונן לב סיים בתיקו עם מרק קוטליאר.

בפרסים התחלקו גם צוברי 6 וחצי הנקודות: אלוף צה"ל בשחמט, האמן הבין־לאומי גדי דכלים, החיילים רונן לב ומרק קוטליאר, האמנים הצעירים יוסף סבי ודב גורמן והוותיק שהתברג לצמרת ויקלי פיסמני.

הנערים יונה קוסשוילי ועמי גל צברו 6 נק. חצי נקודה פחות: אהוד להב, אורי ז'ק, גרגורי ברטוסקי, אהוד שחר, יצחק בן מנחם, ידעאל סטפק, מרדכי פנציאס, דני ברש רינן בוים.

היתה זו תחרות חזקה מאוד וראוי משה צ'רניאק שהתחרות תהיה לזכרו. 64 איש הגיעו לקו הגמר והצמרת לא נפלה ברמתה ממשתתפי אליפות הארץ האחרונה. ארגון התחרות בחופשת הפסח איפשר לעתודת הנוער בעלת הרמה הגבוהה להשתתף. שוב נוכחנו שלרשות ישראל נוער מוכשר ורק בנו תלוי הדבר אם ניתן להם את התנאים כדי שיוכלו להתברג בין שחמטאי הצמרת העולמית. ראוי לציין שגם צה"ל איפשר לשחמטאים המחוננים להשתתף בה והם לא איכזבו. ניהל את התחרות עורך מדור זה בעזרתו של ראובן מאוער.

כל המפעל הגדול הזה, שריכז כ־200 שחמטאים בעשר פעולות שונות, נוהל על ידי יוחנן אפק בעזרתה של עיריית תל אביב, האיגוד הישראלי לשחמט והפועל תל אביב. אנו מביאים כאן כיום כל יוחנן אפק.

הלבן נוסע וזוכה
הפתרון בסוף המדור

מאוצר התחבולות

בן האליפות האחרונה של אליפות ישראל הפתוחה לזכר משה צ'רניאק נביא שלוש תחבולות
לבן: אביבי לאור שחור: פריד הייטכן

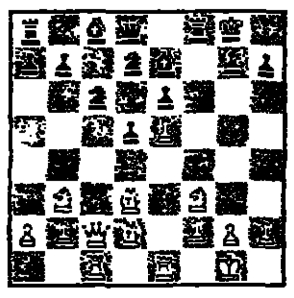

השחור במסע
15. – צ:ז3 16. ר:ה7+ מ:ח8 17. ז:ז3 פ:ה5 18. כ:ח1 רד7 19. ז4 פ:ז4 20. ז3 פ:ו6 21. רח6 מ6 22. רג3 רד6 23. רה5 רב4 24. צ:ז1 א5 25. מ:ה2 צא7 26. רד7 והשחור נכנע.

נעבור עכשיו לתחבולה השניה:
לבן: אהוד עציון שחור: פרידי אלישע

הלבן במסע
13. פ:ה4 פ:ה3 14. ו:ה3 פ:ה3 15. מה2 פג1 16. צ:ג1 ג:6 17. פ:ה5 ה5 18. ר:ח7+ מ:ה7 19. מ:ה3+ כח6 20. ר:ז7+ מ:ז7 21. פ:ה5 צג1 22. צ:ג2+ ומט בשני מסעים.

והתחבולה השלישית קילה של טלן:
לבן: אורי כהצקין שחור: עדיני

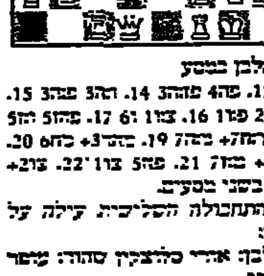

התחרות הבין־לאומית

ההולנדי בלייס זכה במקום הראשון בצברו 9 נק. (מ־11) ללא הפסד. גם המערב־גרמני מאוס צבר 7 וחצי נק. וזכה בפרס השני. שניהם זכו גם בציון לאמן בין־לאומי. הפרס השלישי הוענק לאמן הבין לאומי היהודי מלקלב מיין שצבר 7 נק. ישנה כל התקוה שאמן זה יעלה ארצה. הגרמני השני כבנגל הגיע רביעי. הישראלים הראשונים היו ישראל שרנצל ויהיאל אליהפ – 6 נק. בהפרש חצי נקודה מבני בעלי הדרגה הגבוהה ביותר אלוף הארץ נתן בירנבוים וההולנדי דה־בוהר. מרדכי שרנצל ולדימיר אלתרמן 4 וחצי, מיכאל קגנובסקי 3 (הפסיד בגלל מחלה) וה"ד גרדסקין 2. ניהל את התחרות יוחנן אפק בעזרתו של מיכאל רוזנר.

התחרות הפתוחה של ביכורי העתים

80 שחמטאים (ובהן שלוש שחמטאיות) השתתפו בתחרות המסורתית של המועדון. במקום הראשון זכה זקן המשתתפים יצחק ויסטנצקי בן ה־76, היחיד שצבר את כל 5 הנקודות. בהפרש חצי נק.: אלוף הקדיטים של ישראל יעקב סביטבסקי והאייק אבישי מת"א. 4 נק. צברו: מרק קמליאר, נחום קרמונה, גלאי שריר ומשה קציר. בין צוברי 3 וחצי נק. גם אלופת הארץ לשעבר אלגה פודרודינסקיה. ניהל את התחרות יוחנן אפק בעזרתה של אוהה ברנשטין.

ליגה למקומות עבודה

זו השנה השישית ברציפות מתקיימת בצנעה ליגה למקומות עבודה על ידי „הפועל ת"א" בניהולו של ולדי ויסמן ועזרתו הרבה של נתן אקסלרד (אקלה). פתיחת מועדון „הפועל ת"א" בבית תבורי איפשרה למארגנים מקום מתאים לתחרויות.

השנה השתתפו 14 קבוצות בשיטת טורירית בין 5 סיבובים ניצחה התעשיה האווירית ג' עם 19½ נק. לפני התעשיה אווירית א' (עם ראובן ליברוזן) 19; בנק לאומי 17 (עם האמן ויסטנצקי); משטרת ישראל 16½ והפתקה; תע"ש 15½; בנק דיסקונט 14½; הסנה וחברת חשמל 14 כ"א; אליטרא 13; תעשיה אווירית ב' 12½; אלעל 11½; יבב. ובנק הפועלים 11 כ"א; הוועד הפועל 7.

המצטיינים: רפי הוד מבנק דיסקונט 6½ וכ־7 אליעזר בילכלד מהמשמרה 6 (מ־7); האמן יצחק ויסטנצקי בן ה־76 מבל"ל 5½ (מ־7). כלם ללא הפסד.

ידיעות בקצרה

★ השנה ביקרה משלחת הפועל בפסטיבל הפועלים בפורטוגל. ארבעת חברי המשלחת (אברהם מלאכי, יחזקאל קלביצקי, סמואל פרידמן ואהרן איסרס) גם השתתפו בתחרות שחמט קטנה. ישראל זכתה במקום השני אחרי פינלנד ולפני איטליה ופורטוגל.

★ ירחון „שחמט" במתכונת חדשה (לניסיון) הופיע בחוברת אפריל התחרות בבאר שבע, אליפות ההתיישבות העובדת, ישראלים בחו"ל הודעות על שחקים וכל המדורים הקבועים. חוברת מאי־יוני הכפולה תופיע בסוף יוני.

★ תחרויות רבע הגמר מתחילות במאי. רשאים להשתתף בעלי מד כושר 2050 ומעלה והעולים משמינית הגמר. הודעות נשלחו לכל הזוכים, לפי הרשמה יקבעו הבתים.

★ האמן שלמה סמילטינר זכה בגביע סקידל בתחרות שנערכה במועדון רסי, הנפגש כל יום ב' במועדון השחמט ע"ש ישעיהו ירקוני בביכורי העתים בת"א. סמילטינר צבר 11 (מ־13) נק. והקדים את שמואל נגגר ואלישע כספי. 14 משתתפים בניהולו המסור של אליעזר פאר, המתמיד כבר למעלה מ־20 שנה בניהול תחרויות המועדון.

★ 108 נערים ונערות בגילי בית הספר היסודי השתתפו בפעילות שחמטית ענפה בעמק הירדן שאורגנה ע"י עוזי בן שלום ובהדרכתו של האמן ולדימיר אלתרמן. בבית א' ניצחה אפיקים לפני דגניה ב' ואשדות יעקב איחוד. בבית ב' זכתה גשר לפני עין גב, מסדה ודגניה א'.

★ בתחרות הסיומים לזכרו של משה צ'רניאק בשיפוטם של יוחנן אפק ועופר קומאי. פרס ראשון משותף לברעם אלקס מארה"ב וגדי קוסטף מישראל. בפרס שלישי זכה יהודה הוד. הדוח המלא של התחרות יפורסם בירחון „שחמט".

★ אוניברסיטת תל־אביב מארגנת תחרויות שחמט שונות. ב־26 באפריל בתחילה תחרות האביב ולמחרת חצי גמר אליפות האוניברסיטה. כן קיימים במועדון הפקולטה למשפטים חוגי שחמט לנוער ולבוגרים בשעות אחה"צ.

★ בתחרות בזק לזכר ישעיהו ירקוני השתתפו 35. רמי סופר זכה בבכורה בהקדימו את אכציה אבני, אורי סלוצקין וישראל שרנצל.

פתרון הבעיה של אפק
1. א7 כא6 2. פג3 מב7 3. פג7 4. פג3 פא8 5. פב5 פג7 6. פב5 פג6 7. בג8 פא8 8. מב8 וזוכה. נתנו רק את המסעים הטובים ביותר, כדי להדגים את קרב הפרשים במיניאטורה זו. יצירה שלוקחה היא עבודת כמאה הדף, שהמחבר הקדיש לה מספר יצירות נאות.

הגולן מעבר

(המשך מעמ' 7)

באיזור, אומרים אנשי הגולן, אין סיכוי לפריצת דרך כלכלית־תעשייתית. רוב הפיתוח, הם קובלים, מתרכז בין חדרה לגדרה. איתן ליס משוכנע שבכל סדר עדיפויות הקשור בפיתוח ממשלתי, חייב הגולן להיות בשורה הראשונה. דעתו, כמובן, אינה הקובעת. משרד־האוצר מסרב להכיר בהחלטת הממשלה, שלפיה ישובי הגולן נחשבים לקו עימות ויש להתייחס אליהם בהתאם. באוצר אמרו לאחרונה לאנשי הגולן, שהחלטת הממשלה היא דבר חשוב ויפה, אבל ועדת המנכ"לים היא שצריכה עתה לדון ולהחליט באותו נושא. מה יותר חשוב, שואלים בגולן, החלטת ממשלה או החלטת ועדת המנכ"לים?

ראשי המתיישבים ברמת־הגולן משוכנעים שבממשלה לא מעוניינים לפתח את הגולן. החלטות ממשלה לחוד וביצועי שרים לחוד. בפועל מחליט כל שר ושר להיכן להפנות את משאביו ומעטים מפנים אותם לגולן. מבחינתם, טוב שישאר הגולן כמו שהוא. לא גדול בביחוד. כשש־אלפים תושבים, קצת תעשיה וחקלאות מתמוטטת. עם זה אפשר לחיות בקריית בן־גוריון בירושלים, אבל אי־אפשר לחיות כך בגולן. אלפי־מנשה וקריית־שמונה חשובות עכשיו יותר בעיני יושבי המשרדים. אנשיהן גם צועקים חזק יותר.

עכשיו מחכים בגולן לחופשת הקיץ כדי לראות כמה משפחות נשברו בשנה האחרונה והחליטו לנטוש את הגולן. ההערכה של אנשי הגולן היא שיעזבו כמאה משפחות. באוכלוסיה המונה קצת יותר משש־אלפים תושבים לא קשה לעשות את חשבון ההפסד.

אולי סמלי הוא למצב העגום, שוועדת השרים לטקסים לא טרחה כלל להשיב על פניית ראשי הגולן להכיר בחגיגות עשרים שנות ההתיישבות היהודית שם כבאירוע ממלכתי ולהעניק חסות ממשלתית, באמצעות משרד ההסברה, לתאריך הזה. כך ייעשה לאיזור שאנשיו אינם שובתים רעב מול משרד ראש הממשלה וקטיושות אינן נופלות על ראשיהם.

מקצוען לתפקיד

(המשך מעמ' 7)

עוד נקודת זכות שיכול מינסקביץ לזקוף לעצמו היא נכונותו להתמודד עם בעיית הבעלות והשליטה על הבנקים, בעקבות הסדר המניות. לפי הצעה שגיבש והוצגה בפעם הראשונה ביום עיון באוניברסיטה העברית, לפני שלושה שבועות, תחלק הממשלה חינם אופציות לרכישת מניות־ההסדר שברשותה. מניות אלה יימכרו מיד בבורסה ובתום שנה ניתן יהיה לממשן במניות, בתוספת מחיר מימוש שייקבע מראש. בדרך זו תוכל הממשלה להיפטר ממלאי המניות שברשותה, בתוך זמן קצר ובמחיר גבוה יותר מהמחיר שתוכל להשיג בכל שיטת מכירה אחרת.

לאור כל זאת קשה שלא לברך על מינויו של עו"ד מינסקביץ ליו"ר הרשות לניירות־ערך. צריך רק לקוות שגם לשאר המשרות הבכירות באוצר, שיתפנו בחודשים הקרובים – מנכ"ל והממונים על התקציבים, על הכנסות המדינה ועל השכר – יתמנו אנשי מקצוע מובהקים, כדוגמתו.

מתים גם מסקס

מאת דנקה הרניש

מין, כידוע, אינו רק הנאה. מין זה גם מחלות מין, בהן מחלות הכרוכות בטרדה ובסבל. אבל עד לפני זמן לא רב היה מקובל לחשוב, שמחלות מין אין בהן סיכון ישיר ומיידי לעצם החיים. והנה הופיעה מחלת האיידס ושינתה מצב זה. משאבים עצומים מושקעים היום בחקר מחלה קטלנית ואיומה זו בתקווה למצוא לה מרפא. הרופאים גם תוהים, אם אמנם עניין לנו עם מחלה חדשה, או שמא האיידס היתה קיימת גם בתקופות קדומות והמיתה אנשים, בלי שהרופאים היו מסוגלים לקבוע את סיבת המוות.

על אפשרות זו רמז ד"ר יוסף פקטור מן המרכז הרפואי "בילינסון" בהופעתו ביום־עיון בנושא מחלות המועברות באמצעות מגע מיני, שערכה בשבוע שעבר האגודה הישראלית לתכנון המשפחה. בהתייחסו לפפילומה – מחלה נגיפית המתבטאת ביבלות במערכת המין – סיפר ד"ר פקטור כי נתגלה זן של נגיפי מחלה זו, מסוכן וקטלני, שגורם לסרטן הרחם. ההנחה היתה, שזהו זן חדש שהופיע רק בתקופה האחרונה, אולם עיון מחודש בבדיקות היסטולוגיות (של רקמות) שנשמרו במשך 50 שנה באחד מבתי־החולים הגדולים בלונדון העלה, כי כבר אז היה נגיף מאותו זן קטלני, כפי שנתגלה עכשיו.

שינוי מהותי מסתמן היום בהתייחסות הרפואה למחלות המסוגות כמחלות מין, ובהגדרה מדויקת יותר – כמחלות המועברות באמצעות מגע מיני. על מחלות אלה לא חלה היום חובת דיווח למוסדות הבריאות ומשום כך אין גם, על־פי־רוב, מידע סטטיסטי מרוכז על היקפן. הנתונים על מספר החולים נמצאים בדרך־כלל רק במוסדות הרפואיים המטפלים ישירות במקרים. אולם מחלות אלה עוברות עתה למוקד ההתעניינות הציבורית, ולא רק בגלל האיידס, אלא גם משום שהוכח שקיים קשר ישיר בין חלק ממחלות אלה לבין סרטן.

מבין 30 סוגי המחלות המועברות על־ידי מגע מיני עומדת הזיבה במקום הראשון, מבחינת היקף המחלה. במקום שני עומדת הקלמידיה, שקרבנותיה העיקריים הם נשים עד גיל 24 המחליפות בתדירות רבה את הפרטנרים המיניים שלהן. אחר־כך באות השלבקת (הרפס) של אברי המין, העגבת והפפילומה.

רווחת הדעה כי שלבקת כגורם מסרטן היא אפשרות נדירה, אך עם זאת מדאיגה העליה בעשור האחרון של שלבקת פשוטה מסוג ב'. בארה"ב מתגלים כל שנה 250 אלף מקרים חדשים של מחלה זו, ובבריטניה חלה עליה של 12% בתחלואה. סכנת ההידבקות גדולה מאוד – 80% נדבקים אחר מגע חד־פעמי. הנזק הקטלני בשלבקת הוא באפשרות הדבקת הוולד. כאשר היולדת לוקה בשלבקת, יש סבירות גבוהה של העברת המחלה לתינוק, ולגביו היא תהיה קטלנית.

שכיחות הפפילומה בארץ גבוהה הרבה יותר בקרב האשכנזים מאשר בקרב בני עדות המזרח. 57% ממקרי המחלה היו בנשים בגיל 21 עד 30, ואילו מקרים של מצב טרום־סרטני כתוצאה מפפילומה הם בעיקר בגיל מבוגר. בגלל הפעילות הסרטנית האפשרית של הפפילומה יש צורך, לדעת הרופאים, בבדיקות תקופתיות לגילוי מוקדם של סרטן צוואר הרחם, מה גם שבעשור האחרון גדל פי ארבעה מספר המקרים של מצב טרום־סרטני כתוצאה ממחלה זו.

הזיבה פוגעת היום, מדי שנה, בכ־60 מיליון אנשים בעולם – מהם שלושה מיליון בארה"ב בלבד. התחלואה גדולה יותר בגברים מאשר בנשים. הסכנה הגדולה ביותר נשקפת לגברים בגיל 18 עד 24 משכבות סוציאליות נמוכות, המרבים להחליף את בנות הזוג שלהם, וכן להומוסקסואלים. המחלה עוברת לא רק במגע מיני, אלא גם באמצעות כלי מיטה, מגבות, בית־שימוש וכדומה. ד"ר שרגא וקסלר, שהרצה על מחלה זו ביום־העיון, אמר כי היות שרוב הלוקים בזיבה סובלים רק מעט, הם אינם מודעים למחלתם, אולם הם מעבירים את המחלה. לכן רצוי ביותר לאתר את אוכלוסיית הסיכון לזיבה ולעשות תרביות כל שנה.

גם העגבת נתונה שוב בקו של עליה, לאחר ירידה דראמטית שחלה במחלה זו עם גילוי הפניצילין. ההדבקה בעגבת היא לא רק במגע מיני, אלא גם בנגיעה באיזורים הנגועים במחלה או בדם טרי. שליש מן החולים מגיעים עד לשלב האחרון של המחלה, שפירושו שיתוקים, עיוורון, פגיעות באיברים שונים בגוף ושינוי אישיות.

במהלך יום־העיון, שנפתח על־ידי פרופ' צבי פלטי מ"הדסה" הר־הצופים, יו"ר האגודה הישראלית לתכנון המשפחה, נשמעו גם הרצאותיהם של פרופ' אמנון דוד, מנהל המרפאות הגיניקולוגיות בקופ"ח זמנהוף, שסקר את המחלות המועברות במגע מיני, ושל ד"ר שושנה שילה מאוניברסיטת תל־אביב, שדיברה על הצורך בשינוי ההתנהגות המינית באמצעות חינוך והסברה.

יום־העיון בנושא מחלות המין היה אחת הפעולות שעורכת האגודה לתכנון המשפחה במאבקה למען הכללת החינוך המיני והחינוך לחיי משפחה כמקצוע חובה במערכת החינוך בארץ.

ערפל רעיל קוטל יערות בקליפורניה

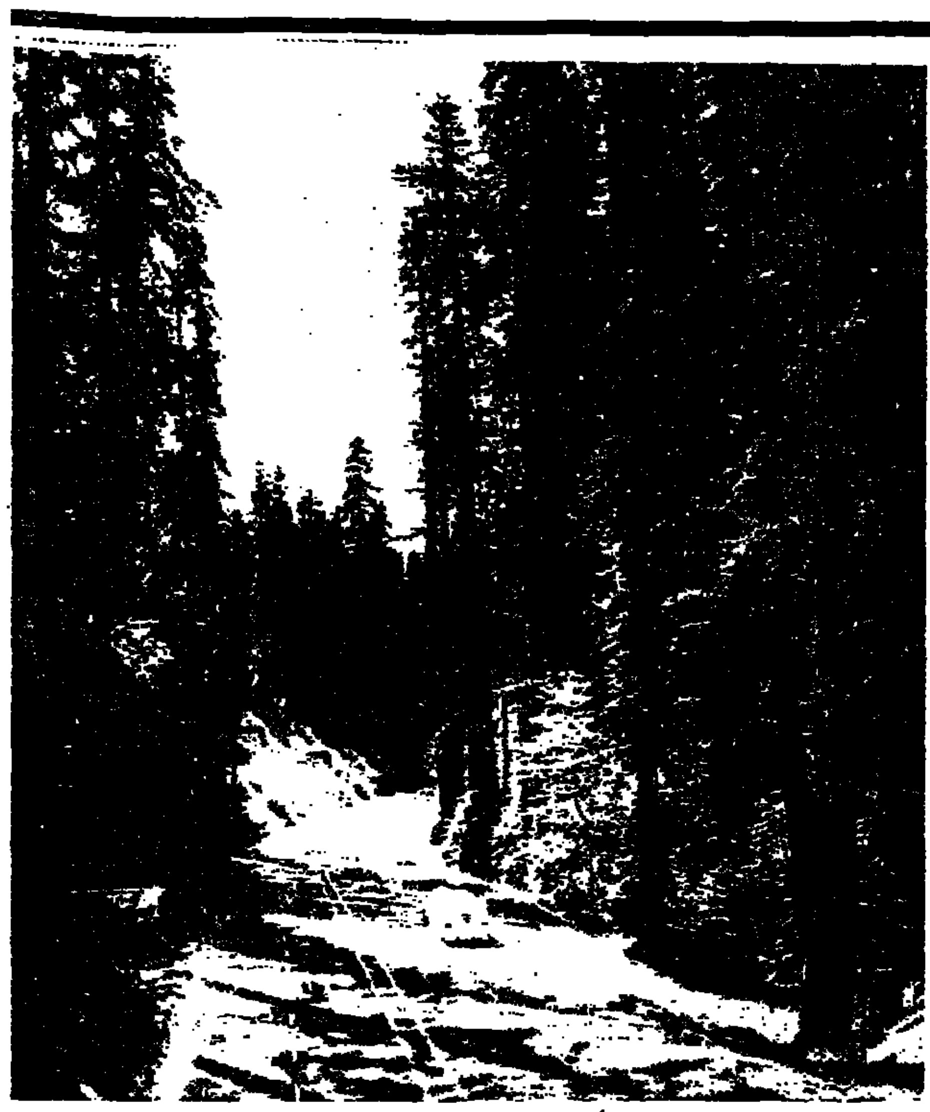
יער סקוויות לחוף האוקינוס השקט: גם הענקים גוועים

גוויעת היערות, שהיא מן המכות האקולוגיות החמורות ביותר של אירופה בכלל, ושל אירופה התיכונה בפרט, הגיעה גם לארה"ב. עיקר הנזקים מורגשים בקליפורניה, אבל לא בקליפורניה כולה. למשל, היערות בפארק הלאומי יוסמיטה ובהרי סן ברנרדינו מצבם טוב עדיין יחסית. לא כן רצועת היערות המשתרעת לאורך חוף האוקינוס השקט ממונטריי שמדרום לסן־פרנסיסקו ועד לגבול אורגון – האיזור היחיד בעולם שגדלים בו עצי הסקויה, שמגיעים עד לגיל של אלפיים שנה ועד לגובה של 110 מ'. עצים אלה נחשבים למחוסנים בצורה יוצאת־דופן. קליפתם העבה משרף מגינה עליהם מפני אש וגם חרקים אינם יכולים לפגוע בהם. גם התנאים האקולוגיים השוררים באיזור זה טובים למדי: אין כאן הרבה מזיקים, הבדלי הטמפרטורה קטנים למדי וכן אין בסביבה מפעלי תעשיה רבים הפולטים גזים רעילים.

בכל־זאת, חלק לא־מבוטל מסקוויות אלה, כמו גם מספר מינים אחרים של עצים, כגון הארז האדום המערבי ועצי רגלס, פגועים בצורה חמורה ביותר.

עד כה לא נמצא הסבר לדעיכה זו של היערות ברצועת החוף הפסיפי. אך לאחרונה הועלתה ההשערה, שהסוד טמון בערפל, ולו משום שרוב העצים הנפגעים הם באזורים אפופי ערפל סמיך. יש בכך כדי להתמיה, משום שעד כה נחשב הערפל האופייני לאיזור זה, בעיקר בקיץ, לא רק כבלתי־מזיק לעצים, אלא אפילו כחיוני לשגשוגם. אולם בדיקות שנעשו באזורים אחרים של ארה"ב, ליד הבירה וושינגטון שבמזרח ובעמק סן חואקין בקליפורניה – בשדות, לא ביערות – מרמזות כי הערפל מסוכן לצמחיה.

הא כיצד? שלושה חוקרים אמריקאים אספו כאן דגימות של ערפל, ולאחר שסיננו מתוכן חלקיקי אבק וחלקיקים מוצקים אחרים, נותר בידם נוזל צהבהב, רמוי סמך, בעל חמיצות קיצונית, העולה פי כמה וכמה על זו של הגשם החומצי באירופה המתקרבת לזו של מיץ לימון – עד pH בשיעור של 2.42: כאשר עשו אנליזה כימית של נוזל זה, מצאו בו החוקרים כימיקלים רעילים שונים ובהם קוטלי חרקים וקוטלי עשבים, שחלקם משמשים גם את החקלאים בישראל: פרתיון, דיאזינון, מלתיון ואטרזין.

היה ידוע שחומרים אלה, לאחר ריסוסם בשדות, מתנדפים ומותירים שרידים באוויר בצורת אדים, אך עד כה לא היה ידוע שהם משתמרים גם בערפל – בוודאי לא בכמויות שנתגלו עתה. ההסבר המשוער לתגלית חדשה זו הוא, כי כאשר רסיסים של חומר רעיל משתקעים על פניו של רסיס ערפל, הם חודרים לתוכו ובכך מקלים גם על כימיקלים אחרים להשתקע שם. רסיסי הערפל הרוויים כימיקלים רעילים מתנגדים אחר־כך על עלי הצמחים, המים שבהם מתנדפים ונותרת שכבה דקה של רעלים בריכוז גבוה, הפוגעת כמובן בצמח. טוקסיקולוג אמריקאי אחד הזהיר, שרסיסי ערפל רעילים אלה יכולים לחדור גם לריאותיהם של בעלי־חיים ושל בני־אדם.

נראה איפוא, כי גוויעת היערות בארה"ב נובעת מגורמים אחרים מאשר באירופה התיכונה: שם הסיבה העיקרית היא פליטת תרכובות חנקן וגפרית מבתי־חרושת, מתחנות־כוח וממכוניות, שאמנם אין מחסור בהן בארה"ב, אלא שריכוזן שם קטן יותר, בגלל שטחה העצום של מדינה זו. אבל מבחינת התוצאה אין זה משנה הרבה.

חיסון נגד הריון בהודו

במדינות העולם השלישי עדיין רווחות מחלות כגון כולירה, אבעבועות רוח, צפדת (טטנוס) ושיתוק ילדים. אבל שכיחותן הולכת ופוחתת הודות לתרכיבי החיסון נגדן, הניתנים לתינוקות. אמצעים אלה, כמו שאר השיפורים בשירותי הרפואה של מדינות אלה, הפחיתו כמובן את שיעורי התמותה ובדיעבד האריכו את תוחלת החיים הממוצעת של האוכלוסיה.

אבל מה דינה של מדינה כמו הודו, שמצד אחד חותרת לצמצום המחלות המגיפתיות, כמו שאר המדינות בעולם, אבל מצד שני היא גם עושה מאמצים על־אנושיים לצמצום הילודה? עד כה טיפלו שלטונות הבריאות של הודו בכל בעיה משתי הבעיות האלה בנפרד. הם לוחמים במחלות הזיהומיות בעזרת תרכיבי החיסון ובדרכים אחרות – והם גם חותרים לצמצום הילודה בשיטות שבחלקן אינן מקובלות במדינות אחרות, כגון עיקור הנשים וסירוס הגברים (כשם שסין משיגה מטרה זו בעזרת הטלת מיסוי כבד ואפילו עונשים על משפחות מרובות ילדים, מערכת תעמולה בסופעת וכדומה) – בצד נסיון להפיץ את הגלולה נגד הריון המקובלת במדינות המערב. אבל לאחרונה מנסים בהודו לשלב את שתי הדרכים האלה על־ידי הזרקת תרכיב המחסן בעת ובעונה אחת נגד מחלות שונות – ונגד הריון.

בבסיס התרכיב הזה עומד חומר כמוס, המבטל את פעולת ההורמון hCG. הורמון זה נוצר בגוף זמן קצר לאחר ההפריה והוא חיוני להתנחלות הביצית המופרית בדופן הרחם. בהיעדר הכ"ג נפלטת הביצית בנהווה הווסת הראשון של האשה לאחר ההפריה. התרכיב עשוי מתת־יחידה של ההורמון והוא מונע את היווצרותו, ובאין הכ"ג – אין הריון.

החידוש שהנהיגו מדעניה בהודו הוא כדלקמן: הם "הלבישו" את התרכיב נגד הכ"ג על תרכיבי חיסון נגד צפדת וכולירה. מדוע דווקא שתי מחלות אלה? משום שהן נפוצות עדיין בהודו; משום שתרכיבי החיסון נגדן כבר ניתנו למאות מיליוני אנשים בהודו ובמדינות אחרות והשפעותיהם ידועות היטב; ומשום שתרכיבים אלה פעילים אמנם למשך זמן רב, כדי שנה או אף יותר, אבל לא לתמיד.

תחילה נוסו התרכיבים המשולבים בבעלי־חיים והושגה בהם עקרות למשך שנה ויותר. אחר־כך נוסה ב־65 נשים תרכיב משולב נגד הכ"ג צפדת. לכל אשה מנשים אלה ניתנו ארבע זריקות של התרכיב בתוכת תקופה שנמשכה ב־300 עד 500 ימים, ואמנם ב־63 מהן – כ־97% – נוצרו נוגדנים להכ"ג. אולם התעורר החשש, שתרכיב זה אינו מספיק בכל המקרים כדי למנוע הריון.

לכן ניגשו לאחרונה המדענים לייצור תרכיב חדש, המכיל גם חיסון נגד כולירה, בתקווה שכך יגבר ייצור הנוגדנים להריון ומניעת ההריון תהיה שלמה בכל המקרים. הניסויים בתרכיב חדש זה החלו בקיץ שעבר. 88 נשים מתנדבות קיבלו בתמיכה מרכזים רפואיים ברחבי הודו שלוש זריקות של התרכיב במרווחי זמן של חודש, וזריקה רביעית כעבור שישה חודשים. עתה מצפים החוקרים לתוצאות והם גם מקווים, שבעתיד די יהיה בזריקת חיסון אחת כדי "להרוג את שני הזבובים במכה אחת" – לחסן את הנשים נגד שתי מחלות זיהומיות אלה וגם למנוע בהן להיכנס להריון למשך שנה אחת.

מרפאה לנשים בגיל המעבר בהר־הצופים

מאת דנקה הרניש

מרפאה חדשה לנשים בגיל המעבר הופעלה ב־1 במאי במרכז הרפואי "הדסה" בהר־הצופים. המרפאה משותפת למחלקה הפנימית בראשותו של פרופ' יעקב מנצ'ל ולמחלקת נשים בראשותו של פרופ' צבי פלטי. את המרפאה ינהלו ד"ר דבורית הוכנר וד"ר יוסי פולדס. זוהי המרפאה השניה מסוגה של "הדסה" בירושלים. מרפאה ראשונה לנשים בגיל המעבר פועלת זה כשנתיים בעין־כרם.

התפיסה הכללית העומדת מאחורי שתי מרפאות אלה היא מתן שירות לציבור הרחב של נשים עם כניסתן לגיל המעבר, לערך בין 45 ל־55 שנים, בשימת דגש ברפואה מונעת, על רקע הבעיות המיוחדות לנשים בגיל זה. פרט לבעיות בריאות כלליות הקשורות בחלקן עם הגיל, קיימת בעיה מיוחדת הכרוכה בהפסקת הפעילות ההורמונלית, והיא הידלדלות חומר העצם – אוסטאופורוזיס בלעזית. מחלה זו מתבטאת בשברים חוזרים של העצמות, בעיקר של עמוד השדרה ועצם הירך, והעלולים להוביל לנכות. הידלדלות חומר העצם מתחילה בגיל מוקדם יחסית והיא מקבלת תאוצה כפולה ומכופלת עם הפסקת תקופת הפריון. יש אפשרות לעכב הופעתה של האוסטאופורוזיס על־ידי תפריט עתיר סידן, תוספת הורמונים והתעמלות מתאימה. נשים שאותרו כבעלות סיכון גבוה לחלות במחלה זו מקבלות טיפול מיוחד.

בגיל זה גם עולה שכיחותם של הגידולים הממאירים במערכת אברי המין, ולכן עורכים במרפאות לנשים בגיל המעבר בדיקות תקופתיות לאבחון מוקדם. כן ניתן טיפול לסובלות מגלי חום – אף היא מן התופעות המתלוות לגיל המעבר. במרפאות לנשים בגיל המעבר עורכים גם בדיקות לב, ריאות, סוכר ושומנים.

ספרים שיעמדו לעד

באמצע המאה ה־19 חלה מהפכה בייצור הנייר בעולם: אם עד אז ייצרו אותו בעיקר מפסולת טקסטיל וסמרטוטים, הרי עתה החלו להשתמש במקומו בעצים. כך נסללה הדרך לתעשיית הנייר המודרנית, המתבססת על כמויות בלתי־נדלות של חומר־גלם.

אך אליה וקוץ בה. הרכיב העיקרי של דפנות התאים של העצים, כמו של שאר הצמחים, הוא הפולימר ליגנין, ואף כי במהלך ייצור הנייר משתדלים להרחיק מעיסת העץ חלק גדול ככל האפשר של חומר זה, אין ההרחקה הזאת מושלמת. התוצאה: הנייר מצהיב במשך הזמן. זאת ועוד: שרידי הליגנין מפרישים חומצה: הנייר סופג חומצה גם מן האוויר. עקב כך הולכים סיבי הנייר ומתקצרים וסופו של הנייר שהוא מתפרק.

תוצאותיו של תהליך זה ניכרות בעיקר בספרים בני כמה עשרות שנים – אם כי לא בספרים המועטים יחסית שהודפסו עד לאמצע המאה הקודמת, מן הטעמים שהוסברו לעיל. בספריות גדולות מאיימת סכנת כליה על מיליוני ספרים בעלי ערך רב, שאין להם תחליף, ומנהליהן מנסים עתה דרכים שונות כדי להציל את האוצרות המצהיבים והמתפוררים.

בספריית הקונגרס בוושינגטון, שהיא הגדולה בעולם, מרחיקים את החומצה שהתהוותה בספרים על־ידי גידוף אבץ די־אתילי. טיפול זה מבוצע בתוך מרוקן מאוויר במשך כשמונה ימים. זהו תהליך יקר מאוד – כשלושה עד ארבעה דולר לספר – והוא גם כרוך בסכנה מסוימת, משום שהאבץ הדי־אתילי מתפוצץ בבואו במגע עם מים או עם אוויר – כפי שקרה אמנם אשתקד, כאשר במיתקן של סוכנות החלל האמריקאית (נאס"א) טיפלו בשימור ספרים של ספריית הקונגרס.

בבריטניה מנסים להציל את הספרים בתהליך חלופי, שפותח על־ידי מדענים מאוניברסיטת סארי. כאן משתמשים בתערובת של אתיל־אקרילאט ומתיל־מתאקרילאט ביחס של 5:1 ואחר־כך חושפים חומרים אלה לקרינת גמא כדי לגרום להם להתפלמר. ניסויים ראשונים מלמדים, כי חוזק הנייר של הספרים המטופלים בדרך זו גדל פי עשרה, וכי השיטה היעילה ביותר היא לטפל בכל פעם בקבוצה של חמישה ספרים. בשלב הבא מבקשים לפתח תהליך משופר, שיבטיח את עמידותו של הפולימר, ולטפל כל פעם בקבוצה של 50 עד 100 ספר, כדי להגיע לטיפול בכ־100,000 ספרים בשנה, במחיר של כ־10 דולר לכל ספר. ככל שזה מחיר גבוה, הריהו רק כעשירית ממחירן של שיטות השימור הקודמות, שבהן היה צריך לפרק את הספר לעמודיו, לטפל בכל עמוד בנפרד ואחר־כך לשוב ולכרוך את הספר.

דרך אחרת, פשוטה יותר אך יקרה גם היא, היא לצלם את הספרים במיקרופילם. משערים כי המיקרופילמים יישמרו במשך 80 עד 100 שנה, ומלבד זאת אפשר להכין מהם עותקים נוספים ללא שום קושי. כן יש תכנית ליישם טכניקה חדשה יחסית, הנמצאת עתה רק בחיתוליה, של שימור הספרים בדיסקים אופטיים. אבל כל השיטות האלה אינן, כמובן, תחליף לשמירת כרכים כמות שהם.

בינתיים גם תרים אחר דרכים לייצר ספרים חדשים באופן שיעמדו בעתיד בשיני הזמן, בעיקר לגבי ספרים שצפוי להם ערך היסטורי. לצורך זה מציעים לייצר ספרים כאלה מנייר שהוא נטול־עץ לחלוטין, אשר יכיל תוספות משמרות שונות ויהיה מכוסה בציפוי מיוחד. לטענת המומחים נייר זה יכול להיות בעל תוחלת חיים בלתי־מוגבלת.

בית ליסין

עלילות מכס, מוריס ובלה, מורדוך הערבי ובשק הסוס – קומדיה עם פזמונים הערב 5.5 ב־20.30, מחר ד' 6.5 ואדי סאליב ב־20.30

יתומים מאת ליל קסלר, בימוי: אילן אלדד, עם: מכרם ח'ורי, דליק וולינץ, בן לוין מחר ד' 6.5 ב־20.30

אשר צרפתי ב"סונטת קרויצר" ע"פ ל.נ. טולסטוי מחר ד' 6.5, ה' 7.5, מוצ"ש 9.5 מועדון התיאטרון חיפה ב־21.00, ו' 8.5 חצרים ב־22.00

זוג פתוח מחר ד' 6.5 תיאטרון באר שבע ב־20.30, ו' 8.5 שביט־גבעתיים ב־22.00, מוצ"ש 9.5 בית ליסין ב־21.00

בעל שימושי מאוד ה' 7.5 ב־20.30, ו' 8.5 מופת־רעננה ב־21.30

הבריחה השביעית ה' 7.5 ב־22.00

בירה ומצב רוח יעקב אגמון מארח אישים בחודשות ו' 8.5 ב־21.00

ג'ורג' וג'ינג'י – ג'ינג' רבין שרה גורג' גרשווין ו' 8.5 ב־22.00, מוצ"ש 9.5 ב־18.00

ערב עם הזמרת קורין אלאל ו' 8.5 ב־23.45

מוטי ברבאן מציג סיפורים משעשעים על ענקים וגמדים שבת 9.5 ב־11.00

טאו טאו – לילדים שבת 9.5 ב־11.30

סלח לי, אתה נושך את צוואריי סרטו הנודע של הבמאי רומן פולנסקי א'–ה' ב־23.15, ו' ב־14.30 וב־23.30, מוצ"ש ב־23.30

ויצמן 34 כיכר המדינה (תל־אביב)
טל הקופה: 257966, 216653

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	4	– 11	מעונן
אמסטרדם	5	– 9	מעונן
בואנוס איירס	9	– 16	גשום
הלסינקי	7	– 16	מעונן
הונג קונג	20	– 22	מעונן
וינה	6	– 12	מעונן
ז'נווה	4	– 8	גשום
טוקיו	11	– 18	בהיר
טורונטו	1	– 13	מעונן
יוהנסבורג	8	– 25	בהיר
לונדון	3	– 12	בהיר
ליסבון	15	– 25	בהיר
מדריד	14	– 26	בהיר
מונטריאול	1	– 13	מעונן
ניו יורק	10	– 15	בהיר
סאן פאולו	15	– 27	מעונן
פאריס	5	– 18	מעונן
פרנקפורט	4	– 15	גשום
ציריך	2	– 8	גשום
ריו דה ז'נרו	20	– 33	בהיר
שטוקהולם	8	– 14	בהיר
שיקגו	6	– 10	בהיר

תל־אביב: רח' בן־יהודה 1, טל. 5102522; ירושלים: רח' יפו 31, טל. 231373; חיפה: דרך הים 2, טל. 384655; באר שבע: רח' האבות, טל. 35222

swissair

ברוך דיין האמת

אנו מצטערים ואבלים על פטירת יקירתנו
האם והסבתא

מרת **פנינה סיון** ז"ל

ההלויה תצא היום, יום שלישי ו' אייר תשמ"ז (5.5.87) בשעה 11.00 מבית ההלוויות בסנהדריה להר המנוחות גבעת שאול, ירושלים.

המשפחה המתאבלת

ביגון ובצער אנו מודיעים על פטירתה של

הגב' **פנינה סיון** ז"ל

ממייסדי ומנהלי הוצאת "קרית ספר"

ההלויה תתקיים היום, יום ג' ו' אייר תשמ"ז (5.5.87) בשעה 11.00 לפנה"צ בבית ההלוויות סנהדריה, ירושלים

הוצאת ספרים קרית ספר בע"מ

במלאת שלושים לפטירתו של חברנו

עקיבא ונגרוב ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו היום יום ג' ו' אייר תשמ"ז 5.5.87 בשעה 16.00 בקבוץ לוחמי הגטאות

המשפחה
קבוץ לוחמי הגטאות

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו

סידני אורן (וולף)

ההלויה תתקיים היום יום שלישי ו' אייר תשמ"ז 5.5.87 בשעה 15.30 בבית הקברות בנהלל

המשפחה
ומושב נהלל

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו

יחזקאל לינדר

ההלויה תצא היום יום ג', ו' אייר תשמ"ז 5.5.87 לבית הקברות בצור שלום.
על מועד ההלויה להתקשר כלפתית 04־729857.

המתאבלים:
האשה: צפורה
האח: מרדכי
הילדים: שלמה ומירה וביב

יחד עם המשפחה
אנו אבלים על מותו של חברנו

קאול בנימין ז"ל

בנק הפועלים בע"מ
סניף מרכזי
ההנהלה, העובדים והנבלאים

מנורה
חברה לבטוח בע"מ

הודעה לבעלי מניות

ניתנת בזה הודעה כי האסיפה הכללית השנתית הרגילה של בעלי המניות של מנורה חברה לבטוח בע"מ

תתקיים במשרדי החברה, בשדרות רוטשילד 73 תל־אביב ביום שני 1.6.1987 בשעה 11.00

על סדר היום:
א. קבלה ואשור דו"ח המנהלים, הדו"חות הכספיים ודו"ח רואי החשבון של החברה לשנה שנסתיימה ב־31.12.1986.
ב. מינוי חברי הדירקטוריון.
ג. מינוי רואי החשבון והסמכת הדירקטוריון לקביעת שכרם.
ד. אישור חלוקת מניות הטבה.
ה. אישור הדיבידנדים שהולקו במזומן.
ו. דיון בכל ענין אחר שיוהר לדון בו באסיפה כללית השנתית של החברה בהתאם לתקנותיה.

הדו"חות הכספיים ודו"ח המנהלים פורסמו ועומדים לעיון הציבור במשרדי החברה ובמשרדי חברי הבורסה לניירות ערך בת"א.

בפקודת הדירקטוריון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי באר־שבע
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה באר־שבע הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 20 לתכנית מפורטת 106/03/5 – מבואה דרומית ביחד עם התשריט המצורף אליה.
עיקרי הוראות השינוי: א. חלוקת הקרקע למגרשים, צורתם ואורך חזיתם.
ב. קביעת שימושי קרקע למטרות כדלקמן:
אזור למשרדי דרך ועסקים, אזור למבני ציבור, שרותי נופש ותיירות, שטחים למטרות נופש ספורט, אזורים למסחר ומלאכה אמנותית, הסדרת חניה, שטחי חניה, שטחים ציבוריים פתוחים ומעברי הולכי רגל.
ג. הסדרת עבודות פיתוח ותשתית בנקז ניקוז ושיפול באזורי הצפה של נחל באר־שבע.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית 260 דונם
גבולות התכנית: צפון – נחל ב"ש, העיר העתיקה
דרום – דרך עוקפת שכונתית, צומת דימונה.
מזרח – דרך אילת: כביש – שכונת נוה נוי.
כל המעונין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעונין, בקרקע, בבנין או בכל ענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן הזכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חדשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה.

שלום הרבי
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

עיריית חיפה – משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
מלפון מספר – 04־648775
הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי:
מר רמי גוטמאס לאשר שימוש חורג מסגריה יעוד המהווה שימוש חורג ממגורים למכר + מחסן ברחוב סירקין מס' 29 הלקת 35: 34 בגוש 10852 חיפה.
הבקשה כרוכה גם בבליטת גגון לכרזות הקדמי.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות 08.00־11.30.
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
איתמר יעבין
מהנדס העיר

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי לוד
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה לוד הופקד שינוי תכנית הנקרא "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' לד/728" ביחד עם התשריט המצורף אליה.
עיקרי הוראות השינוי: שינוי יעוד חקלאי לאזור מגורים א' רב' שלבניין ציבורי וש.צ.פ, שינוי יעוד לאזור עתידי לשב.צ, מוסד ציבורי לאזור מגורים ג', התוויית דרכים חדשות ובטול קיימות וקביעת הוראות בניה בתחום התכנית.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 3967 חלקה 10, 11, 12, 55, חלקי חלקות 7, 8, 9, 21, 53, 57, גוש 4027 חלקי חלקה 43.
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעונין בקרקע, בבנין או כל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה, ועליה לכלול פרוט ההנמקה להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – מחוז המרכז
7.4.1987

هكذا من الأصل

■ פולין

אין סולידריות אחרי „סולידריות"

כל האסירים הפוליטיים, זכריז גנראל ירוזלסקי בחודש ספטמבר שעבר, עומדים לזכות בחנינה. תוקם מועצה מייעצת, שחבריה אזרחים מכובדים, כדי לייעץ לו. הצנזורה תרוסן בארוח דראסטי. חשוב מכל, נראה היה כי הממשלה מוכנה להפעיל מחדש את הרפורמות הכלכליות שאומצה רשמית ב־1982, אבל את רובן זנחה.

ממשל רייגן ביטא את יחסו החיובי לעניין על־ידי ביטול הסאנקציות האחרונות שעוד נותרו נגד פולין, ובפי גורבאצ'וב מלים חמות אל המנהיג הפולני, כשקיבל את פניו במוסקווה.

יש פולנים המדברים בחיוב על ההקלה בצנזורה ועל הוצאת כתבי־עת „עצמאיים" חדשים. עורכיו של כתב־עת מחתרתי „מריטום", מנסים להפכו לכתב־עת חוקי. טדיאוש קונוויצקי, סופר מחונן, אשר מאז 1979 יצאו ספריו רק בהוצאות מחתרתיות, הוציא עתה ספר באחד מבתי־ההוצאה הגדולים בפולין. „כל זמן שהצנזורה תתן לי מנוחה", הוא אמר, „אמשיך לפרסם בגלוי. ברגע שישלפו את המספריים, אני אחזור למחתרת". עם עין אחת לעבר מוסקווה, נתפסו העיתונים הפולניים בהתלהבות לרוח ה„יאוונושץ'" (שווה־הערך הפולני ל„גלאסנוסט"). אף שהסיקור של הרשות הרץ הוא עדיין מחפיר, נראה כי אין למעשה שום נושא פנימי שאסור לגעת בו.

בעיני רבים מן האינטלקטואלים הפולנים, בייחוד אלה המעורבים ב„סולידאריות", יש לוויתורים אלה משמעות מועטת. הם מצביעים על כך שמועדון „פאן" הפולני ואיגוד הסופרים, שנאסרו ב־1983, עדיין אסורים. חשוב מזה, מבין 75 חברי המועצה המייעצת אין אף נציג לגיטימי אחד של מעמד העובדים. הברית בין העובדים והאינטלקטואלים נתנה ל„סולידאריות" את כוחה במשך 16 חודשי קיומה החוקי; לדברי ברוניסלב גרמק, היסטוריון נכבד ואחד מיועציה הראשיים של „סולידאריות", עשויה ברית זו להתפורר ברגע שהשלטונות יעניקו את ויתוריהם בעיקר לאינטלקטואלים.

תמיכת מעמד העובדים ב„סולידאריות" מצטמקת במהירות, כפי שמראים משאלים שערכו סוציולוגים תומכי „סולידאריות". מספר החברים המשלמים מסים הוא בוודאי נמוך ממיליון, המספר הניתן לעתים ממקורות „סולידאריות".

„סולידאריות" טרחה ותיפשה עניינים העשויים לעודד את תמיכה. במפעלי הפלדה של נובה הוטה, לדוגמה, הציגה הוועדה ה„פתוחה" המקומית שתי תכניות: אחת המעניקה לעובדים קשישים זכויות מסויימות, ושניה המעודדת צעירים להקים שיכונים קואופרטיביים. אבל „הכל נורא קשה", אמר אחד המנהיגים המקומיים של „סולידאריות", „כאשר אתה מוקף בפאסיביות קודרת". אחד מעמיתיו הזכיר עצומה שהוגשה זה לא כבר למען החזרת הפלוראליזם של האיגוד המקצועי: „לו יכולנו לאסוף כמה מאות־אלפי חתימות," אמר, „היינו מכריחים את הממשלה להאזין לנו". עד כה חתמו כ־8,000 איש.

כל זה משקף את הסלידה הגוברת מכל עיסוק פוליטי. הזמינות הגדולה יותר של סחורות תצרוכת, בעיקר מזון, מסייעת להרגיע את האנשים. אבל באחרונה קבעה הממשלה העלאות מחירים גבוהות למדי, ואם לא תשתפר בקרוב הבניה למגורים, אזי פולנים צעירים – הנאלצים לחכות עד 20 שנה לדירות – לא ישארו אדישים. סופר פולני אחד איפיין באחרונה את הצעירים הפולניים כדור ש„איננו נגוע ב'סולידאריות' והוא צמא להרפתקה משל עצמו, אפילו לקרב".

הערכות־מחדש מכאיבות

נראה ש„סולידאריות" שקועה במיתוס של עצמה ומשוכנעת כי בכוחה לאלץ את הממשלה לוויתורים, על־אף האינרציה הנוכחית. כל תקווה שתנועה זו מספקת בדבר שותפותה במשטר היא תקוות שווא.

ב־1982 הקים המשטר את התנועה הפאטריוטית לתחיה לאומית („פרון"), ארגון שנועד לגייס תמיכה בעמדותיה של הממשלה. אפילו אוייביה המרים ביותר של „פרון" משבחים אותה במקצת: על דין־וחשבון שנון שהגישה בעניין הרפורמות הכלכליות; על דו"ח אחר, המכיר בכך שמועצות הפועלים מיטיבות ביותר לפעול כאשר בראשן עומדים חברי „סולידאריות". המשבחים־בעל־כורחם הללו אינם מעלים כלל על דעתם להצטרף ל„פרון", אבל מדוע אינם תומכים בכמה מפעולותיה?

„הקונגרס (הרשמי) של האיגודים המקצועיים המחודשים של פולין", הטוען לשבעה מליון חברים, מכיר ב„תפקידה המוביל" של המפלגה הקומוניסטית; היושב־ראש שלו, אלפרד מיודוביץ, הוא חבר הפוליטביורו. אבל אין הדבר דומה ל„מועצה המרכזית של האיגודים המקצועיים" של טרם־„סולידאריות", שמילאה בצייתנות את התפקיד שהועיד לה לנין, בשמשה כ„רצועת ממסר" של המפלגה. בקונגרס בינואר פתחה הפדראציה החדשה את הבמה לדיון, לוויכוח ואפילו לביקורת על הממשלה. באחרונה תקפו האיגודים הרשמיים את העלאות המחירים המוצעות והמליצו על „שינויים מבניים בעלי אופי של כלכלת שוק".

הכל מכירים בצורך ברפורמה כלכלית. העיתונות הרשמית, אשר במשך שנים תיארה את „סולידאריות" כאשם העיקרי, מודה עכשיו כי קווי פעולה הרי־אסון והתנגדות בת עשרות שנים לרפורמות הביאו את המדינה אל סף שואה כלכלית. כמה מן הסימפטומים הם: כלכלה שהתכווצה בממוצע של 0.8% בשנה בשנים 1981־1985; רמת־חיים שירדה ירידה תלולה; דלדול ההון (דקפיטליזציה); „כלכלה שניה", המתפשטת במהירות וגובלת לא פעם בסחר חליפין. ואחרון אחרון, החוב החיצון של פולין במטבע חוץ הוא 30 מיליארד דולר והוא עדיין תופח.

בפברואר 1982 אישר בית־הנבחרים הפולני, הסיים, חוק של רפורמות כלכליות. בתנאיו נכללה הרחבת המגזר הפרטי, הענקת אוטונומיה רבה יותר לבתי־חרושת ולמועצות פועלים, וקביעת הרווחיות כקנה־מידה לקיומו של מפעל. הסבוטאז' הביורוקראטי לא איחר לבוא. בשנה שעברה הכריז גנרל יארוזלסקי על „השלב השני" של הרפורמה. כשהגיעו המסמכים לסיים בדצמבר, התברר שאין זה אלא יין ישן בקנקן חדש, והפארלמנט – הנוח בדרך כלל – החזיר אותם לשם עיון מחדש. עכשיו התכנית היא להציג את המסמכים המתוקנים ל„דיון ציבורי" ולאחר זאת להחזירם לסיים.

בינתיים משתתפים כלכלנים רבים במסע למען שינויים רדיקאליים בכלכלה. אחד מאלה הוא יאן מויזל, מן המכון הכלכלי של האקדמיה למדעים של פולין. הוא ואחרים מדברים על בנקים מסחריים, בלתי־תלויים בממשלה; על מסי איגוד קטנים יותר (כרגע הם בסביבות 60%); על תשלום גבוה יותר לעובדים במפעלים המייצרים ליצוא, אם יתייעלו; על חופש רב יותר למנהלי מפעלים, כדי שיהיו פחות תלויים בצווי המשרדים הממשלתיים. מויזל אומר כי את חוק פשיטת־הרגל בן השנתיים, שהוחל עד כה רק על תשעה מפעלים („מן הראוי היה להפעילו על כ־100 מפעלים") יש לאכוף כראוי; יש להעלות הצעת חוק, המרשה קיום מפעלים מעורבים, שבידי הממשלה תהיה השליטה על 51% שלהם.

רוב הכלכלנים מסכימים כי גם שינויים אלה יעלו יפה רק אם יתלוו אליהם רפורמות פוליטיות. כוונתם היא: כוח רב יותר למועצות הפועלים ולסיים; חוק בחירות חדש (יותר ממועמד אחד, לפחות בבחירות מקומיות), וזכויות שוות למגזרים הממשלתיים, השיתופיים והפרטיים בכלכלה. בלי הוויתורים הללו – אלה שיצטרכו לשלם בעד הרפורמות הכלכליות באבטלה זמנית ובשכר ממשי נמוך יותר לפני תחילת השיפור, לא יתמכו בהם.

ההתנגדות לרעיונות אלה באה מצד אותו סוג אנשים המתנגד לשינויים של גורבאצ'וב בברה"מ: אנשי מנגנון המפלגה, ביורוקראטים במשרדים הכלכליים של הממשלה, וגם (מודים אנשי הרפורמה במרירות) רבים מן הפועלים הפשוטים. מי, פרט לכלכלנים ולחברי האופוזיציה, תומך ברפורמות? גנרל יארוזלסקי, משיבים לך, תומך לפחות בכמה מהן, וכן כמה אנשים בפוליטביורו. והרי ישנו החבר גורבאצ'וב, אשר שמו נישא על כל שפתיים בימים אלה. „אם יישאר בתפקידו, לפחות שנתיים, ויצליח אפילו חלקית בכמה מהרפורמות שלו", אומר אחד מאוהדיו, „יצטרכו אנשי הקו הנוקשה שלנו לשתוק. אם ייכשל, אנחנו אבודים".

מסמך בדבר „השלב השני" של הרפורמות פורסם ב־17 באפריל. יש בו הצעות הסודות לדצנטרליזציה, ליתר תחרות ולביטול אפשרי של הסובסידיות. אבל בבחינה מדוקדקת נראה „השלב השני", למרבה העצב, כמו השלב הראשון, לפחות למשך השנים הקרובות. כמה מחברי ועדת הרפורמה הכלכלית, שהכינו את המסמך הזה, ביקרו אותו קשה על מורך־הלב שבו.

אין להכחיש כי ליבראליזציה מסויימת אכן מתחוללת בפולין. הטריבונל החוקתי החדש, לדוגמה, נוצל בהצלחה כדי לחלוק על צווים מסויימים. עד כדי כך הרחיקו לכת, שכמה משפטנים הילולו זאת כעדות להכרתם ההדרגתית של השלטונות בעליונות המשפט. ואולי טרם נאמרה המלה האחרונה על צדדתן העתידית של הרפורמות הכלכליות: ה„דיון הציבורי" יספק הזדמנות לביקורת, ואולי לשינויים, לפני שהמסמך הסופי יוגש לסיים.

עד כה נמדדת ההתקדמות בסנטימטרים. הממשלה איננה נכונה, ואולי חוששת, לנהוג באומץ. האופוזיציה מפולגת או רדומה. התקווה שפולין תוכל לגבור על תשישותה נראית רחוקה למדי.

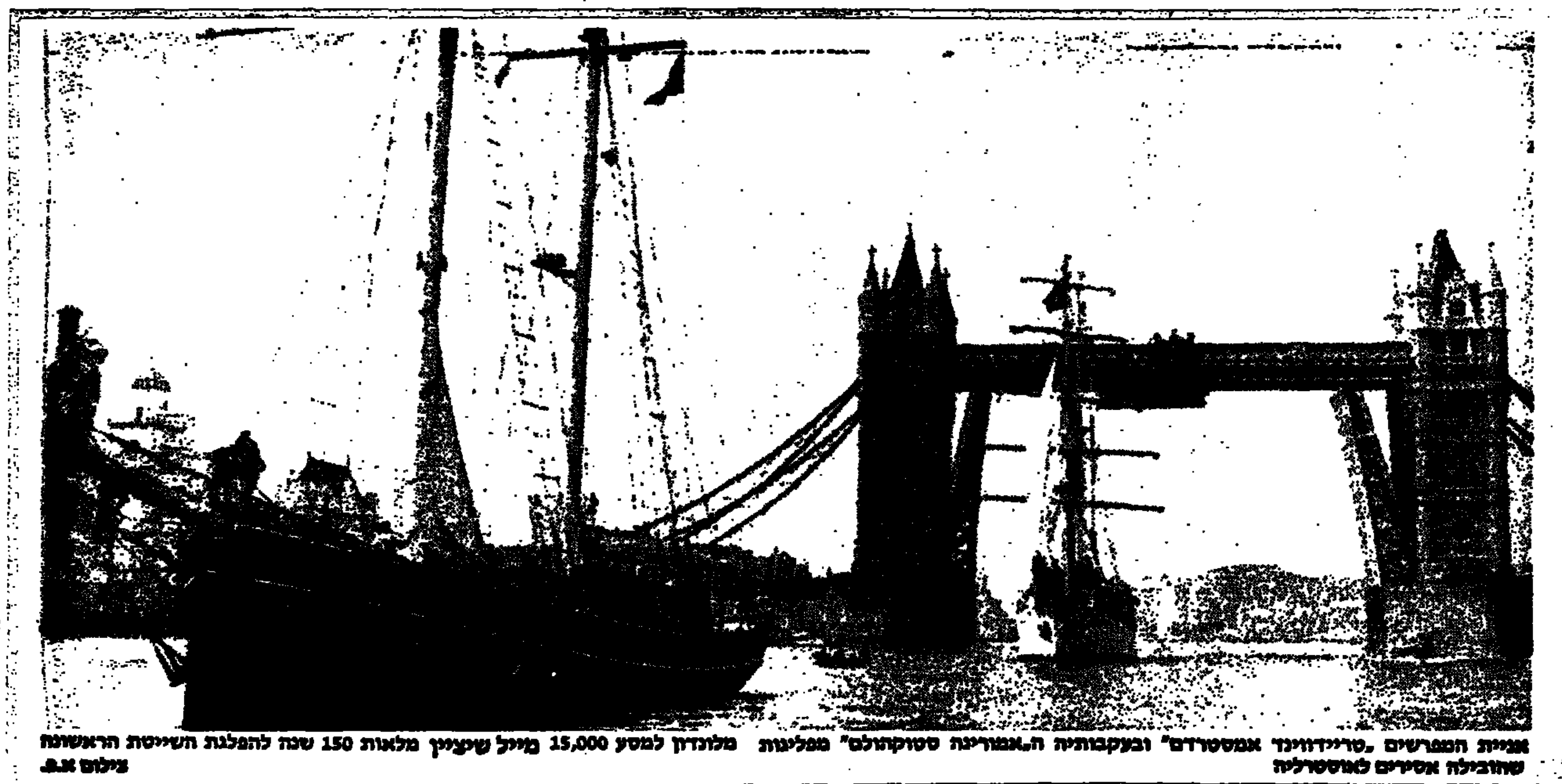

אניות המפרשים „טריידווינד אמסטרדם" ובעקבותיה ה„אמריגה סטוקהולם" מפליגות מלונדון למסע 15,000 מייל שיציין מלאות 150 שנה להפלגת השייטת הראשונה שהובילה אסירים לאוסטרליה צילום א.פ.

■ מזרח גרמניה

הקֶצֶב: רוק כבד

בקפה 'דאוהאוס', מול בית העיריה המקומי, גוברים פקידים גוצים במנות הגלידה הענקיות, עטורות הקצפת, המוגשות להם. בקרבת מקום, בקפה 'פליר' מנהלים בני־נוער, זנוחים בכסאות הפלסטיקה, שיחה קולנית מעל ספלי קפה. הצפיפות ב'מרתף באכחוס' – ובפונדק פארנוירס, שבמורד הכביש – גוברת.

מזרח־ברלין עדיין איננה גן עדן גסטרונומי, אבל עוגות ושיכר כבר אינם נדירים כבעבר.

התיירים – שסלידתם גברה עם כל תשובת „מצטער, אין יותר", לה זכו מפי מלצרים חמוצי־פנים – נהגו לסגת אל עבר המסעדות המקבלות תשלום במטבע זר במלונות העילית. מקומות האוכל הטובים, הבודדים – כמו 'גאגימר', ליד בית האנסמבל הברליני על־שם ברכט היו, בדרך־כלל, מלאים עד אפס מקום. כעת מצויות גם נאות־מדבר אחרות, במיוחד באיזור רובע ניקולאי – המרכז העתיק של ברלין – העובר שיפוץ והדר: הסימטאות, הבתים הגמלוניים ובתי הקפה מהווים ניגוד מעודד לתהום הבנוי של 'אלקסנדרפלאץ' – שטופת רוחות בחורף, להטת בקיץ.

אלה המוצאים את אכסניות 'אולדה וולדה' – שברובע ניקולאי – מעושות מדי, יכולים ללכת אל 'הערכאה האחרונה', בווינשטראסה שבקרבת מקום, על ספסליה הפשוטים ותודיה האפלים. על תענוגות הלקוחות אין מעיבים לא המיקום – בפינת בית משרדי התביעה הכללית – ולא נוכחותם של הופוס (או 'פופוס' – „משטרת העם"), ב„אפטר" ובמדים. הבאר מציע ארבעה סוגי בירה ואפילו יין לבן יבש – וזה לא מכבר חיזיון נדיר במזרח־ברלין.

אגף המרפסה הפתוח („הטראסה" – מרפסת) של קפה 'אופרה', בשדרת אונטר דן לינדן – (שאנז אליזה ההיסטורי של ברלין) שומר על ייחודיותו: נקודת־תצפית מעולה לצפיה על הילוך־הברווז של החיילים בטקס החלפת משמרות־התמיד, ליד אתר ההנצחה לקורבנות הפאשיזם. בשביל ציפורי הלילה, מציע המקום דיסקוטק עד 4 לפנות בוקר. הצעירים מעדיפים את קפה „צפון" ברחוב שנהאוזר – אשר בר הלם התואר „קשה" גם את המגנון המוסיקאלי (רוקנ'רול) גם את המאמץ להדור פנימה. ערבי הופעים, בפרידריך שטאט־פאלאסט – הולך על הקרה, נערות, שורת־רגליים ומפלי־מים ראויים לציון לפי כל קנה־מידה של עיר מערבית כלשהי. חבל רק שפרידריך שטראסה – שמחוץ לאולם – אינו אלא את־רבייה מכוער.

גם זה, מבטיחים תושבי מזרח־ברלין, יהפוך לשורת תמבוקים ומקום טיולי־מותרות.

■ סרי לנקה

הגיון הטרור האכזר

21 באפריל, פצצה בתחנת אוטובוס בקולומבו – בירת סרי לאנקה. 150 הרוגים. ארבעה ימים קודם נטבחו 126 סינהאלים – לא רחוק מהנמל הצפון־מזרחי, טרינקומאלי – ועוד 15 נרצחו, באותו איזור ב־20 באפריל. ככל שנתונים אלה מזעזעים, הרי האסון הגדול ביותר הצפוי למדינת־האי הוא הנטיונות למצוא פתרון של שלום. יותר מאי־פעם דומה היום כי מלחמת האזרחים לא תופסק אלא תימשך עד הסוף.

התקווה לשלום, אף כי מעומעמת, התגברה ב־10 באפריל, כאשר הודיע לאליט אתולאטמודי (השר לביטחון לאומי), על הפסקת־אש במלחמה נגד לוחמי הגרילה שמטרתם הקמת מדינה עצמאית בצפון־האי.

השנה, דומה היה שהממשלה הגיעה לבסוף לעמדת יתרון על פני המורדים. במתקפה מאורגנת היטב, שהחלה בפברואר, נעו כוחות הצבא לתוך האיזורים הטאמיליים שבצפון־האי, בהרסם את בסיסי המורדים ובהשתלטם מחדש על הדרכים העיקריות.

בהודיעה על הפסקת־האש, הגניבה הממשלה יותר ממבט אחד לעבר הודו: בדרום־הודו, בטאמיל נאדו, יש למורדים בסיסים. נסיון תיווך, שביצעה הודו בראשית השנה, נזנח בפברואר, אחרי המתקפה הצבאית. ההודים אמרו כי ינסו שוב, אם יחדל הצבא מתקיפת מטרות אזרחיות בג'אפנה ואם יתיר את המצור הכלכלי ההדוק שהטיל על לשון־היבשה. סרי לאנקה הצהירה כי אם הפסקת־האש תוכח כיציבה – יוסר המצור.

החוליה החסרה בתהליך השלום היא המורדים עצמם. מניחים, שהם לא חפצו בניהול משא ומתן מייד אחרי שספגו את המפלה הצבאית החמורה ביותר מאז ראשית התקוממות. הסכמה למשא ומתן תהווה הודאה במשהו קרוב מאוד לתבוסה – מנהיגיהם ייאלצו לשאת ולתת מתוך עמדת חולשה. אם נכון ניתוח זה, הרי המורדים השיגו את מטרתם המיידית – טבח האזרחים היווה סוף פסוק להפסקת־האש הממשלתית.

ההיגיון האכזרי של החשיבה הטרוריסטית איננו חדל בנקודה זו. הפצצה בתחנת האוטובוסים בקולומבו יכולה להיות מכוונת ליצור זעם בקרב אוכלוסיית הרוב הסינהאלי בבירה – ולדחיפתה אל עבר מעשי נקם בטאמילים המקומיים, כחזרה על ציד הטאמילים בשנת 1983. זה – כך סבורים, כנראה, מנהיגי המורדים – יצור בקרב ההודים אהדה לצד הטאמילי. ואכן, אחרי שהפצצה ביצעה את תפקידה המגואל כדם, החלו המונים בקולומבו לאיים על חנוונים טאמילים ולעצור מכוניות על מנת לזהות נהגים טאמילים. מתוך הכלא, שבו אסורים טאמילים רבים, נשמעו יריות; הממשלה טוענת שהיו אלה יריות באוויר שנועדו להגן על הטאמילים. על עיר־הבירה הוטל עוצר.

ב־22 באפריל הורתה הממשלה לחיל־האוויר להפציץ את ג'אפנה, וטענה שבהפצצות נהרגו 80 אנשי גרילה. הטאמילים יודיעו בוודאי שבהפצצות נהרגו אזרחים.

פעם נוספת הוכחה יעילותו, בצד קשיחותו ואכזריותו, של הטרור כאמצעי להבטחת המשך המלחמה.

■ מצרים

וֶרונה באה ללוקסור

ילדי ה'בקשיש' לומדים איטלקית. הררי בקבוקי־רים נערמים על גדות הנילוס. מלון 'לוקסור' בנה אגף נוסף.

מצרים מצפה לגדולות מפלישת זמרי האופרה, מוזמני הכבוד ותיירי „חבילות־הנופש". הפלישה החלה ביום שישי האחרון אמורה להתחיל ב־2 במאי, כאשר מקדש לוקסור העתיק שישמש בימה לעשרה ביצועים של האופרה המפורסמת לג'וזפה ורדי.

יצירה מרוממת זו – שהוזמנה לראשונה לכבוד חנוכתה של תעלת סואץ – מעלה על נס את גדולתה של לוקסור לפני 3000 שנה, כאשר עדיין נקראה תֶּבֶּס. בליל הפתיחה השר התפקיד הגברי הראשי על־ידי פלאסידו דומינגו – בפני 4000 צופים. בית האופרה של ורונה העניק למופע את הזמרים האחרים. חיילים מצרים אמיתיים ביצעו את תפקידי 600 הניצבים.

אבל בחירת המקום, שישמש תפאורה לאופרה, החייתה את המאבק בין חברות־התיירות ובין חסידי שמירת אתרי התיירות.

המופע מכוון לתת לעונת התיירות הנוכחית תוצאות טובות יותר מאלה שהיו לעונת 1985/86, כאשר מבקרים־בכוח רבים נבהלו וברחו מפני הטרור ומהומות־השוטרים בקהיר. הרעיון הוא של פאוני מיטואלי – מצרי הזוי בווינה, בעליה של סוכנות־נסיעות ויבואן נפט ושטיחים. ההתנגדות הועלתה על־ידי רשות העתיקות המצרית, שחוששה כי שרידי המקדש הרעועים – שכבר כיום מאיימים עליהם צעדי המוני המבקרים ועליית פני מפלס המים – יעורערו עוד יותר תחת כובד משקלם של צופים, זמרים ומנגנים.

הנשיא מובארק התעלם מן החששות, אבל כמה אגיפטולוגים זרים ממשיכים לרטון. לאני בל, איש־אוניברסיטה משיקאגו העוסק בשימור ציורים וכתובות עתיקות, בטרם ייעלמו או יתפוררו – חושש מהשפעתם של 4000 יושבי־ספסלים על קרקע המקדש הרעועה. הוא מציין כי אחד משערי העוגן, שבכניסה למקדש, כבר מראה, זה זמן רב, סימני תפיחה מבשרי־רע. המפיקים עונים שהכל הובא בחשבון.

בהסתפקות־במועט מלהיבה ממש, הם ימנעו מלהעלות על הבימה – במסגרת המערכה השניה, שבה מצעידים הכובשים המצרים את השלל שבזזו מן האתיופים – ולו פיל אחד, או גמל לרפואה. יהיו רק 30 סוסים, ואולי אריה אחד.

ספינות־נהר יסילו את עוגניהן בקרבת מקום־החיזיון ויספקו בסיס למקומות־צפיה נוספים. מקהיר יוטסו מזון ומשקאות – ושישה רופאים. המושל המקומי בלוקסור ורשות העתיקות יקבלו, כל אחד, חמישה דולרים ממחירו של כל כרטיס שיימכר, ועונת המלונאות תוארך מעבר למועדיה המקוריים.

אפילו מאמצים אלה אינם מרגיעים. בפרסומות מדובר על 10 ההופעות כעל השעות הראשונות. האגיפטולוגים אומרים, כי ורדי בוודאי חשב על מקדש קארנאק, משום שמיתוס לוקסור נחשף רק בשנת 1882 – 11 שנים אחרי שקהיר חזתה בהצגת הבכורה של אאידה, ובכלל זה הפילים, הגמלים וכל השאר.

■ אנגליה

הלייבור והבוחר השחור

יותר מ־30 אחוז מן הבריטים מודים כי יש להם דעות קדומות כלפי אנשים מגזעים אחרים. מפלגת הלייבור, בית הקיבול המסורתי של הקול השחור, חוששת עתה כי היא מאבדת את תמיכתם של לבנים בגלל דיבור רם מדי למען הזדמנויות שוות למיעוטים.

וזה רבה הדאגה, שהמפלגה מנעה בעקביות מחברי המפלגה השחורים הקמתם של חוגים לשחורים, אף שקיימים בה חוגים מיוחדים לנשים ולצעירים. המהומה שקמה בשל כך גרמה למפלגה יותר נזק משהיה גורם לה אילו התירה את החוגים מלכתחילה.

שרון אטקינס, המועמדת הפארלמנטרית באיזור מזרח נוטינגהם, אמרה בכינוס למען חוגים לשחורים, כי איננה רוצה לעמוד לבחירה אם איננה יכולה לדבר בשם אנשים שחורים. יתכן שהיא תיקרא על כך לסדר על־ידי הוועד המנהל הארצי של המפלגה. בשבוע שעבר ניסו ארבעה מן המועמדים השחורים הבולטים ביותר של המפלגה לשכך את סערת הרוחות בהצהירם בפומבי כי נצחון הלייבור בבחירות הקרובות חשוב יותר מהקמת חוגים של שחורים.

מפלגת הלייבור נתונה במצב קשה. בספר של „העמדות הגזעניות של הבריטים" הודו 32 אחוז ממצביעי הלייבור כי יש להם דעות קדומות גזעניות; זה פחות מ־40 אחוז בקרב השמרנים, אבל בכל זאת מספר ניכר, בעיקר משום שרבים מתביישים להודות ברגשות כאלה. עם זאת, יותר מ־60 אחוז מן השחורים שהגיעו לקלפי הצביעו בעד הלייבור בבחירות הכלליות ב־1983, בעוד שהלייבור זכה אז ב־28 אחוז בלבד ממספר המצביעים הארצי.

הדילמה של הלייבור, לפי מחקר של „נאמנות ראנימיד", היא שדווקא משום שהתמיכה השחורה כה גבוהה, אין זה סביר שהיא עוד תגבר; ואפילו בשיאה היא עדיין מסתכמת בפחות מ־10 אחוזים ממספר המצביעים הארצי למען הלייבור ובכל זאת, התקפות העיתונות על מדיניות ההזדמנויות השוות של הרשויות המקומיות שהלייבור שולט בהן, מרחיקות אולי מן המפלגה את תומכיה הלבנים.

הקול השחור עשוי בכל זאת להעביר מושבים (צירים). ועדת היחסים הקהילתיים, במחקר שערכה על הבחירות הכלליות ב־1974, מצאה 59 מושבים במקומות שהאוכלוסיה השחורה בהם גדולה מן הרוב של המנצח הזוכה. בתוך אלה נכללים 13 מתוך 17 אזורי הבחירות שהלייבור כבש מן השמרנים כדי לזכות ברוב בבחירות של אוקטובר. היום, ב־52 מתוך 523 אזורי הבחירות באנגליה יש אוכלוסיות מחבר העמים הבריטי ומפקיסטאן המגוונת. יותר מ־15 אחוז מכלל האוכלוסיה באותם אזורים. האזורים בעלי הריכוזים הגבוהים ביותר הם בלונדון, ו־11 מתוך 14 הרבעים בלונדון, הכוללים אוכלוסיות שחורות או אסיאניות בשיעור של יותר מ־15 אחוז הם בשליטת הלייבור. אבל הלייבור אינו יכול לסמוך על תמיכתם. רובע „טאוור האמלטס", עם אוכלוסיית שחורים ואסיאנים של 20 אחוז, נמצא בשליטת איחוד המפלגה הסוציאל־דמוקרטית והליברלים; וסקר מטעם מועצת לונדון הגדולה, ששבקה חיים בינתיים, מראה כי בקרב כמה קבוצות אסיאניות גדלה התמיכה בשמרנים.

נראה שעמדותיהן העדתיות של המפלגות הפוליטיות השונות אינן הגורם המכריע בתמיכתם של השחורים. משאל האריס מימי הבחירות של 1983 מצא כי מכלל אלה, שבדרך כלל הצביעו בעד הלייבור, 31 אחוז מן האסיאנים, אבל רק שבעה אחוזים מן השחורים, נימקו את הצבעתם בכך שהמפלגה תומכת בהם. הרוב הגדול (64 אחוז ו־76 אחוז לפי הסדר שנזכר) נימקו זאת בכך שהלייבור „תומך במעמד העובדים". ובדומה לכך, סקר בחירות 1983 של גאלופ וסקר 1984 של מועצת לונדון הגדולה – שניהם מצאו כי השחורים, בדומה ללבנים, הצביעו על האבטלה ועל הבטחון כשאלות הפוליטיות החשובות ביותר (אף שבקרב השחורים היה הביטחון במקום נמוך קצת יותר).

הסיבה לכך שלכאורה אין מייחסים חשיבות לעמדותיהן העדתיות של המפלגות, היא אולי שנושא הגזע הוא כאבן בימי מערכות בחירות. הפעם, כך חוששת מאריאן פיצג'ראלד, מחברת דו"ח „נאמנות ראנימיד", יתכן שישחקו על קלף הגזעים ומפלגת הלייבור עלולה להיפגע מהתגובה החריפה של הקול הלבן. כבר עכשיו מכנים כמה עיתונים את פקידי ההזדמנויות השוות ברשויות המקומיות שבשליטת הלייבור „מרגלים" או „קומיסארים". לרוע מזלו של הלייבור, כאשר הגזע הופך לסלע מחלוקת בבחירות, כפי שקרה ב־1970, מפלגת הימין היא הזוכה בבחירות.

שחורים והפוליטיקה המפלגתית בבריטניה, מאת מאריאן פיצג'ראלד, נאמנות ראנימיד.

מפילות הדולר – בבורסה של טוקיו צילום א.פ.

אם אתה מחפש

צה"ל מציע לך

קצין במילואים

עבודה דינמית, עצמאית, לא שגרתית

תפקיד הכולל מגע עם אנשים ושטח, אפשרות להתפתח ולתרום

נתונים דרושים:
- גיל - 23-32
- השכלה תיכונית
- פרופיל 64 ומעלה
- ידיעת השפות ערבית או אנגלית - יתרון

פנה אלינו לת.ד. 57542 ת.א. מיקוד: 61373 בצרוף קורות חיים ופרטים אישיים (כתובת, טלפון)

מועמדים שימצאו מתאימים יוכשרו לתפקיד

סודיות מובטחת

יחידת האבטחה בגבול ישראל־מצרים

דרושים

בוגרי יחידות קרביות לתפקיד בטחוני

שכר: עד 1,400 ש"ח לחודש + הטבות רבות נוספות, כגון דיור, ארוחות, נסיעות ומענקים.

הכישורים הדרושים:
★ לוחמים ביחידות שדה (עדיפות למסיימי קורס פיקודי). ★ בעלי כושר גופני גבוה, פרופיל רפואי 82 ומעלה (בעלי משקפיים יחוייבו בעדשות מגע רכות) ★ עד גיל 27 ★ עבר ללא דופי ★ בוגרי 12 שנות לימוד ★ דוברי השפה האנגלית (ערבית-יתרון).

הקבלה לעבודה מותנית במעבר קורס.

ועדות קבלה תתקיימנה במשרדי חברת "חשמירה" בע"מ, ברח' בן־יהודה 77, תל־אביב, קומה ג', בימים רביעי וחמישי (6-7.5.87) , בין השעות 9.00-13.00.

על המועמדים להצטייד בתעודת זהות, פנקס מילואים, תעודת שחרור, פנקס שבוי ו־3 תמונות.

למועצה מקומית קרית מלאכי
מחלקת החינוך
דרושים לשנה"ל תשמ"ח
לבית הספר המקיף הכללי

מורים

למתמטיקה, לאנגלית, ללשון, לגיאוגרפיה, לפיזיקה ולמחשבים.

פרטים: אלי שטמפפר מנהל בית הספר
טלפונים: בבית 03-9228939 בבית הספר 055-81317

לבית הספר המקיף הדתי

מורים

למתמטיקה ולאנגלית

פרטים: אלי זמיר – מנהל בית הספר
טלפונים: בבית 051-34357 בבית־הספר 055-81315

החברה למוסדות חינוך ותרבות בתל־אביב | עיריית ת"א־יפו האגף לשירות רווחה

דרוש/ה

★ מנהל/ת

מרכז יום לקשיש בשכ' התקווה

הכשורים:
1. עובד/ת סוציאלי/ת אקדמאי/ת או כשיר.
2. 3 שנות נסיון בעבודה, רצוי עם קשישים.
3. כושר ניהול וריכוז צוות עובדים.
4. נכונות לעבודה מפוצלת.

מכתב הצגת מועמדות יש להפנות למנהל לשכת דרום רח' מקוה־ישראל 6, תל־אביב, בצרוף תעודות ומסמכים.

אוריין משלחי מטען 1985 בע"מ נציגי

PAN AM Cargo

דרושים למשרה מלאה
1. **מנה"ש סוג 3** – בעל נסיון של 3 שנים
2. **קלדנית** – עדיפה בעלת נסיון על משחב DATA point
3. **שליח** – עם רשיון לטילון
4. **מרכזנית**

פרטים בטלפונים 339104, 03-338595

EITAN איתן Insurance Co.Ltd. חברה לביטוח בע"מ
איתן חברה לביטוח בע"מ
רח' בן־יהודה 1 ת"א
דרוש

פקיד חשבונות וגביה

לעבודה מגוונת

מועמדים רציניים יתקשרו 03-5102424 פנימי 220.

THE CARLTON HOTEL TEL AVIV

- ★ **חדרניות** – הכשרה תינתן במקום
- ★ **קופאי לילה** – חובה נסיון בבית מלון 5 כוכבים.
- ★ **מלצרים** – הכשרה תינתן במקום – עדיפות לסטודנטים.
- ★ **טבחים מקצועיים**
- ★ **מרכזנית** – אנגלית טובה חובה. – שפות נוספות – יתרון
- ★ **בל קפטן** – בעל נסיון קודם בתפקיד זה – אנגלית חובה
- ★ **דור מן** – אנגלית חובה

נא להתקשר לכהן אדם 03-201467

למשרד אדריכלות בירושלים
דרושים

אדריכלים

עם נסיון של שנתיים לפחות
לפנות בצרוף קורות חיים לת.ד. 20175 תל־אביב

לגוף ביטוח ארצי
למשרדה בתל־אביב דרושה

מזכירת משרד

גיל 30 ומעלה – נסיון קודם הכרחי
דרושה ידיעת השפה האנגלית

טל. 02-224279 בין השעות 9.00–13.00

הנדסת התפלה לישראל (תהליך זרחין) בע"מ

איזור התעשיה הרצליה דרושים

מהנדס מכונות
לתכנון מתקני התפלה
נסיון של כ־5 שנים בתעשיה כימית בתפעול מתקנים ו/או בתכנון (צנרת, מיכשור ובקרה, תכנון מבני)

מהנדס מכונות/אוירונאוטיקה
עם התמחות בתכנון מדחסים, נסיון של 3 עד 8 שנים

מהנדס הרכבות וייצור
מהנדס מכונות עם נסיון בעבודות הרכבת מתקנים בתעשיה הכימית הכוללים משאבות, מנועים, מיכשור, צנרת וכו'

טכנאי מכונות/ייצור
להפי — נסיון בהרשאה מעקב הזמנות, רכש וייצור במפעל תעשייתי בתחום המתכת

מזכירה/כתבנית אנגלית — ספרדית
שליטה מלאה בשפות הנ"ל – רצוי נסיון במעבד תמלילים

5 ימי עבודה בשבוע

לפנות בכתב בפרוט נסיון קודם בעבודה ת.ד. 18041 ת"א מ. 61180

בקבוצת כימיקלים לישראל

בכל רחבי הארץ ★ בכל רחבי הארץ

זינס קוסמטיקס בע"מ JeunessE
יצרני פלצנטה פנסאויטין

קריירה למצליחנית

את צריכה להיות: אשה עצמאית, עם סגנון הופעה מטופחת ובטחון בת 25 ומעלה, כושר ביטוי ושכנוע מעולים, חוש נכון לטיפוח (נסיון רצוי) ולעסקים, ובעיקר – אוהבת את תחום היופי והקוסמטיקה ובעלת מוטיבציה אדירה להצליח!

ניתן לך: יופי של קריירה, כמדריכה ויועצת יופי עצמאית, בחברה צעירה, דינמית ומצליחה, המשווקת – בשיטה אמריקאית – סדרות יופי טיפוליות יחודיות, המדוברות ביותר היום בתחום הקוסמטיקה.

מבטיחים לך: הדרכה, הרבה כסף וקידום מהיר!

התקשרי כבר עכשיו לתיאום פגישה:

זינס, משרד ראשי: תל־אביב, רח' מאפו 15, טל. 248357, 233263 לדורית.

בכל רחבי הארץ ★ בכל רחבי הארץ

למפעל בטחוני העוסק בתחומי אלקטרוניקה מתוחכמת

דרושים
★ מהנדס תעשיה ונהול

לנהול יחידת הנדסת תעשיה ונהול העוסקת במגוון פעילויות רחב בתחום המקצועי.

★ על המועמד לעמוד בתנאים הבאים:
– בוגר מוסד אקדמאי מוכר בארץ
– נסיון של 2 עד 5 שנים
יועדפו
קציני צה"ל עם רקע מקצועי בתחום האלקטרוניקה.

★ **לקביעת ראיון נא לפנות לטלפון: 03-989114**

— סודיות מובטחת —

למוסד ציבורי ארצי
דרושה

כתבנית במעבד תמלילים וורדמיל

במשרה מלאה. משכורת התחלתית 600 ש"ח ברוטו.

לפנות לטלפון 03-256350 משעה 13.00 (ליעל).

בית הספר התיכון התיישבותי
"אשל הנשיא"
ד"נ הנגב

לשנת הלימודים תשמ"ח דרושים

א. מורים במקצועות:
- ★ פיזיקה
- ★ טכנולוגיה ובקרה
- ★ ביולוגיה
- ★ אנגלית
- ★ ספרות
- ★ ערבית
- ★ כימיה
- ★ חינוך גופני — בנים

ב. מדריך/ה חברתי לפנימיה
מגורים במקום.

מועמדים בעלי השכלה ונסיון יפנו בכתב להנהלת ביה"ס אשל הנשיא, ד"נ נגב או טל' 057-423847

יותר טוב מנפאואר

1,000.– ש"ח
לקלדנית (מסוף) מנוסה

- ★ נסיון של שנה לפחות
- ★ לעבודה במקומות מגוונים ולתקופות ממושכות.
- ★ עבודה במשרה מלאה (יש אפשרות גם למשרה חלקית)
- ★ תנאים מצויינים מובטחים
כולל כל התנאים הסוציאליים – כחוק.

פני אלינו בהקדם — זה משתלם.

המחלקה המשרדית
בן־יהודה 12, א'-ה' 08:00-14:00
טל: 284128, 03-298877

מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית
ירושלים • תל־אביב • חיפה
בארשבע • רחובות

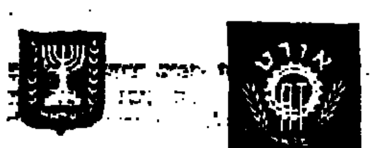

אורט ישראל | משרד העבודה והרווחה

לבתי ספר של רשת אורט
דרושים

מורים ומדריכים

לשנת הלימודים תשמ"ח

1. ירושלים
בי"ס אורט להנדסים ע"ש קנדי
רח' פייר קניג,
טלפון. 02-715837/8
- ★ **חשמל ואלקטרוניקה** (רצוי הנדסאי + תעודת הוראה)
- ★ **מחשבים**
- ★ **אנגלית** (מלוי מקום – 3 חודשים)
- ★ **יועצת**
- ★ **ספרן/נית**

2. חיפה
בית ספר תעשייתי אורט
רשנים והנכרים ביסמים בע"מ
טלפון 04-748567
- ★ **מתימטיקה**
- ★ **פיסיקה**
- ★ **חוזק חומרים**
- ★ **מחשבים**
- ★ **אנגלית**
- ★ **שרטוט טכני**
- ★ **ספורט**
(כל המשרות – חלקיות)

3. תל־אביב
מרכז עירוני לחינוך מקצועי
אורט "יד שפירא"
רח' נס לגויים, טל' 829147/8
- ★ **טכנאות שיניים** (מורה / מדריך מקצועי רצוי בעל נסיון)
- ★ **חשמל** (מורה / מדריך מקצועי)

למשרד עו"ד
דרוש

מנהל חשבונות

- ★ סוג 3
- ★ בעל נסיון של 3–4 שנים בניהול מערכת חשבונות ממוחשבת
- ★ שעות העבודה 08.30–17.00
- ★ 5 ימי עבודה בשבוע

טל: 03-651435

דרושים

נהגי סמיטריילר

בעלי פרופיל גבוה
מאזור ראשל"צ בת־ים חולון
טל. 03-9610891 03-9611187

שלב הקואופרטיב המאוחד להובלה בע"מ

עובד/ת בכיר/ה

לחנות ציוד טיולים ומחנאות

נסיון קודם במכירה, התמצאות בציוד טיולים ומחנאות, נכונות לשעות עבודה גמישות, יכולת הפעלת צוות.

משרה מלאה, התחלה מיידית מקום העבודה ת"א

מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד תוך ציון דרישות השכר ושפות מדוברות לפח' כ"א רח' השפלה 4 ת"א, 66183 – עבור עובד לחנות

החברה להגנת הטבע

לחברת שווק גדולה באזור פתח־תקוה
דרוש/ה

1. מנהל/ת חשבונות ראשי/ת
נסיון קודם הכרחי

2. מנהלי חשבונות
מרמות שונות נסיון קודם הכרחי.

נא לפנות בכתב־יד ובתאור מלא של נסיון קודם, כולל דרישת שכר לת.ד. 13056 ת"א 61130.

למפעל תעשייתי באזור נתניה
דרוש

מחסנאי

בעל ניסיון של 5 שנים לפחות בניהול מחסן עצמאי, רצוי בוגר קורס מפ"טים משוחרר צה"ל עד גיל 40

מועמדים מתאימים תושבי האזור יפנו אל ת.ד. 26137 מיקוד 61261 תל־אביב, בכתב־יד בצירוף קורות חיים, עבור מחסנאי • סודיות מובטחת

לעבודה בת"א
דרושים/ות
- ★ **מלצריות** נאות ובעלות יוזמה, אחרי צבא.
- ★ **עובדי מטבח**
- ★ **ברמן/ית**

טל. 052-914949 למרשיק.

כלכלנית

לתפקיד ניהולי למשרד לרואה חשבון.

ת.ד. 52688 תל־אביב
מיקוד 61212

למשרד פרסום ויחסי ציבור בתל־אביב
דרושה

פקידה

לאחר שירות צבאי, לחצי משרה, אחה"צ
- ★ שליטה טובה בהדפסה בעברית
- ★ שליטה בסיסית באנגלית
- ★ מגורים בגוש דן

שעות העבודה: 13.00 — 18.00.

נא לפנות בכתב ל.ד. 16187, ת"א 61161 עבור פקידה

מדינת ישראל
האוצר אגף התקציבים

דרושים
כלכלנים לעבודה מעניינת ורבת אתגר

נדרש:
- ★ תואר ראשון בכלכלה
- ★ נסיון קודם יתרון

לקביעת ראיון
נא להתקשר לטל' 02-558529

עיריית באר־שבע

דרושים מורים

מרכז מספר 13.8.87

לעבודה בהוראה בבתי הספר המקיפים בשנה"ל תשמ"ח.

1 — **בי"ס מקיף א'** טלפון מס' 39071 — 77296.
מתמטיקה — פיסקה — כימיה — אנגלית — חרושת עץ.

2 — **בי"ס מקיף ו'** טלפון מס' 423760 — 420410
מתמטיקה — פיסיקה — מחשבים — לשון — הסטוריה — תנ"ך — ערבית.

3 — **בי"ס מקיף ד'** טלפון מס' 416591 — 419171
כימיה — מחשב — הסטוריה — לשון — תנ"ך — ספרות — פקידות — אנגלית — מכניקה — אלקטרוניקה.

4 — **בי"ס מקיף ה' ממ"ד** טלפון 414403 — 414407
אלקטרוניקה — מכונאות רכב — פקידות מזכירות והנה"ח

המועמדים שיתקבלו לבי"ס זה חייבים באישור הפיקוח הדתי במשרד החינוך והתרבות.
מועמדים בעלי השכלה ונסיון יפנו טלפונית לקבלת פרטים נוספים ולקביעת מועד לראיון, אל מנהלי בתי הספר עד יום א' בסיון תשמ"ז (29.5.87)

מ. זילברמן
ראש העיריה

המרכז הלימודי לטכנולוגיות הבניה
מלט"ב – חולון
דרושים

1. מהנדס בנין
– להוראת מקצועות הבניה.
עדיפות לבעלי תואר שני ונסיון קודם בהוראה.

2. מורה/מדריך למקצועות החשמל.

המעונינים יפנו לטל' – 804208 (03)

דרושה

פקידה כתבנית

על מעבד תמלילים
שנתיים נסיון
03-335493 03-335467

לקיבוץ מצר
דרוש

טבח

לפנות למרכז המשק
טלפון 06-371966

לחברת מחשבים צעירה ומתפתחת
דרוש

מנהל חשבונות ראשי

- נסיון במערכות מורכבות וממוחשבות.
- רצוי הכרות עם תכנות מסד/מכשבת.
- נכונות לעבודה קשה ומאומצת.
- יכולת עבודה עצמאית, כולל פיקוח על מנהלי חשבונות.

נא לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים לת.ד. 6010 תל־אביב

לדפוס אלף־אלף ר"ג
דרושים:
1. **דפס ½ גליון**
2. **עוזר דפס**
3. **מתלמד** (אחרי צבא)

ולמחלקת צילום וגרפיקה:
1. **מונטז'ר**
2. **גרפיקאית־ביצועיסטית**

טל. 03-7514940, בשעות 14.00 — 17.00.

דרושים מורים

להנחלת הלשון העברית לעולים.
חודשים
במחוז ת"א והמרכז
מורים מוסמכים בעלי נסיון בהוראה.

מתבקשים לפנות למשרד החינוך והתרבות, המחלקה לחינוך מבוגרים, רח' ז'בוטינסקי 21 רמת־גן בין השעות 8.00 – 12.00 לפנה"צ טל. 7515141

לחברת ארגון וניהול בע"מ
דרוש

איש ארגון וניהול

להפעלת פעולות הדרכה וקורסים (בשלב ראשון בגוש דן)
מועמד מתאים עשוי להגיע להכנסה גבוהה ביותר:

לפנות לת.ד. 20175 ת"א בציון תולדות חיים ופירוט נסיון מוכח.

לבי"ס תיכון קלעי בגבעתיים
דרושים לשנת הלימודים תשמ"ח

מורים

במקצועות: מתמטיקה, פיסיקה, ביולוגיה, מחשבים, היסטוריה, כלכלה, סוציולוגיה, אנגלית. בעלי רשיונות הוראה ונסיון בעבודה יתקשרו בטלפון 730943 721159

דרוש

מנהל עבודה לבנין

לעבודות גמר –
למגורים ברמה גבוהה.
טלפון 03-427687
בערב.

לקרן המוסיקה בפרי־סבא

מנצח

לתזמורת כלי נשיפה לנוער לשנת הלמודים תשמ"ח
לפנות עד 22.5.87 טלפון 052-28217 בשעות הערב.

למשרד שמאי ביטוח

מזכירה

בעלת נסיון של 5 שנים
5 ימי עבודה 07.30 – 16.00
בפריסה נא לפנות להדבה 03-293521

صكنا من الاهل

המשחקים נפתחו במופע מרהיב וססגוני לעיני 40,000 צופים

מאת ברוך דגן

משחקי הפועל הי־13 נפתחו אמש במופע אור־קולי מרהיב וססגוני לעיני יותר מ־40,000 צופים באיצטדיון רמת־גן.

ההפקה הגדולה ביותר מסוגה בארץ, שכללה מאות משתתפים ורצף של תמונות, התנהלה בשטף ובצמידות לשעון. היא נפתחה בשעה שמונה בדיוק והסתיימה על־פי התסריט המקורי כעבור שעה וחצי בדיוק. בתשעים הדקות הוצגו על כר־הדשא ובשוליו כמה „מספרים" מרהיבים, שקצרו תשואות סוערות.

היה זה מופע בעל אפקטים בידוריים, תנועה וקצב. חסרו, אולי, אלמנטים מקוריים, ההופכים הפקה כזאת ל„שואו" אמיתי, אך דיוק הביצוע והשילוב המוצלח של צבע, צליל ותנועה היקנו למופע הפתיחה ציביון של הצגה יפה.

שתי תמונות גנבו את ההצגה: מופע „קליידוסקופ", בביצוע 260 בנות הפועל עמק־הירדן, והחישוקים־גלגלים. בשני המופעים האלה בלטה רעננות המחשבה והיכולת לנצל אלמנטים פשוטים וביצוע מדוייק ליצירת תרגילים מרהיבים. ציון טוב יש להעניק גם למופע „חופות" – צעיר, עליז ומעניין. קבוצת המעופפים מדנמרק, בהופעתה הקבועה בפתיחה, הצדיקה את המוניטין הרבים שלה ע"י הצגת גימיק הדרקון המהלך ותרגילי אקרובטיקה יפים.

משחקי הפועל ה־13
4-11 במאי 1987 תשמ"ז

קיפי והאומגה

תרועת חצוצרות קידמה את נשיא המדינה עם היכנסו לאיצטדיון. הנשיא התקבל ע"י מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, מחזיק תיק הנוער והספורט בהסתדרות, יעקב ישי, ויו"ר מטה המשחקים, גיורא גלזר. חבורת מדריכי גלישה „צנחה" מרומי שני עמודי תאורה באמצעות אומגה אל עבר הנשיא. קיפי – הקמע של המשחקים – היה אחרון הגולשים והוא הגיש את נס המשחקים לנשיא הרצוג.

החלק הבידורי, שהתבסס על אלמנטים ספורטיביים משולבים בריקוד, תנועה לאורך ולרוחב השדה ושימוש באביזרים מיוחדים, נפתח במצעד צבעוני של 260 דגלנים תלמידי ביה"ס עמל ב' בפ"ת. תלמידי בתיה"ס בגבעתיים לבושים בכחול־לבן ערכו התעמלות המונית לצלילים המוכרים „הבאנו שלום עליכם".

עוד בטרם ירדו המתעמלים מכר־הדשא וכבר נתפס מקומם ע"י חבורה צעירה של מחוללות בלבן־אדום. מופע „תופים ומחוללות" על רקע של מנגינה אינדיאנית ורומנית היה נחמד מאד ונתן, אולי, את האות למופע „גדול" יותר – קליידוסקופ.

בנות עמק־הירדן, לבושות בבגדי ריקוד אפורים־כחולים, הניעו מוטות קפיציים עם כדורים מצד לצד, חוללו סביבם והציגו מרגם של תנועה ספורטיבית. הביצוע המושלם של התרגילים המגוונים יצרו תחושה של תנועת גלים וקצב מהיר.

מעניין, במקרה או שלא במקרה, נצמד שיא אחר של המופע אל המוטות הכדורים כדי ליצור חטיבה איכותית מיוחדת. זוגות זוגות של תלמידים, עטויים בבגדים צהובים־כחולים, התגלגלו בתוך חישוקים גדולים, כרכרו סביבם, הניעו אותם כגלים וטיפסו עליהם בהרמוניה גדולה. הגלגלים האלה נעו על פסים משומנים היטב ולא חרקו אפילו לרגע.

להקות המחול, שתופפו על בימה בשולי האיצטדיון, היוו פתרון יעיל ומהנה לרגעים המתים שבין מופע למופע. מעופפי דנמרק, שהציגו דרקון מהלך ותרגילים אקרובטיים, קדמו לחופות הצבעוניות ולתמונת הסיום של החלק הבידורי, בהשתתפות כל המופיעים בקטעי ריקוד, ולהפרחת 5000 בלונים אל־על.

36 משלחות מכל היבשות נטלו חלק במצעד המסורתי אל כר הדשא. פתחה לפי סדר הא"ב אל־סלוואדור וסיימה המשלחת הישראלית. לצד משלחות גדולות מצרפת וגרמניה ניראו גם נציגים בודדים של קניה וצ'ילה. תשואות סוערות במיוחד ציפו למשלחות ממזרח־אירופה, מפולין ומהונגריה, ששבו למשחקים [illegible]

לאחר דברי הברכה של מזכ"ל ההסתדרות ומזכ"ל הפועל התכבד הנשיא הרצוג בהכרזה על פתיחת המשחקים. המתאבק המצטיין אבן ברנשטיין השביע את הספורטאים.

מי נשא את הלפיד? התעלומה נפתרה עד־מהרה. אסתר רוט, האצנית המחוננת, הקיפה את האיצטדיון, עלתה למרומי היציע והדליקה את מתקן הלפיד הקינטי המיוחד. האש טיפסה אט אט אל מרומי המתקן והדליקה להבה אדירה. זיקוקין צבעוניים הפילו את המסך על המופע.

והיום, הזינוק ברגל ימין במסלול, בבריכה ובאולמות.

חולית דגלנים נכנסת אל משטח הדשא של האיצטדיון הרמת־גני

הנשיא הרצוג: מיפגן מרהיב, מרנין, ומלא שמחת חיים

מאת משה כהן

האישים הרבים שחזו אמש במפגן הפתיחה המרהיב של משחקי הפועל, לא הסתירו בסיומו את שביעות רצונם מהסדר המופתי והעוצמה הרבה שהוצגה לעיני רבבות הצופים באיצטדיון ר"ג. כך ניתן היה להתרשם מהתגובות שליקטנו מיד עם לאחר הטקס.

● חיים הרצוג, נשיא המדינה: „מפגן מרהיב, מרנין ומלא שמחת חיים. האירוע אורגן למופת".

● ישראל קיסר, מזכ"ל ההסתדרות: „מפגן מרהיב וצבעוני. אני מעודד מההשתתפות הרבה".

● שמעון פרס, שר החוץ: „יפה, ססגוני ומדוייק. התרגשתי מהופעת הילדים מדנמרק ומעמק הירדן".

● חיים בר־לב, שר המשטרה: „מפגן מרשים, שבו בלטה נוכחותם של מדינות, שמזמן לא ראינו אותן בארץ. זה מצביע על השינוי מדינת ישראל. עלי לציין את הארגון המופתי".

● יצחק נבון, שר החינוך: „חגיגה לעיניים, מרנין ומלא הנאה הסטטית. התרגשתי בפתיחת הטקס וגם בעת מצעד המשלחות".

● משה קצב, שר העבודה והרווחה: „מרתק, מרהיב ומהנה".

● יעקב ישי, מחזיק תיק הפועל בהסתדרות: „מפגן הפתיחה נתן סימן לבאות. ההשתתפות הערה של ספורטאים מכל העולם העמידה אותנו על הבמה".

● יצחק אופק, מזכ"ל הפועל: „אני חושב שבתנאים, בנסיבות, בכח האדם שעמד לרשותנו ובמצבה הכדייני של מדינת ישראל המפגן היה מושלם. הכל פעל לפי לוח זמנים של שניות. ברצוני להודות למפיק, איתמר גרבין, לבמאי, יוסי צמח, ולמנהל המטה, גיורא גלזר על עבודתם הנפלאה".

● רודי גומה, נספח העבודה של רומניה בישראל: „המפגן היה מעולה. נהניתי מכמה אלמנטים חדשים ומקוריים".

● אסתר רוט שחמורוב, מדליקת אבוקת המשחקים: „כשיצחק אופק הודיע לי לפני חמישה ימים, שאני נבחרתי להדליק את אש המשחקים לא התרגשתי, משום שכל הזמן חשבתי כיצד לשמור על הסוד הכמוס. ברגע שנכנסתי לשטח האצטדיון התחלתי להתרגש נורא מהקהל הרב, שזכר אותי ועודד אותי כל הזמן".

„קיפי" קמיע משחקי הפועל הי־13 מגיש לנשיא המדינה חיים הרצוג את נס המשחקים

חוליות של 260 דגלנים יוצרות מגן דוד במרכז האיצטדיון

הרומנים בנו „פירמידת אחוה" על הדשא של כפר־המכביה

מאת ניסן פרידמן

יום ראשון הי־2 במאי. מדינת ישראל מתייחדת עם זכר חללי מערכותיה. בכפר המכביה עושים את ההכנות האחרונות לקליטת ספורטאי כינוס הפועל.

לצד דגל הלאום הכחול־לבן, המתנוסס גם בכל רחבי המדינה, מתנופפים כאן ברוח דגל „הפועל" ודגל „משחקי הפועל הי־13". שקט למדי. לא כל המשתתפים הגיעו לכפר.

האקרובטית הרומניה גבריאלה ריקה

בלובי של המלון קושר מזכ"ל הפועל ויו"ר הועדה המארגנת, יצחק אופק, את החוטים האחרונים לפני מופע הפתיחה במוצאי יום העצמאות. אופק מחויך ונינוח למדי. לדבריו זה עומד להיות השבוע הגדול ביותר בתולדות הספורט בישראל.

העובדות מדברות בעד עצמן. גם כאן בכפר, 48 שעות לפני הפתיחה, קיים ביקוש רב לכרטיסים. בלובי, על כוס קפה, יכול אופק לרשום נצחון ראשון: כל הכרטיסים למופע הפתיחה אזלו.

● מרומניה באהבה

על הדשא בחזית המלון מתאמנת נבחרת האקרובטיקה הרומנית. אורחים וכל מי שנקלע למקום, עוקבים בהתפעלות אחר מבצעי הרומנים.

בנבחרת 14 אתלטים ומתעמלים מהצמרת הרומנית, שהוכשרו באופן מיוחד למבצעי אקרובטיקה קבוצתית ומסיירים בכל רחבי העולם, כולל מופע עוצר נשימה ב„מדיסון־סקוור־גארדן" ומופע במשחקים האולימפיים במוסקווה. זהו ביקורם הראשון בישראל.

קרישצ'יאן גישה בן 25 מבוקרשט מהווה את הבסיס לפירמידות. החל את הקריירה בגיל 6 בבריכת השחייה, אך עבר לאתלטיקה כבדה ולפני שנים אחדות הוכתר לאלוף רומניה בהרמת משקלות במשקל כבד.

„בפירמידת האחוה" שהוכנה במחווה מיוחדת לביקור בישראל, נושא גישה על כתפיו תורן, שעליו נתלים שבעה מחבריו. בראש התורן מתייצבת צעירת הנבחרת, ליליאנה ניקיטה בת 13, חניכת נבחרת ההתעמלות הלאומית. שיא המבצע – ניקיטה הקטנה מניפה בידיה את דגלי ישראל ורומניה.

● חברה של קומאנצ'י

עוד מתעמלת מפורסמת היא גבריאלה ריקה בת ה־24. לפני 11 שנים היתה חברת בנבחרת ההתעמלות המהוללת של ארצה באולימפיאדת מונטריאול. חבריה מציינים אותה: „התעמלה בנבחרת של נאדיה קומאנצ'י. הן היו חברות". הגברת ריקה עדיין גמישה כפומה ומבצעת על הדשא בקלות מדהימה תרגילים מסובכים. עוד דמות בולטת בנבחרת האקרובטיקה הוא פרטינסקו קוסטל, משופם ומקריח מעט. בן 33. אלוף ארצו בהיאבקות (82 ק"ג) לשעבר.

● יורש העצר

אחד האורחים הנכבדים בכפר המכביה ביום ראשון היה האתלט האמריקאי שחום העור בראיין קופר. בן 20, יליד יוסטון, טקסס.

לפני כשבועיים ביצע קופר זינוק מרשים לצמרת העולמית והפך לגורם חשוב בריצות הקצרות. בריצת 100 מ' רשם קופר זמן מעולה – 10.08 ש' ובריצת 200 מ' סיים בזמן של 22.22 ש'.

בקפיצה לרוחק קבע קופר 8.28 מ'. האמנם נתגלה יורשו של המלך קארל לואיס? קופר אמר בתקוה: „אני בכושר מצויין. יש כאן מזג אויר מצוין. לכן יש סיכוי שאשיג תוצאות טובות".

● אתלטית מבוגרת

קופר הגיע ארצה עם אתלט ותיק אחרי שיאו, אלבים פורד מברבדוס בן 27 שהגיע לחצי גמר אולימפיאדת לוס־אנג'לס. שיאו ב־400 מ' – 45.32 ש'.

על השביל מסיימת ג'ואן מולינר מאנגליה את החימום שלה לפני ארוחת הצהריים. אתלטית חיננית ושרירית בעלת תוצאה של 5885 נקודות בקרב שבע.

האקרובטית בת הי־13 ליליאנה ניקיטה

כבר בגיל צעיר עוסקת באתלטיקה והחלה בקרב שבע לאחר שגילתה את הכשרון והכישורים המתאימים. חלומה לייצג את בריטניה במשחקי סיאול 1988.

„אני מתאמנת בכל יכולתי", היא אומרת, „על ישראל אינני יודעת מאומה. זה ביקורי הראשון. אך כל תחרות מסייעת למטרה הסופית". כיום היא מדורגת שלישית בארץ.

● הדרך מקופנהאגן

זוג רצים דניים מסיימים אימון קל. אוג'ינס גולדברג („אני יהודי, רק השם רומה") בן 23 מקופנהאגן. מדורג 1–2 בדנמארק בריצת 1500 מ'. שיאו האישי – 3:37.95 ד'.

„אני מצוי בתקופת הכנות לקראת אליפות העולם ברומא וכמובן למשחקים האולימפיים בסיאול. לכן, אני מקווה להשיג כאן זמן טוב", אומר גולדברג.

חברו, קנת אנטראיסאין בן 24 מאוורדנסה, פחות מפורסם ממנו בדנמארק. קנת מדורג בין שמונה הטובים בארצו בריצת 5000 מ'. זמנו – 13:58 ד'. לשניים זהו ביקור ראשון בארץ.

● תלתלי זהב

על השביל פוגשים השניים את בת ארצם המצטיינת, פירין דניאלסון. תלתלי זהב וגוף שרירי ומחוטב. בסוף שנות

האנגליה ג'ואן מולינר, אלופת קרב שבע

העשרים לחייה עשתה הסבה מריצות קצרות לבינוניות. המהירות קטנה, אך הסיבולת והנסיון גדלו.

כיום היא אלופת דנמארק בריצת 400 מ' בזמן של 55.50 ש'. גם בריצת 800 מ' השתפרה בשנה האחרונה. זמנה – 2:13.00 ד'.

בתחילת שנות ה־80 הצטיינה בריצות הקצרות, אך כיום זמניה אינם משובחים. בריצת 100 מ' קבעה השנה זמן של 11.9 ש'. בריצת 200 היתה אלופת ארצה עד לפני שנתיים.

היום במשחקים

אתלטיקה: אשקלון מ־17.00, חצי־מרתון.

כדורסל: אליפות ספורט הפועלים, בנהריה: איטליה – שוויץ 16.30; פורטוגל – צרפת 18.30; ישראל – בלגיה 20.30.

בטורניר הנשים: בן השלושה נבחרת אליצור – נבחרת מכבי 18.30; נבחרת הפועל – בלגיה 20.30.

כדורגל: באליפות ספורט הפועלים, גברים – בראשון לציון (בית א'): 19.00: שוויץ – צרפת. 20.30: פורטוגל – ישראל. ברחובות (בית ב'), 19.00: הולנד – דנמרק. 20.30: אוסטריה – איטליה. נשים – בראשון לציון, 17.30: שוויץ – דנמרק. ברחובות, 17.30: הולנד – ישראל.

כדורעף: בגבעתיים, 11.30: מערב־גרמניה – ישראל ב'; 19.30: איטליה – ישראל א'; 20.45: הונגריה – מערב גרמניה.

אופניים: בנצרת עילית, מ־16.30 תחרויות מבחן ודירוג (60 ק"מ).

התעמלות: אליפות נשים בירושלים: 18.30 – מוקדמות. 16.30 – גמר. התעמלות אמנותית.

טניס־שולחן: בראשון־לציון, מ־09.30: קבוצתי, מוקדמות.

קליעה: בהרצליה, מ־09.00: אקדח צלליות (גברים) 60 כדור. ברעננה, מ־12.00: אקדח דרקה (גברים, 60 כדור).

בדמינטון: בשדות־ים, מ־10.00 ו־15.00: יחידים מוקדמות.

קשתות: בגבעתיים, 09.00: אימון רשמי, גברים ונשים.

פסטיבל ספורט ומחול הקיבוץ: הפסטיבל ברומניה חיפה 20.30.

ספורטיאדה למקומות עבודה: אילת.

הרומנים בונים את פירמידאת האחוה בכפר המכביה

אברטון אלופת אנגליה

קבוצת הכדורגל אברטון זכתה בתואר אלופת אנגליה בפעם השניה בשלוש העונות האחרונות, לאחר שניצחה את נוריץ' 0:1, משער שהובקע כבר בדקה הראשונה על ידי ואן דן האוור.

אברטון צברה 80 נקודות מ־40 משחקים ונותרו לה עדיין לסיום שני משחקים. בעוד שליברפול היריבה הרצינית נותר רק משחק אחד והיא מפגרת בארבע נקודות אחרי אברטון, לאחר שניצחה את ווטפורד 0:1, משער שהבקיע בדקה ה־83 איאן ראש (38 שלו העונה 29 מהם בליגה).

טוטנהאם הביסה את מנצ'סטר יונייטד 0:4 ונצחון גבוה נוסף השיגה ארסנל ברדבי על קווינס־פארק־ריינג'רס 1:4.

אסטון וילה השלימה למעשה את נשירתה, לאחר שהפסידה במגרשה לשפילד־וונסדי 2:1, בעוד שמנצ'סטר סיטי הצליחה לזכות בשלוש נקודות נוספות בגברה על נוטינגהאם 0:1 ורק בשבת הקרובה ייקבע סופית מי הן שתי האחרות שתצטרפנה לאסטון וילה, משום שגם צ'לסי השיגה נצחון מרשים ובחוץ על ניוקאסל 0:3.

סאות'המפטון גברה על וסטהאם 0:1 ושיפרה את מיקומה.

בליגה השניה הפסידה פורטסמות 1:0 לקריסטאל־פאלאס, ואילו לידס ניצחה את ווסט־ברומיץ' 0:3 ועלתה למקום הרביעי עם 65 נקודות אחרי דרבי, שאף היא נוצחה על ידי רדינג 2:0, אבל היא כבר הבטיחה עלייתה, בעוד שאיפסוויץ' סיימה בתיקו אפס עם שפילד־יונייטד.

לדרבי 81 נקודות, לפני פורטסמות 78 ואולדהאם 72.

נצחון לאייאקס

אייאקס אמסטרדם ממשיכה להוליך בליגה ההולנדית עם 49 נקודות מ־29 משחקים, לאחר שניצחה את אלקמאר 0:2 ופיליפס איינדהובן עם משחק פחות, הביסה את טוונטה 0:4.

פיינורד במקום השלישי (36) סיימה בתיקו 1:1 עם חרונינגן. רודה במקום הרביעי (35) נוצחה על ידי דן האג 2:0.

לנדל זכה בטורניר

הטניסאי מספר 1 בעולם, הצ'כי איוואן לנדל, זכה בטורניר הראשון שלו לאחר שהחלים מפציעה ברגלו, כשגבר בגמר הטורניר על בן־ארצו מילוסלאב מצ'יר 1:6, 3:6, 3:6.

מקנרו ניצח את לקונט

ג'ון מקנרו גבר בברצלונה על הנרי לקונט 1:6, 6:3, 3:6 במסגרת טורניר ראנה.

זה היה המשחק הראשון לשני הטניסאים לאחר תקופה ארוכה בשל פציעה.

צפיה להישגים טובים בבריכה חרף חסרון הכוכבים הגדולים

מאת ברוך דגן

„על הנייר" זו היתה אמורה להיות אחת האטרקציות הגדולות של משחקי הפועל. הבטיחו לנו את הנבחרת הקנדית החזקה עם אלכס באומן וויקטור דייוויס, ציפינו בדריכות להופעתו של „האלבטרוס" הגרמני מיכאל גרוס, קיווינו לחזות בקרב אדיר בינו לבין נבחרת איטלקית מאיה־ב. בגודל הציפיה גודל האכזבה. הכוכבים האלה לא יהיו הפעם, כל אחד מסיבותיו הוא.

ובכל זאת, תחרויות השחיה, שיחלו מחרתיים וימשכו ארבעה ימים, יהיו בעלי איכות ורמה. אולי לא יהיו כאן נותני הטון בשחיה העולמית, למעט אחד או שניים, אך נציגי המדינות השונות יעמידו בבריכת אוניברסיטת ת"א סוללה נכבדה של שחיינים כשרוניים, שיעיעו את הבריכה במעט עד לנקודת הרתיחה שלה. לחובבי השחיה, הרגילים לתוצאות ישראליות, תינתן, איפוא, ההזדמנות לטעום על קצה המזלג משהו מההישגיות העולמית.

האיש של התחרות אמור להיות אדריאן מורהאוז, הכוכב הבריטי הגדול במשחי החזה. מורהאוז הוא אלוף אירופה וחבר הצמים הבריטי וקבע אשתקד את הזמן השלישי בטיבו בעולם ב־200 מ' חזה – 2:16.35 ד'. מצטיין בריטי אחר עשוי להיות הוותיק בן ה־26 סטפן פולטר, שדורג שביעי בגמר האולימפי בלוס־אנג'לס ב־400 מ' מעורב־אישי.

בריטניה הבטיחה לשלוח גם כמה שחייניות בצמרת. כדאי יהיה לעקוב אחר שחייתה של סמנתה פירנר הרב־גונית, שסיימה שביעית בלוס־אנג'לס ב־400 מ' מעורב־אישי, ואחר „הדגיגה" בת ה־18 קתרין ריה, המצטיינת במשחי הגב.

היריבים העיקריים של הבריטים יהיו שחייניה העולים של רומניה, המתחילים לתפוס מקום נכבד בצמרת העולמית. לוביניטה דומיטרסקו היא בין התחרויות הטובות באירופה, ואנדראה סיגיוסו מככבת במשחי הגב. שחיינית החזה קלין זוליכנגם היא המצטיינת במשלחת הצרפתית ואילו אוסטרליה, שהיתה אחת הבכירות במשחקים הקודמים, תסתפק בשחיינים ברמה אירופית סבירה.

עבור השחיינים הישראלים תהווה התחרות, גם כהרכב החסר שלה, מבחן מוניות ערב קביעת הסגל האולימפי. הישראלים מקווים להימשך ע"י האורחים להישגים מכופרים ואולי אף לעבור בדרישות ההישגיות, שהציבה היחידה לספורט הישגי.

הבעיות אצל הישראלים הן קבועות: גיוס זה מקרוב לצה"ל ופציעות, שמנעו הכנה יסודית. עם זאת, באווירה בין־לאומית יתכנו הפתעות מצדם של איל שטיגמן במשחי החזה, זוהר גלילי בגב וחן שבבר. יתכן שגם לרויאל רימר במשחה התחירה ולעידן גרומי בגב יהיה מה לומר.

אצל הבנות המצב חמור יותר בהיעדר שחייניות ברמה גבוהה. ענת ישראל, אירית אפרתי וענת אסיף עשויות להכניס מעט צבע לתמונה הישראלית.

תיקו לנאפולי והפסד לאינטר

קבוצת הכדורגל נאפולי צועדה לקראת זכייתה באליפות איטליה, למרות שסיימה בתיקו 1:1 עם קומו, וזאת משום שיריבתה בצמרת, אינטר מילאנו נוצחה במפתיע על־ידי אסקולי 1:0.

את השער לנאפולי הבקיע אנדראה קארנאבלה 13 דקות לאחר שהמחליף סאלבטורה ג'יונטה בן ה־20, היקנה יתרון לקומו בדקה ה־63. את שער הנצחון לאסקולי הבקיע דומניקו אגוסטיני בן ה־22.

סלוצער של פייטרו וירדיס העניק נצחון למילאן על רומא 1:4. בכך העלה וירדיס את מאזנו בראש טבלת המבקיעים ל־17, לפני אלסנדרו אלטובלי מאינטר – 11.

נצחון רומה הסיגה וורונה על ברסצ'יה האלופה יובנטוס גברה על סמפדוריה 1:2. בשני שערים במחצית השניה על ידי ליונלו מנפרדוניה ואלדו סרנה. ג'יאנלוקה ויאלי הבקיע לסמפדוריה בדקה ה־73.

המחזור הי־28 הניב 22 שערים בליגה האיטלקית, כשגם אודינזה מן התחתית הסיגה נצחון גבוה על אמפולי 0:3.

לנאפולי בראש הטבלה 40 נקודות והיא זקוקה לנצחון בשבוע הבא מול פיורנטינה כדי להשיג את הבכורה. אחריה בטבלה אינטר עם 37 נקודות, לפני יובנטוס 36, וורונה 34, רומא ומילאן 33 כ"א.

נצחון גבוה נוסף לבריז'

קבוצת פ. צ. בריז', בה משחק רוני רוזנטל, הבקיעה שוב חמישיה תוך שבוע בליגה הבלגית, כשניצחה את ברסחוט 2:5 ומדורגת שלישית עם 41 נקודות מ־30 משחקים, אחרי אנדרלכט (50) שהביסה את סטנדרד ליאז' 0:4 ומאלין (49), שהשיגה נצחון חוץ על בודרייק 0:1.

בפורטוגל צומצם הפער

בעקבות נצחונה של פורטו על וארזים 0:2 והתיקו 1:1 של בנפיקה ליסבון עם פורטימוננזה, צומצם הפער בצמרת לשלוש נקודות.

לבנפיקה 45 נקודות ב־27 משחקים, לפני פורטו (42), גימאראש (39), שגברה על אקדמיקה 0:2 והספורטינג ליסבון (35) שנוצחה על־ידי פארנסה 2:1.

נצחון לריאל ותיקו לברצלונה

האלופה ריאל מאדריד הגדילה את יתרונה ב„פליי־אוף" בספרד, כשהכניעה את מאיורקה 0:3, בעוד שיריבתה ברצלונה נפרדה בלא שערים מאספניול בדרבי.

לריאל 55 נקודות והקדימה בשתי נקודות את ברצלונה ובתשע נקודות את אספניול, בתום 37 משחקים בליגה.

סאראגוסה במקום הרביעי (40) נפרדה ב־1:1 מגיחון, המדורגת חמישית (38), לפני מאיורקה (37) ואייאדוליד־אתלטיקו מאדריד 1:1.

מילווקי וגולדן סטייט העפילו לשלב הבא

שתי האחרות שהצטרפו לשלב הבא בפליי־אוף האיזוריים באנ.בי.אי. מילווקי באקס וגולדן סטייט ווריורס. מילווקי גברה במשחק החמישי והקובע פילדלפיה 89:102 ווריורס ניצחה 2:3. בדרכה הלכה גולדן סטייט שניצחה את יוטה ג'אז 113:118.

בחצי הגמר באיזור המזרחי ניצחה דטרויט פיסטונס את אטלנטה האוקס 111:112 ומוליכה 0:1 בפליי־אוף הטוב משבעת המשחקים.

שני שיאי עולם בהליכה

המקסיקאי קרלוס מרסנאריו והסובייטית אולגה קריסטוף קבעו שני שיאי עולם בהליכה בתחרות שהיתה בניו יורק. המקסיקאי חגג יום הולדתו ה־20, כשעבר 20 ק"מ בשעה ו־19:24 דקות ושיפר בשש שניות את השיא הקודם של הצ'כי יוזף פריבילינץ, שנקבע לפני ארבע שנים. קריסטוף עברה 10 ק"מ ב־43:22 דקות ושיפרה את שיאה הקודם מלפני שנתיים, שעמד על 44:14 דקות.

הישג מרשים ב־400 מטר

הרץ האמריקאי הארי ריינולדס בן ה־22, קבע בקולומבוס, אוהיו, את ההישג השלישי בטיבו בכל הזמנים בריצת 400 מטר – 44.09 שניות. השיא העולמי של האמריקאי לי אבנס באולימפיאדת מקסיקו (1968) עומד על 43.86 שניות. ההישג השני שייך ללארי ג'יימס (43.97), שנטל את מדליית הכסף בריצה זו באולימפיאדה.

דמי הכיס של כדורסלני פולין – דולאר ליום

מאת משה כהן

נבחרת הכדורסל של ישראל תבחן הערב בחולון את כוחה לקראת פתיחת טורניר הכדורסל של משחקי הפועל במשחק כנגד נבחרת קנדה.

הנבחרת הישראלית ערכה אמש אימון נוסף לקראת המשחק. לאימונים שבו לאבאן כרסר וחן ליפין, שחלים מפציעה. ישראל תתמודד מול קנדה גם במסגרת טורניר הכדורסל של משחקי הפועל.

●●● מארגני טורניר הכדורסל מנסים להסדיר לשחקני הנבחרת הפולנית מענק כספי מיוחד לאחר שהתברר, כי הפולנים הקציבו לכל אחד מהשחקנים 10 דולר בלבד לעשרת ימי שהותם מחוץ לארצם. כלומר, כל שחקן פולני מקבל רק דולר אחד ליום ●●●

●●● כוכב הכדורסל הפולני, דריוש זליג ישחק בעונה הבאה בבלגיה. על־פי החוק הפולני זכאי כל שחקן נבחרת לקבל שחרור לקבוצה מחוץ לפולין החל מגיל 28. למאמנים הפולנים מותר לאמן מחוץ לארצם החל מגיל 40. עד כה עזבו שבעה מאמנים את ארצם ●●●

●●● ידיד המשלחת הפולנית, יזי במקובסקי הרעיף שבחים רבים על הכדורסל הישראלי. „יש לכם את הכדורסל האטרקטיבי ביותר באירופה. אני עוקב אחריכם כבר יותר מ־30 שנה וממש קשה להאמין כיצד התקדם הכדורסל שלכם" ●●●

●●● יזי במקובסקי ניסה אתמול לאתר את אחד מחבריו, שהתגורר בפ"ת. השנים לא התראו יותר מ־30 שנה והאורח הפולני לא הסתיר את התרגשותו לקראת המפגש ●●●

●●● הפולנים התפלאו על המשכורות הגבוהות של השחקנים והמאמנים הישראלים. „כדאי לנו לשחק כדורסל בישראל. אצלנו שחקן כדורסל מרוויח כמו פועל", הם ציינו ●●●

●●● חברי המשלחת הפולנית הם נוצרים אדוקים. בקשתם הראשונה היתה לבקר במקומות הקדושים לנצרות. ראשי המשלחת הוסיפו בקשה לבקר גם באחד הקיבוצים ולהכיר מקרוב את אורח החיים שם. המארח הישראלי, דב פרוסק, הסדיר להם ביקור בקיבוץ אפיקים ●●●

הלוח הכללי | ידיעות אחרונות | הלוח הנפוץ ביותר | דבר ראשון בבקר

א.כ.א. אספקת כח אדם זמני בע"מ

דרושים לנו עבור לקוחותינו לעבודות קבועות:

נהגים (רשיון ג')

לחלוקת מוצרי מזון. בעלי כושר בריאות תקין. ידיעה טובה בחשבון. העבודה משעה 3.00 בלילה. תנאים מצויינים. (1000 ש"ח נטו)

מנהלי חשבונות

תושבי גוש דן. סוג 2 + 1 + שנה נסיון גיל עד 30.

עובדי מחסן

תושבי גוש דן. תנאים מצויינים למתאימים

בדבר פרטים נא לפנות למשרדנו טלפונית בין השעות 8.00 — 15.00 03-287817 ,03-282487

לחברה לשיווק והפצה למוצרי קוסמטיקה וחומרי ניקוי ידועים

דרושות

מקדמות מכירה

ברשתות שיווק באזור: ת"א והמרכז, חיפה, ירושלים ובאר־שבע

כישורים דרושים: נסיון במכירה, כושר שכנוע, הופעה נאה, רצוי מגיל 30.

לקביעת ראיון נא להתקשר למלכה 809123—30.

שחף ישראלי

דרושים

מפטים

(מחסנאים טכנים וטכניות) מאזור המרכז + מחסנאים מחיפה

לפנות לטלפון – 08-234036

להוצאה לאור דרושה

מזכירה מנהלת משרד

בעלת יוזמה ונסיון רב. שליטה בעברית ואנגלית כולל עיבוד תמלילים. השכלה אקדמאית יתרון.

לפנות בכתב אל: 22027, תל־אביב 61220.

לחברת תיקשורת „רם טלקס" בת"א

דרושים

1. בעלת שליטה מוחלטת באנגלית

+ הדפסה טובה עם נסיון. שפות נוספות צרפתית ו/או גרמנית יתרון גדול

2. מקדם/ת מכירות

עם נסיון., חרוץ/ה דינמי/ת לעבודה מעניינת + רכב

טל' 03-233558 03-241888 – העבודה בחברה נעימה התנאים טובים, להתראות רותי.

למשרד עורכי דין

דרוש

עורך דין

צעיר ומתחיל למשרה מלאה

טלפון 03-282760 03-286065

החברה להגנת הטבע

אם בית

לבית ספר שדה – הר גילה. משרה מלאה, מגורים במקום (גם למשפחה).

לפנות: 02-742586 הרה שלוחה: 03-375063 – 240 ריבי

למשרד נסיעות באזור הודרה

דרוש/ה

מנהל/ת

בעל/ת רשיון מומחה, נסיון 5 שנים לפחות

דרוש/ה

פקיד/ת מכירות

נסיון 3 שנים לפחות

להתקשר 06-377071 06-377133

לחברה לשרותי מדיאום דרושה

סוכנת

דינמית ועצמאית + רכב למתאימה תנאים טובים 03-222874

למלון יוקרתי בת"א

דרושים

★ סטודנט מ־16.00 — 21.00 לפיים קיפר

★ מצילה למשרה חלקית

★ מרכזניות

★ מלצריות

★ חדרניות

טל' 03-651111

קיבוץ כיתה מחפש

גננת

נא להתקשר 051-49811 בשעות הבוקר. 051-49867 בשעות הערב לפנות אל דני קודה.

התפנה מקום לבעל/ת יזמה המעוניין/ת להצליח

אם אתה שואף/ת לשיפור משמעותי בתנאי העבודה והמשכורת שלך, זו ההזדמנות לה חיכית.

הכישורים הדרושים:

- ★ השכלה תיכונית או מקצועית
- ★ כשרון ליצור קשר עם אנשים
- ★ יוזמה ★ החלטיות ★ כושר התמדה ★ שאפתנות

הצטרף/י לחברה פיננסית דינמית ומצליחה. סודיות מובטחת

למועמדים המתאימים – תערכנה בדיקות התאמה. לקביעת פגישה נא להתקשר עוד היום לטל. 03-292160, 03-299865

לבית ציוני אמריקה

דרושה

פקידה — כתבנית

★ נסיון בעבודה משרדית ★ הדפסה טובה בעברית ואנגלית ★ ידע בקצרנות ★ משרה מלאה

נא להתקשר לנירה: 03-259343-5

החברה הישראלית לטרקטורים וציוד בע"מ THE ISRAEL TRACTORS & EQUIPMENT CO. LTD.

מפיצי CATERPILLAR בישראל

דרוש

חשמלאי רכב

- ★ בעל נסיון של 5 שנים לפחות
- ★ בוגר בית ספר מקצועי
- ★ ידע במיזוג אויר – יתרון

בדבר פרטים נא לפנות בטלפון 03-807722 מח' כ"א.

דרושים

סוכנים בלעדיים

לשיווק מוצרי חשמל ביתיים בכל רחבי הארץ.

עדיפות לבעלי רכב מסחרי

לכתוב בצירוף קורות חיים לת.ד. 29037 תל־אביב

מנהל כספים ואדמיניסטרציה בכיר

לחברה עתירת ידע המפתחת ומייצרת מיכשור ומערכות ממוחשבות ליישומים רפואיים המיועדים בעיקר ליצוא לארצות אירופה, ארה"ב והמזרח הרחוק.

בעל התפקיד יהיה חבר הנהלת המפעל. נדרשת שליטה בשפה האנגלית. נא לפנות לדליה מיידית.

להתקשר לתאום פגישה ללא התחייבות. תל־אביב 03-204711

רוברט הלף ROBERT HALF החברה המובילה בעולם המתמחה בהשמת כח אדם במחשבים ובחשבונאות

סודיות מובטחת

לכפר הנופש נואיבה הים תיכונית

דרושים

חבר'ה „גזעיים"!

צעירים/ות יוצאי יחידות קרביות „גזעיים", עם הופעה נאה ועם הרבה מרץ – להשתלבות בעבודה בכפר נופש משגע – נואיבה הים תיכונית

פרטים בטלפונים: 4־035-93113 053-96397

דרושים

אנשי מכירות

דרישות:

- ★ כושר לניהול מו"מ והופעה נאה
- ★ השכלה תיכונית ומעלה
- ★ גיל עד 35
- ★ נסיון של שנה לפחות במכירות לעסקים משרדים ומפעלים.
- ★ רכב פרטי – חובה.

התפקיד מיועד לאנשים רציניים בעלי מכוונות לעבודה קשה עם שכר יפה מגדיל

לראיון נא להתקשר לירום 03-7512666 (קווים)

לסניף תל־אביב של חברת ביטוח ישראלית

דרושים:

1. מקבל/ת עסקים בביטוח אלמנטרי

בעל ידע בכל ענפי הביטוח האלמנטרי, עם נסיון של 5 שנים לפחות.

2. חתם/ת

בעל/ת נסיון של 3 שנים לפחות

– סודיות מובטחת –

נא לפנות בכתב לת.ד. 3309 ת"א 61032 ולציין עבור „ביטוח".

דרושים למוסד חברת נעורים ליד עין־ורד בשרון:

1. מהנדס/טכנאי

לתפקיד מנהל מחלקת התחזוקה ובינוי במוסד.

הכישורים: מהנדס/טכנאי בתחום חשמל בנין או ייצור.

2. רכז/ת חינוך

לריכוז פעולות חינוך וחברה במוסד.

הכישורים: ב.א. בחינוך רצוי חינוך מיוחד; נסיון בהפעלת תוכניות חברתיות.

פניות: מנהל המעון 052-63020 בבית 052-39762 (לא בשבת)

למשרד רואי חשבון

דרושים

1. בוחן מרכז

(נסיון קודם הכרחי)

2. בוחן

לפנות לטלפון 03-457774

למפעל באזור התעשיה הרצליה

דרושה

מרכזנית מנוסה

- ★ נסיון בחברה פרטית גדולה – הכרחי
- ★ תושבת הרצליה או הסביבה
- ★ שעות עבודה א' – ה' 7.00 – 14.30 ו' 7.00 — 13.00
- ★ תנאים טובים למתאימה.

בפרטים לטלפון 052-556666 לעדינה.

Melia Mot — חברה בינלאומית לנסיעות

דרוש/ה

פקיד/ה מורשה

עם נסיון למחלקת F.I.T. תיירות יוצאת ליום עבודה מלא.

נא להתקשר לטלפון 243321.

•

למח' תיירות נכנסת

דרוש/ה

TOUR OPERATOR

- ★ שפת אם ספרדית
- ★ נסיון קודם הכרחי

נא לפנות לרחל 249225.

עיריית תל־אביב־יפו

דרושים

★ מדריכים/ות לשנת תשמ"ח למרכזים מוסיקליים וקהילתיים [illegible]

★ מורים לשבוע תשמ"ח להמכינות הביניים ולחטיבות העליונות [illegible]

★ מתנדבים או הנרשמים להדראה [illegible]

למשרדינו בחולון

דרושה

פקידה/מזכירה

לאגף השיווק

ידע בהדפסה עברית אנגלית כושר ביטוי ויכולת ניהול משרד

לראיון טל: 03-803170 למוני.

דרושים

תוכניתנים

בשפת RPG II ל־S/36

- מתחילים ומנוסים
- לעבודה עם אתגר!!

לפנות לטל: 03-263593

למשרד מהנדסים דרושה

מזכירה

בעלת ידע בעיבוד תמלילים והנהלת"ח טלפון 03-7527952 03-7520579

למפעל בטחוני באזור ת"א

דרושים

א. מנהל מחסן רכיבים אלקטרוניים

בעל רקע נרחב בניהול לוגיסטי ממוחשב. נדרש נסיון של שנתיים לפחות בתחום זה. רקע באלקטרוניקה – יתרון (תנתן עדיפות לבעל תעודות טכנאי מוסמך). התפקיד כולל אחריות על צוות עובדים.

ב. אנשי מכניקה מנוסים

בעלי ידע תאורטי ומעשי באחד או ביותר מהתחומים הבאים: חרטות, מסגרות, כרסום, פחחות רכב, הידראוליקה.

נא לפנות לת"ד 25034 ת"א עבור מנהל כ"א

גרפיקל

- גרפיקאי/ת עם קו מדויק וזריז. נסיון של 3 שנים לפחות בביצוע גרפי של פרוספקטים ומודעות
- יכולת בעיצוב ונסיון בתמנון תערוכות – יתרון.
- המשרה מלאה (א'-ה')

יועצים לפרסום ת"א. רח' יהושע בן־נון 52 טל' 445907, 454311

דרושים בבת־ים

טבח עם נסיון · חדרניות · עובדת משק · חשמלאי מוסמך – אחזקה · שוטפי כלים – מיטבח · מציל מוסמך – בריכה

להתקשר 03-580161 כוח־אדם

רכוש ספר מספרית דבר

ירושלים

- [illegible]

דירות

- [illegible]

דירות בשכ"מ

- במעברת, 3 ליב, שלושה, דירת... 02-418348 (9578)

הצעות עבודה

- [illegible]

עסקים למכירה

- [illegible]

ריפוי והרזיה

- [illegible] 02-248858 (9775)

חיפה

הצעות עבודה

- [illegible]

מכוניות

- [illegible]

נתניה

דירות

- [illegible]

אשדוד

- [illegible] 055-25266 (27782)

באר־שבע והדרום

- [illegible]

אילת

- [illegible]

מנעולים

- [illegible]

תכשיטים

- [illegible] 03-664765 (9545)

[illegible]

- [illegible] 03-310030 (9701)

[illegible]

- [illegible] 03-253048 (9789)

שדוכים

- [illegible]

הכרויות

- [illegible] 03-725913 (9589)

רדיו טלוויזיה בתי קולנוע

טלוויזיה

חינוכית

08.00 טלטקסט: עד כאן.
08.03 שעת כושר.
08.15 חשבון פשוט ד': ריצופים (כ).
08.40 כלי סודות: חיריק 4.
09.00 אנגלית ח'.
09.20 בתרגום לערבית: חשבון.
10.10 אנגלית ד'.
10.30 הגיל הרך: רחוב סומסום.
11.00 צרפתית.
11.15 חשבון ה': השארית בחילוק.
11.30 ארץ מולדת: תצלצל שפתנו כפעמון הכסף (כ).
12.00 ביאוגרפיה (ז"ס'): נידראינגלנר
12.25 ספרות: פוקנר, הדוב.
1.00 מוסיקה, העשרה: קולות וצלילים.
1.30 קשת וענן: סוד המדורות (כ).
2.00 טלטקסט: עד כאן.
2.03 שעת כושר.
2.15 סרט קלנוע: „האדם השלישי".
4.00 רומנטיקה: פרק 21.
4.30 מדינת ישראל נגד ג'ון (איוואן) דמיאניוק.
5.00 ערב חדש. מנחה רפי רשף.

כללית

5.30 זמן לחדשות.
6.00 מר בלוודר – פרק אחרון: „הלידה".
6.25 הגיע זמן לשון – פינה לענייני לשון בהנחיית אבשלום קור: המלה „בדיעבד".
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 חידון רמאדאן – ההצגה „אל־איאם", לפי ספרו של טה חסיין. ההצגה צולמה במצרים וחולקה ל־15 פרקים. בכל יום ישודר פרק מן ההצגה, ובסיומו חידון לראמדאן (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 „מייק והבס הקטן" – סרט תעודה על תזמורת מכבי האש – תל־אביב. הסרט עוקב אחר קורותיה של התזמורת, השזורות בקורותיה של העיר תל־אביב. בסרט משולבים קטעי סרטים מארכיונו של אקסלרוד. גם היום התזמורת ממשיכה ללוות את העיר תל־אביב בציון אירועים שונים. 8.40 התזמורת – קומדיה מוסיקלית עם ג'וליאן שגרן.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 תשדירי שירות.
9.40 מבט שני.
10.20 „ציפורים מתות בסתיו" – פרק שביעי: תקוותיה של מגי, שהריונה ישפר את חיי נישואיה התבדה. ליוק נוטש אותה. בתה הקטנה אינה מביאה לה אושר, ובריאותה הולכת ומתדרדרת. מעבידיה שולחים אותה לאי שקט כדי לנוח. ראלף מגיע לשם לפתע. למרות מצפונו המייסר, ראלף ומגי מממשים את אהבתם.
11.10 „בני הילי".
11.40 „מטוק של מקומי" – מבט אל יקנעם. חדשות הלילה.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – מוצרט: סונטה בדו מז'ור ק. 330 (א. דה לארוצ'ה); היידן: קונצ'רטו לכנור בדו מג'ור (קולגיום אאוראום); בטהובן: סימפוניה מס' 2 ברה מג'ור (יוג'ין יוכום/תז. סים. לונדון); צ'ייקובסקי: סרנדה לכלי קשת, אופוס 48 (תז. סימפ. בוסטון/ש. מינש).
09.00 קונצרט בוקר – סרסטה: מבוא ורונדו קפריצ'יוזו לכנור ותז. (ל. כוגן); ברהמס: פתיחה אקדמית וחגיגית (פיל. וינה/ל. ברנסטיין); מוצרט: דיברטימנטו ק. 251 (תז. לאומית קנדה/א. מטה); גונו: סימפוניה קטנה לכלי נשיפה (תז. קמרית ישראלית/ב. סימן); מוצרט: קונצ'רטו לפסנתר ברה מינור ק. 466 (ל. קראוס/תז. סימפ. ימ/ב. רוזן); שופן: סונטה לצ'לו ופסנתר בסול מינור אופוס 65 (מ. ארגריץ'/מ. רוסטרופוביץ'); ברהמס: סימפוניה מס' 2 אופוס 73 (תז. פילה. וינה/ל. ברנסטיין).
11.57 מבישים שיר – נתן אלתרמן.
12.00 מן הרפרטואר – עוזי ויזל, צ'לו/ארנן ויזל, פסנתר. באך – סונטה בסול מג'ור לצ'לו ופסנתר; סוויטה מס' 3 בדו מג'ור, לצ'לו סולו; סונטה ברה מג'ור לצ'לו ופסנתר.
13.05 בהאזנה נינוחה – מוצרט: חמישייה במי במול מג'ור לפסנתר וכלי נשיפה מעץ; באך: קונצ'רטו מס' 2 במי מג'ור לכנור ותז. בטהובן: רומנסה מס' 2 בפה מג'ור, אופוס 50 בוקריני: סימפוניה בסי במול מג'ור; סן־סנס: קרנבל החיות; פרוקופייב: סימפוניה מס' 1 ברה מג'ור „הקלאסית".
15.00 מוסיקה צעירה.
16.00 אתנחתא (ש.ח.). איתן גלוברזון, מנחה: ס. פרנק: פרלוד, כורל ופוגה, אופוס 21; ברהמס: 6 קטעים, אופוס 118; ס. טובה: אודה קפריצ'ו; סקריאבין: סונטה מס' 4, אופוס 30.
17.30 קולות – מדריגלים מאיטליה של המאות הי"6 והי"17 (מונטוורדי) „פיגורה/„האמנויות היפות"/„קונצ'רטו ווקלי"/אמה קירקבי + ג'ודית גלסון/„החמישייה הקולית האנגלית".
18.00 מבחר התקליטים.
19.00 מבחר אופרה – לקט מתוך האופרות: „אלססט" של גלוק, „דון קרלוס" של ורדי, „שמשון ודלילה" של סן־סנס.
20.05 אינטרלוד – רגע מוסיקלי.
20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו – התזמורת הקאמרית הישראלית + המק. הלאומית „רינת"/א. חפץ־קלרנית/ב. ספרבר קונצרט חגיגי מיצירות קפלנד במלאת לו 85 שנים „אביב בהרי האפלצ'ים"; קונצ'רטו לקלרנית ותז. כלי־קשת; שני קטעים לתזמורת כלי קשת „עיר שקטה", לחצוצרה, קרן אנגלית וכלי קשת; שירים אמריקניים עתיקים למקהלה ותזמורת.
22.30 ג'ז קלסי.
23.08 מחזורי יצירות – מוצרט: סונטות לחליל; שומאן: שירים.

רשת א'

08.27 משפט דמיאניוק – שידור חי מ„בנייני האומה" בירושלים.
13.05 שירים עבריים.
15.27 השכלה ודעת לכל.
15.57 משפט דמיאניוק – שידור חי מ„בנייני האומה" בירושלים.
19.05 שער בתלמוד – הפעם: מסכת „ברכות".
22.05 שנינו יחד וכל אחד לחוד – הפעם: קשר הגומלין בין הגוף והנפש וביטויו בכאב גופני, בהשפעות פסיכוסומטיות או היפוכונדריות וכן על שיטות טיפול מקובלות האחרות כהיפנוזה, דיקור סיני, רפלקסולוגיה, הומאופתיה וכו' – עם ד"ר רפאל קרסו.

רשת ב'

18.06 אצבע על הדופק – ענייני בריאות ורפואה.
19.35 שירים עבריים.
20.05 פרקי חזנות „בבקשתך" – מזמור שיר.
22.05 עד מסף אחת – תכניות בשידור חוזר „פולין – סתיו 86" – רשמי מסע של יהודית הנדל בפולין המעצבת. תכנית שניה – „פולין בלי יהודים".
23.05 קפה ראשון – חידונים מבוגים.

רשת ג'

18.06 מקום בצמרת.
21.05 אורח עתיק.
23.05 פניני ג'ז.

גלי צה"ל

16.05 841 נוסע צעצוע – רומן רדיו מאת איתמר לוי (ש.ח).
16.20 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
19.05 שירים מכאן – שירים עבריים.
19.05 רדיו רדיו (צה"ל 2).
19.50 תיק פלילי 373/86 – מדינת ישראל נגד ג'ון איבאן דמיאניוק – יומן מיוחד לסיקור אירועי המשפט.
20.05 פסטיבל „אמדאוס 1" – עם התזמורת הקאמרית הישראלית בניצוחו של יואב תלמי (ש.ח).
20.05 סבבבבסים (צה"ל 2).
20.55 פינה חמה ללב.
21.30 שטנים ישראלים.
22.05 על הדבש ועל העוקץ.
23.05 קול הג'ז הזה (צה"ל 2).
23.55 שיחות חצות – עם ע"ר מכבונה – ראש מועצת אור יהודה.

סרטים

תל־אביב

אסתר: קשוחים שכאלה 9.40, 7.30, 5
אורלי: ילדים הורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
בית ליסין: הערפדים (סלח לי אתה נושך את צוארי) 11.15
בן־יהודה: שמתי ברז למורה 9.30, 7.15, 5
גורדון: אהבה גבוהה 9.30, 7
גת: חנות קטנה ומטריפה 9.45, 7.30, 5
דיזנגוף 1: שיחות מלוכלכות 9.50, 7.30, 4.45, 1.30, 11.00
דיזנגוף 2: זכרונות אהבה מפירנצה 9.50, 7.40, 4.45, 1.30, 11
דיזנגוף 3: המורדת 9.50, 7.40, 4.45, 1.30, 11
דקל: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15, 4.30
דרייב־אין: שמתי ברז למורה 8.00 / מלכודת 52 10.00 / חצות – סקס
הוד: פיצוץ להחש 9.30, 7.15, 5
הקלנוע (בית ציוני אמריקה): שבוע עדין 9.30, 7.30, 4.30
חן 1: צבע הכסף 9.45, 7.15, 4.45
חן 2: פשעים שבלב 9.45, 7.30, 5
חן 3: אל תקרא לי לבן 9.45, 7.35, 5
חן 4: גדשוע אתמול היום 9.40, 7.30, 5, 2, 11
חן 5: הדוכן שלי באוקספורד 9.40, 7.30, 5, 2, 11
לב 1: חליפת ערב 9.40, 7.30, 5, 2
לב 2: בקצב השטן 9.40, 7.30, 5, 2
לב 3: קיץ 9.50, 7.40, 5, 2
לב 4: מלו 9.40, 7.30, 5, 2
לימור: הבוקר שאחרי 9.30, 7.30, 5
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מוזיאון: תמיד 9.30, 7.30 / שואה 1.00
מקסים: כלא הנשים 9.30, 7.30
סיון (לשעבר אלנבי): האינטסלטור 9.40, 7.30
סינמה 1: מלכודת 52 9.30, 7.15, 5
סינמה 2: חנה ואחיותיה 9.30, 7.15, 5
סמדר: סגור לרגל שיפוצים
בית בריל: פלאטון 9.15, 7
פאר: ללא רחמים 9.30, 7.30, 5
פריז: בסי בלו 9.30, 7, 4, 2, 11.45 / 11.30 שמש
צפון: שם הורד 9.30, 7, 4.30
שחף: פלאטון 9.30, 7, 4.30
תמוז – רמת־אביב: מצבים משתנים 9.40, 7.30
תכלת: דקה לחצות 9.35, 7, 4.30
תל־אביב: נער הזהב 9.30, 7.15, 5

ירושלים

אדיסון: נער הזהב 9.30, 7.15, 5
אורנע: אהבה גבוהה 9.15, 7.15, 4.30
אורדין 1: קרוקודיל דנדי 9.15, 7.15, 4.30
אור 3: להתחתן שנית 9.15, 7.15, 4.30 / 11.15 מרגריטים באהבה
אור 4: ג'ק פלאש המקפץ 9.15, 7.15, 4.30 / 11.15 שבר האמת
אור 5: חליפת ערב 9.15, 7.15, 4.30 / 11.15 הבו ואיש השלג
אור גיל: אל תקרא לי לבן 9.30, 7.15, 4.30
בית אגרון: הסיפור שלא נגמר 4.00
מוזיאון 6.00, ארושא וגריד 8.00
אפוקליפסה עכשיו 9.30
אקספרס של חצות – חצות
העולם הקטן בבנייני האומה: סגור
הבירה: האינטסלטור 9.30, 7.30, 5
כפיר: פלאטון 9.30, 7.15, 4.30
מיטשל: ילדים הורגים לאלוהים 9.30, 7.15
מצודה: חנה ואחיותיה 9.15, 7
עדן: כלא הנשים 9.30, 7.30, 4.30
רון: הבוקר שאחרי 9.30, 7.30, 4.30
תיאטרון ירושלים: כס הרמים 9.15, 6.45

חיפה

אורה: פלאטון 9, 6.30, 4
אורלי: דקה לחצות 9.15, 6.45
אמפיתיאטרון: נפגש בתוך 9.15, 7, 4.30
ארמון: קשוחים שכאלה 9.00, 6.45, 4.30
חן: אל תקרא לי לבן 9.15, 6.45, 4.30
עצמון 1: ילדים הורגים לאלוהים 9.00, 6.45, 4.15
עצמון 2: שיחות מלוכלכות 9.15, 7, 4.30 / עצמון 3: הבוקר שאחרי 9.15, 7, 4.30
פאר: קרוקודיל דנדי 9.15, 7, 4.30
קריאור: האינטסלטור 9.15, 7, 4.30
רון: נער הזהב 9.15, 7, 4.30
רב בת 1: פשעים שבלב 9.15, 7, 4.30
רב בת 2: חליפת ערב 9.15, 7, 4.30

קריות חיפה

ספיר: אהבה גבוהה 9.15, 7, 4.30
סביון: קשוחים שכאלה 9.15, 7
אורות: נער הזהב 9.15, 7
בית העם: אהבה בשחקים 9.15, 7
היכל: האינטסלטור 9.15, 7
גיבה: צבע הכסף 9.15, 7

אשדוד

אסתר: כלא הנשים 9.30, 7.15
אשדודה: ללא רחמים 9.30, 7.15

אשקלון

אסתר: נוסעים במלכודת 9.30, 7.15, 4.30
כאזה: מרץ הגינגה 9.30, 7.30
רחל: ללא רחמים 9.30, 7.15

באר־שבע

חן: נער הזהב 9.30, 7.30, 5

הרצליה ורמת השרון

היכל: כלא הנשים 9.30, 7.15, 5
מלך רבואה: 3 אמיגוס 9.30, 7.15
כוכב: גיבור מגוע אחר 7.00 / 9.30 גדשוע אתמול היום
תעתועי שעה הזוק 4.00

עפולה

מטיזיודה: נער הזהב 9.00

חולון, בת ים

ארמון: להתחתן שנית 9.30, 7.15 / 4.30 האינטסלטור
מגדל: אל תקרא לי לבן 9.30, 7.15
מרכזים קרית שרת: ראן 8.00
חברי הדרקון בגליון 4.00
סבוי: פלאטון 9.30, 7, 4.30
רינה: ג'ק פלאש המקפץ 9.30 /
עצמאות: כלא הנשים 9.30, 7.15, 5

טבריה

אביב: חסימה נעימה 9.15, 7

כפר־סבא, רעננה

סבה: שיחות מלוכלכות 9.30, 7.15 / יום א' 11.30 מופע הקולנוע של הוקי
תן: ג'ק פלאש המקפץ 9.30, 7.15
אורות: ניפגש בשדה 9.15, 7.15, 5

לוד, רמלה

אורלי: סגור
בית חן: סגור
אורה: אהובי פוטלו 9.30, 7.30

נהריה ועכו

הוד: גינגה האמריקאי II 9.30, 7.15
רון: האנשי מארץ האש 9.30, 7.30, 5
אודיטוריום: גינגה האמריקאי II 6.00

נתניה

סטודיו: 3 אמיגוס 9.15, 7, 5
אסתר: שמתי ברז למורה 9.15, 7
שרון: פלאטון 9.30, 7 / 5.00 סופר במשרה חלקית

קרית אונו

מתנ"ס: הטנגו האחרון בפריז 8.00

פתח־תקוה

שלום: האינטסלטור 9.30, 7.15, 4.30
היכל 1: ילדים הורגים לאלוהים 9.30, 7.15, 4.30
היכל 2: נער הזהב 9.30, 7.15, 4.30
היכל 3: פלאטון 9.30, 7.15, 4.30

ראשון־לציון ורחובות

ג.ג. רון 1: ילדים הורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
ג.ג. רון 2: פלאטון 9.30, 7, 4.30
נעכן: סגור
ראשון: הדוכן שלי באוקספורד 9.30, 7.30, 5
בית העם: אהבות כשתנות 9.30, 7.30
הדר: ילדים הורגים לאלוהים 9.30 7.15
חן: הזהב 9.40 7.30

רמת־גן וגבעתיים

ארמון: האינטסלטור 9.30, 7.15
ארמון: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15, 5
לילי: פלאטון 9.30, 7, 4.30
הדר: ילדים הורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
רב בן 1: קשוחים שכאלה 9.45, 7.25
רב בן 2: כונה ליזה 9.45, 7.25, 5
רב בן 3: תבל הבורמי 9.45, 7.25, 5
רב בן 4: חנות קטנה ומטריפה 9.45, 7.30, 5
שביט: צרות גדולות בצ'יינה טאון 9.30, 7.30

מאות עצי אלון ואלה נעקרו בזדון בעזרת טרקטורים בשמורת הר מירון

תושבים מבית ג'אן חשודים במעשה • מדענית רשות שמורות הטבע תוקפת את ראש המועצה המקומית בציינה את היותו בבעיות פנימיות בכפרו

מאות עצי אלון ואלה שבשמורת הר מירון נעקרו בזדון על ידי אנשים שהצטיידו בכלים כבדים, בכללם טרקטורים, כדי לבצע את המעשה.

מנהל רשות שמורות הטבע בצפון, מודי אורון, טוען כי מדובר בקבוצות מאורגנות של תושבי בית ג'אן שעשו זאת במחאה על הסכסוך המתמשך בין המועצה המקומית לבין הרשות הנמשך כחודש. כריתת מאות העצים התבצעה בימים רביעי וחמישי בשבוע שעבר.

אורון טוען שפקחי הרשות הספיקו לתפוס שני כורתים תושבי בית ג'אן שהודו בביצוע המעשה. כן רשמו הפקחים את מספרו של טרקטור שהיה מעורב בכריתה. בירור לגבי בעלות הטרקטור העלה כי הוא רשום על שם בנו של מזכיר המועצה המקומית בבית ג'אן. תלונה על כך הוגשה למשטרת מרחב הגליל. במקביל החלו חוקרי רשות שמורות הטבע באיסוף ראיות כדי להעמיד למשפט את כורתי העצים.

דוברת הרשות, יעל שוהם, הוסיפה כי חוקר מטעם הרשות סוקר על השלמת תיק חקירה נוסף נגד מספר תושבים בבית ג'אן החשודים בהשמדת מאות פרחי אדמונית החורש לפני כשלושה שבועות. בידי החוקר מספרי זיהוי של שלוש מכוניות שנתפסו בתוך הרשות במהלך השמדת הפרחים המוגנים. הדוברת הטעימה כי נגד החשודים יוצאו כתבי אישום.

תגובת מדענית הרשות

המדענית הראשית של הרשות, ד"ר אביבה רבינוביץ', אמרה שלשום כי "לראש המועצה המקומית בבית ג'אן, שאפיק אסעד, יש בעיות פנימיות ומאבק נגד חמולות בכפרו. בהיותו פוליטיקאי ממולח הוא השכיל להסית את תושבי הכפר נגד הרשות שהפכה שעיר לעזאזל. הבעיה שלו היא עם משרד הפנים שלא אישר את תוכנית המתאר שלו. הוא עלה על גל של בעיות כדי לנגח את מדינת ישראל".

ד"ר רבינוביץ' התייחסה למפגש שנערך יומיים לפני כן עם ראשי המועצות הדרוזיות. במהלך המפגש עזב אסעד בהפגנתיות את הישיבה בסרבו לקיים דיון עם נציגי הרשות.

ד"ר רבינוביץ' הוסיפה, בהגיבה לראשונה מאז פרוץ הסכסוך בבית ג'אן, כי הרשות מעולם לא התנגדה להקמת בית ספר בכפר. לדבריה ללא עמדתו של אסעד "כבר מזמן היו נפתרות הבעיות בבית ג'אן, כפי שנפתרו בעיות בישובים אחרי שבתוך השמורה". היא גילתה כי הרשות מפצירה מזה מספר שנים במועצה לפתח את השמורה כאתר תיירות אטרקטיבי, כולל הקמת בית ספר שדה דרוזי, כדי שיהווה מקור משיכה לאלפים הפוקדים את הר מירון כל שנה. אולם ראש המועצה, היא טוענת, אינו מוכן לנקוף אצבע כדי לממש את הרעיון.

אורון אמר כי הרשות ויתרה על 1000 דונם לטובת בית ג'אן אולם משרד הפנים, בתוכנית המתאר שלו לשנת 2010, החליט להקצות לכפר 500 בלבד. התוכנית הרשה מדברת על הקמת בית ספר איזורי ושתי שכונות מגורים לחיילים משוחררים. כן מוכנה הרשות לכך שתושבי בית ג'אן יעבדו 90 אחוז מתוך 17 אלף הדונמים של האדמה החקלאית בתוך השמורה. לגבי כ־500 דונם נוספים שבשטח השמורה השמור, שבו נמצאים ערכי טבע יחודיים בכל המזרח התיכון (כגון חורש יםתיכוני, שושן צחור, ארמוניות, חלמוניות וכו') הצע תחתיו שטח חליפי בשכל הוצאות הפיתוח לא יחולו על המועצה המקומית.

יו"ר ועד ההורים בבית ג'אן, חאמד סללחה, הודיע אתמול כי הבוקר תיערך הפגנה של 2000 ילדי הישוב לאות מחאה על כך שהשבתת הלימודים מאונס נכנסת לשבוע השני. לפני כן תיערך עצרת ובה יסביר אסעד את המניעים לשביתה.

מסע התרמה להצלת פעוטה חולת כבד

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר"

דנה בסיסו בת שלוש מאופקים תטוס היום לבית החולים קינגס קולג' בלונדון, שם תעבור השתלת כבד. בימים אלה נערך ברחבי הארץ מסע התרמה אינטנסיבי שנועד לממן את הוצאות הניתוח אשר עלותו נאמדת בכ־60 אלף דולר. בית החולים הלונדוני הסכים לקבל את הפעוטה לטיפול לאחר שהמועצה המקומית אופקים העבירה ערבות בנקאית על סך של 14 אלף דולר עוד בטרם החל להתקבל זרם התרומות בחשבונות הבנקים שנפתחו למטרה זו.

רנה בת ליעיש, פועל בניין, ולשושנה, מותיקי אופקים, היא הקטנה בארבעת ילדיהם. הפעוטה לקתה באחרונה בדלקת כבד חריפה, המתבטאת באי־ספיקה תשקפת לה סכנת חיים אם לא תתבצע בה השתלה מיידית של כבד. כך קבעו המומחים הישראל, בהם ד"ר יגאל קם מבית החולים רמב"ם בחיפה, חלוץ משתילי הכבד בארץ. מנהל שירותי האשפוז במשרד הבריאות, ד"ר משה משיח, הביע בחיוניות הניתוח באנגליה וקופת החולים הכללית ניאותה להשתתף בחלק מעלויותיו.

ראש מועצת אופקים, יחיאל בנסוב, הקים עמותה להצלת חיי הפעוטה וכבר ביום הזכרון החלו להיאסף התרומות הראשונות. בחגיגות יום העצמאות הוצבו לשם כך ששה דוכני תרומה ב"גן העצמאות" בישוב ובמשך הלילה התקבלו תרומות מאזרחים וממוסדות שהסתכמו בכ־10 אלפים דולר. גם הטלוויזיה נרתמה למבצע ואתמול, ב"אולפן העצמאות" התקבלו במהלך השידור פניות רבות של אורחים שהודיעו על נכונות לתרום. תרומות מתקבלות באופקים בסניף בנק הפועלים חשבון מספר 395595 ובבנק המזרחי המאוחד חשבון מספר 437097, בבנק אוצר החייל בבאר שבע חשבון מספר 343202.

חברת העובדים נגד שינויים בזכויות המוקנות למניות בנק הפועלים שבבעלותה

חברת העובדים מתנגדת לרעיונות המושמעים בחוגים הממלכתיים בדבר הוצאת השליטה על מניות בנק הפועלים מידיה השתאת הזכיות של מניותיה.

בישיבת הוועדה המנהלת האחרונה נתקבלה הצעת ההחלטה שהגיש מזכ"ל חברת העובדים רני רוזוליו האומרת כי "חברת העובדים תתנגד לכל שינויים בזכויות המוקנות למניות המוחזקות בבעלות חברת העובדים ותפעל כדי לשמור על אופיו המיוחד של בנק הפועלים".

בדיון הביעו הדוברים את חששם נוכח האפשרות שהשליטה על הבנק תעבור מחברת העובדים אם בדרך של הלאמה או בהעברתה לידי אחרים.

מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, הזהיר כי לא יסכים לכל ניסיון של הממשלה לשנות תנאי הסכם חברות המניות והטיל ספק אם העובדה שמניות הבנקים יהיו בידי ציבור אנונימי יוסיפו לחוסן המערכת הבנקאית.

בחוגי חברת העובדים מדגישים כי בנק הפועלים הוקם ופותח על ידי ההסתדרות וחברת העובדים כדי להשיג מטרות בתחום בנית המשק ופיתוחו. הבנק, כשליטת חברת העובדים, התפתח במשך השנים והגיע למעמד של בנק מוביל, תוך שהוא משמש כגורם המרכזי הנותן שירותים פיננסיים לסקטורים היצרניים במשק ולציבור השכירים בכל הארץ. יתרה מזאת: ההסתדרות, כמו בעלי מניות בנקאיות אחרים, ככך נשאה בתוצאות שנבעו מההתפתחויות שהשפיעו על מניות הבנקים בשנים האחרונות. לפיכך, עמדתה של חברת העובדים היא כי דרושה שמירה על המשך השליטה של חברת העובדים וההסתדרות בבנק הפועלים תוך קיום אופיו המיוחד של הבנק ומעמדו המוביל במערכת הבנקאות ובמשק.

ועדת הכספים עומדת לדון בהמלצות ועדת רביד

מאת דויד מרשיוב, סופר "דבר" לענייני התקאות

לאחר יום העצמאות עומדת ועדת הכספים לדון בתוכנית ד"ר שמעון רביד לשיקום המושבים ממצוקתם. התוכנית הוגשה לוועדה לפני זמן קצר.

סך הכל חובות המגזר המושבי כולל הקיבוצים ברמת הגולן מגיע לכדי 1.67 מיליארד שקל. המלצות ועדת רביד קובעות, כי מחוב זה יש למחוק 252 מיליון שקל על ידי הבנקים, ההסתדרות הציונית והמחלקה להתיישבות של הסוכנות. 800 מיליון שקל חובות ייפרסו לתקופה של 15 עד 20 שנה בריבית של שבעה אחוזים בשנה. 300 מיליון שקל ייפרעו המושבים ממקורות עצמיים. סביר להניח, כי הדיון בוועדת הכספים בנושא הסיוע למושבים יהיה קשה, משום שחברי הליכוד בוועדה פועלים לפירוק ארגוני הקניות וכן הם דורשים, כי הסיוע למושבים יהיה באחריות אישית של כל חבר במושב כלפי הבנק שבאמצעותו מתבצעת פריסת החובות, ולא דרך ארגוני הקניות.

קושי אחר ביישום מסקנות דו"ח ועדת רביד נובע מכך שחברי מושבים לא מעטים מתנגדים להיכלל במסגרת תוכנית החובות של שיקום המושבים והם מעדיפים לפרק את האגודות השיתופיות שלהם.

המסקנות קובעות, בין השאר, כי 30 עד 40 מושבים, אותם אי אפשר לשקם מבחינה כלכלית, יהפכו לישובים קהילתיים.

מת המחנך נתן פרסקי

נתן פרסקי (78), מחבר ספרי לימוד רבים, סופר ומשורר, שסיפוריו ושיריו התפרסמו בכתבי עת יהודיים, מת אחרי מחלה.

היה שנים רבות מפקח מטעם משרד החינוך על בתי הספר היסודיים בתל אביב. הוא נמנה על קבוצת המפקחים שנאבקו על הצורך בביטול הזרמים בחינוך ולמען הנהגת חינוך ממלכתי כללי. יובא היום למנוחות בשעה 1.30 אחר הצהריים בחלקת הסופרים בבית העלמין בחולון. הניח אשה, שני בנים ושישה נכדים.

כצמן מבקש משפייזר דיון במיסים בת"א

מאת נתן רועי, סופר "דבר" בתל־אביב

חיים כצמן, יו"ר המחלקה המוניציפלית במפלגת העבודה בתל־אביב, פנה במכתב למזכיר המפלגה בתל־אביב, אליהו שפייזר, כדי שזה יכנס את מועצת המחוז או את הוועדה המרכזת של המחוז כדי לרון בנושא העלאות המיסים בתל־אביב בצורה שפוגעת באוכלוסיה היהודית והערבית בעיר.

כצמן מציין במכתבו לאליהו שפייזר כי הבעיה העיקרית היא שנטל המיסים לא הוטל באורח שוויוני והצדק הסוציאלי לא נעשה ולא נראה.

כצמן מציין כי משמעות העלאת המיסים והעלאת תקרת התשלום למטר מרובע פוגעת באוכלוסיות החלשות בעיר ויש להתייצב לימין אוכלוסיות אלה.

אלפים בהלוויית אסתר שרון

מאת שמעון ויים, סופר "דבר" בצפון

אלפים מתושבי חבל הגלילית השתתפו שלשום בהלווייתה של אסתר שרון (20) שגופתה נמצאה בשבת ליד קיבוץ גונן. היא נעלמה בנסיבות לא ברורות לפני כארבעה חודשים.

בהלוויה השתתפו בני משפחתה, חבריה לעבודה, שכנים ותושבים רבים מהעיירה ומהאיזור. כן השתתף ח"כ מאיר כהנא שהוזמן על־ידי המשפחה הממשיכה לטעון כי בתם נרצחה לאחר שנראתה, כדבריהם, בפעם האחרונה עולה לרכב שבו נסעו שני בני מיעוטים. המשפחה דורשת מהמשטרה להמשיך לחקור בפרשה ולהעמיד את האשמים ברצח בתם לדין.

כהנא גם הוזמן לספוד לנערה ואמר כי ינקום את דמה.

שלשום זוהתה אסתר בוודאות ונמסר כי לא נמצאו על גופה כל סימני אלימות. המשטרה סבורה כי היא מתה מהמחלה שממנה סבלה ומשום שלא יכלה לטפל בעצמה כראוי. נבדקת אפשרות כי שמה קץ לחייה.

תיאטרון חיפה לסיור באירופה

מאת אריאלה ראובני סופרת "דבר"

משלחת של התיאטרון העירוני של חיפה בת 35 שחקנים ועובדי במה עומדת לצאת מחרתיים למסע הופעות בן שבועיים בגרמניה המערבית, בהולנד ובבלגיה. בדיסלדורף יעלה התיאטרון קולאז' של הרפרטואר שלו במקום "הפלשתינאית", שתוכנן תחילה, בעקבות פנייתה של הקהילה היהודית בעיר זו שלא להציג את המחזה בשל תוכנו האנטי־יהודי לדבריה והחשש שהוא עלול לגרור תגובות אנטישמיות.

הקולאז' יכלול קטעים מ"נפש יהודי", "גטו", "מלחמת טרויה לא תהיה", "האי", "מחכים לגודו" והצגות אחרות. התיאטרון יציג גם במינכן, בבון ובהמבורג, באנטוורפן ובאמסטרדם. רשת הטלוויזיה הגרמנית צד.דה. אפ. תשדר תוכנית מיוחדת על דו־קיום בין יהודים וערבים בישראל. לתיאטרון ייערכו קבלות פנים על ידי ראשי הערים שבהן יציג. קבלת פנים־יערוך־למשלחת בעת־שהייתה בדיסלדורף ראש ממשלת צפון וסטפאליה, ובמינכן שר התרבות של ממשלת באוואריה.

המועצות הערביות פותחות במאבק להשגת סיוע ממשלתי

מאת מוחמד חלילה סופר "דבר"

המועצות המקומיות הערביות אמורות לפתוח החל מהיום באמצעים במחאה על שמשרדי הפנים והאוצר אינם מסייעים להן להתגבר על מצוקתן הכספית. היום בדעלים ראשי הרשויות הערביות את משרדי המועצות והעיריות ולא יקבלו קהל. ב־14 בחודש יכריזו על שביתה שתקיף את כל השירותים המוניציפאליים לרבות שירותי החינוך והבריאות, ואם עד אז לא יקבלו סיוע, יכריזו על שביתת ימים. ב־21 ו־22 בחודש שתקיף גם את כל השירותים. אם גם עד אז לא יגיע סיוע, תידון הכרזת שביתה כללית בכל הישובים הערביים לרבות השבתת הפועלים, שלא ייצאו למקומות עבודתם ברחבי הארץ.

כן מאיימים ראשי הרשויות הערביות לא לפתוח בשנת הלימודים החדשה ב־1 לספטמבר. הם טוענים כי משרדי הפנים והאוצר משלמים להם זה מספר שנים מס שפתיים ואינם מסייעים להם להתגבר על מצוקתם הכספית. לדבריהם הגירעון המצטבר בקופות הרשויות הערביות הוא כ־50 מיליון שקל והם תובעים לסגור את הגרעון וגם להרחיב את המסגרת התקציבית כדי להרחיב את השירותים המוניציפאליים שאינה מגיעה כיום לשליש מזו הניתנת במגזר היהודי.

שר החינוך יצחק נבון הודה בפני סופר "דבר" במחסור בתקציבים לבניית חדרי לימוד במגזר הערבי ואמר "אני מבין את כעסם של ראשי הרשויות הערביות אך הדבר אינו תלוי בי ואעשה מאמץ כדי להגדיל את התקציבים".

עוזרו הבכיר של השר משה ארנס, עמוס גלבוע, הביע פליאתו על כך שהמועצות מכריזות על צעדי מחאה בלי לנהל מו"מ עם משרדו או משרד הפנים. לדבריו לשכת ארנס עושה כמיטב יכולתה כדי לסייע. יו"ר הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות, איברהים נימר חוסיין, דחה את דברי גלבוע.

הוצת המכון הרפואי הארצי לבטיחות בדרכים

(ע). – המכון הרפואי הארצי לבטיחות בדרכים של משרד הבריאות הוצת ביום ששי בלילה בתל אביב וכ־40 אלף תיקים של נכים שהיו בטיפולו נשרפו כליל. ניצלו 5000 תיקים שהוצאו בחודשים האחרונים והועברו למקום אחר. המכון עסק במתן אישורים לנכים לצורך הוצאת רשיונות נהיגה. מבדיקה ראשונית של המשטרה נמסר, כי במקום נמצא חומר דליק ומיכלי דלק.

מנהל המכון, מיקי סגל, מסר כי המכון יהיה סגור עד להודעה חדשה. לדבריו, הנזק שנגרם אינו ניתן להערכה בשלב זה, אך עבודת המכון תיתקל בשנים הקרובות בקשיים לאיתור הנכים באיזור המרכז הדרום שנזקקו לשירותו.

משרד הבריאות הודיע, שמשרדי המכון בחיפה־ירושלים־לעבוד כרגיל. עם זאת יעשה המשרד מאמצים לחדש את עבודתו של המכון בתל אביב ולשרת נכים הזקוקים לשרותו.

נפצעה קשה בנפילה מחומה

(ע). – צעירה בת 20 נמצאה שלשום מוטלת פצועה למרגלות חומת העיר העתיקה בירושלים. הערכה ראשונית של המשטרה היא כי נפתה להתאבד בקפיצה מן החומה. עוד לא הובררה זהותה.

(ע). – החשוד בפריצה לבית תרושת לסריגים בבת־ים, אשר נפצע בבטנו מירות שוטר לפני ארבעה ימים, מת שלשום בבית החולים וולפסון.

שלושה חשודים בניפוץ השמשות בדורמיציון

(ע). – בידי המשטרה שלושה חשודים בניפוץ השמשות בכנסיית דורמיציון בשבוע שעבר ובניקוב צמיגיהן של שלוש מכוניות השייכות לאנשי הכנסיה. שלושת החשודים, אליהו אלפרט, ג'ורג' אולמן וחיים פארין, הם תיירים מארה"ב שהתגוררו בישיבת התפוצות הסמוכה לכנסיה. מעצרם התאפשר לאחר שאחד הכמרים בכנסיה צילם הקליט אותם בשעת זריקת האבנים. בכוונת המשטרה להגיש נגדם כתבי אישום בהקדם. אחד החשודים, חיים פארין, ביקש מן המשטרה להסגירו לשלטונות ארה"ב. השלושה הובאו בפני שופט, אשר האריך את מעצרם בשלושה עד שבעה ימים.

נעצר חשוד באונס נזירה

(ע). – תושב חברון בן 28 נעצר שלשום ל־15 יום בצו בית משפט השלום בבאר שבע, לאחר שנחשד באונס נזירה, תיירת בת 48 מגרמניה. המשטרה ביקשה מבית המשפט להאריך את מעצרו של אברהים ג'מיל סברנה. לטענת נציג המשטרה, הודה החשוד בביצוע האונס, וזיהה את המתלוננת. נגרר והוביל את החוקרים אל זירת הפשע, שמשם נלקחו ממצאים לבדיקה במעבדת המשטרה.

הועידה הארצית הראשונה לקידום החינוך לערכי תנועת העבודה ירושלים, בית הכנסת איזור תשמ"ז 27–28.5.87

הועידה תתכנס לאחר קיום תהליכים מוקדמים, דיונים, כרגאות וועידות מקומיות, המקיפות אלפי מחנכים, הורים ואנשי ציבור ברחבי הארץ.

היוזמה לקיום הועידה והתהליכים המקדימים היא של המרכז לתרבות ולחינוך של ההסתדרות ושל יו"ר המרכז, נחום סגה.

הוקמה ועדה מכינה לארגון הועידה:

יו"ר הועדה המכינה – סיני שמר, סגן יו"ר המרכז לתרבות ולחינוך.

מרכז הועדה המכינה – אורן בירגר, מנהל המחלקה לחינוך.

יו"ר ועדת התכנים – מרים קהת, מנהלת המכון לחינוך רעיוני.

מטרות הועידה:

א. בירור והגדרת עמדות פרוגרמטיות־רעיוניות של ההסתדרות ותנועת העבודה בתחום החינוך.

ב. גיבוש תנועה של מחנכים ואנשי ציבור המבקשים לקדם את החינוך לערכי תנועת העבודה.

ג. בניית תשתית ארגונית לשיתוף פעולה, תיאום ויישום עמדות חינוכיות, תוך שילוב מועצות פועלים וגורמים תנועתיים העוסקים בחינוך.

* * *

לוח הפעילות השבועית

5.5.87 – ועידת רשתות החינוך ההסתדרותיות, בבי"ס תיכון, פתח־תקוה. יו"ר הועדה המכינה אורי אגמי.

6.5.87 – כנס אזורי באשקלון, בביה"ס אלון, בשעה 16.30 בהשתתפות פרופ' זאב שטרנהל. יו"ר הועדה המכינה בנימין הר

6.5.87 – ישיבת הועדה המכינה של הועידה המקומית, במ.פ. פתח־תקוה, בשעה 17.00, יו"ר הועדה המכינה פנחס חניק.

6.5.87 – ישיבת הועדה המכינה של הועידה המקומית, במ.פ. כרמיאל, בשעה 18.00

7.5.87 – ישיבת הועדה המכינה של הועידה האזורית (הוד השרון, כפר סבא, רעננה), במ.פ. כפר סבא בשעה 20.00. יו"ר הועדה המכינה חיים קלו.

8.5.87 – בגבעת עליה, ביקור הח"ה יעקב מולדנו ויצחק משה בביה"ס הגליל, לקראת הועידה.

9.5.87 – הועידה המקומית בבאר־שבע, בית יציב, בשעה 9.30 יו"ר הועדה המכינה יצחק תומר.

12.5.87 – הועידה המקומית בראשון לציון, אולם כושת מ.פ. שעה 16.00, בהשתתפות ... יו"ר המרכז לתרבות ולחינוך יו"ר הועדה המכינה זאב רוזה.

12.5.87 – הועידה המקומית בבת־ים, במגרלי הים התיכון, בהשתתפות אהרן ידלין, ... יו"ר הועדה המכינה ... יו"ר

12.5.87 – הועידה האזורית (מגדל העמק, רמת ישי, בי"ס אזורי כיפעת) אולם מ.פ. מגדל העמק בשעה 18.00 יו"ר הועדה המכינה ... משמרי.

* * *

הופיע: "אגרת למחנך" מס' 8 המוקדשת לחינוך לערכי תנועת העבודה. (ניתן להשיגה במחלקת החינוך)

בדבר פרטים ומידע נוסף אפשר לפנות אל מרכז ועדת הארגון של הועידה, אלי בירד, טל. 431275

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל המרכז לתרבות ולחינוך המחלקה לחינוך המכון לחינוך רעיוני

עיריית ירושלים
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה 1965 (להלן: החוק)
בג' 87/181
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר דוד אסיק
אזל מוסמכר הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להתרת בניה
בגוש 66 חלקה 48
ברחוב הגיז בירושלים
דהיינו: בניה בקיר משותף עם חלקה מס' 49
את ההתנגדויות להתרת בניה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים
ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרס ליום ו' בין השעות 14.00–12.00
אברהם כהילה, ממ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

נהג!
עשה את המינימום למען אלה העושים את המכסימום.
תן טרמפ לחייל!

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי תמר רמת נגב
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק תכנון והבניה תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס. 118/03/10 שינוי מס. 3 לתכנית מפורטת.
עיקרי הוראות התכנית:
א. קביעת גבולות ושינוי יעוד ממגורים מיוחד לאיזור עבור מרכזות טלפונים במרכז הפרי ספיר.
ב. קביעת הוראות בניה בתחום המגרש למרכזות טלפונים.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
שטח התכנית: כ־1.775 מ"ר.
אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט פרסומים מס. 3269 מיום 5/1/86 עמוד 1148 השינוי האמור שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. התנגדות תוגש בכתב בפירוט והנמקות בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.
שלום דנינו
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז הדרום

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירתנו
רחל שפילברג
לבית שטרנברג
על מועד ההלויה בטל: 02-233359 02-234519 02-521560
המתאבלים: בנותיה: איתנה ובעלה אלי ברמן
תמר ובעלה עוזי רווה
אחיה: משה ופניה שטרנברג
אחיותיה: חנה אבניאלי
חיה ובעלה יעקב אריאלי
יהודית יניר
שושנה ובצלאל ברשאי
הדסה אביטל
נכדיה ונכדותיה
וכל בני המשפחה

למכירה
מפעל סריגה
עם מכונות שטוחות מודרניות וממוחשבות, כולל מערכת דיגום חדישה ומכונות עזר לסוגיהן.
באפשרות: לקבל את המקום כולל צוות העובדים.
פניות רציניות בלבד נא לשלוח בפירוט מס' טלפון להתקשרות לת.ד. 2424 תל־אביב
(עבור מפעל סריגה)

הכל אותו דבר אבל...
הגליון ההיסטורי של "דבר אחר" המתאר את האירוע של השנה – החתימה ההיסטורית של חוזה השלום בין שמיר וחוסיין, נמכר ממחר בבוקר, בעיקר בדוכני העיתונים.
אל תתן למשק כנפי ההיסטוריה לחלוף על פניך ככה סתם. מלוק לך מהן לפחות נוצה אחת כדי להתקשט בה.

דבר אחר
העתון המצורף ביותר ל"דבר" בימי רביעי

לשמעון פינס
ברכות
בהגיעך לשבעים
מחבריך ב"דבר"

לחברנו שמעון פינס
מיטב הברכות
בהגיעך לגיל השיבה
ולרגל היבחרך
כיקיר תל־אביב
אגודת העתונאים בתל־אביב

מבטחים
המוסד לבטוח סוציאלי של העובדים בע"מ
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
מועצת פועלי פתח־תקוה
מבטחים – מוסד לבטוח סוציאלי של העובדים בע"מ
מליאת מועצת פועלי פתח־תקוה
מתכנסת היום, יום שלישי 5.5.87
בשעה 19.00 בבית מועצת הפועלים
בנושא: איחוד קרנות הפנסיה
בהשתתפות:
הח' עמוס ערן – מנכ"ל מבטחים
הח' ציון צאלה – מזכיר מועצת פועלי פ"ת
הח' שמעון גורן – מנהל סניף מבטחים פ"ת
ועדי העובדים וציבור הפועלים מוזמן

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו ללא עת של בננו, אחינו וחברנו היקר
משה בירנבוים ז"ל
ההלוויה התקיימה בבית הקברות בקבוץ חולדה ביום הזכרון ד' באייר תשמ"ז 3.5.87
האבלים:
מלה וישראל בירנבוים
נועה ויורם עמית והבנים
קבוץ גורדוניה חולדה